

EGYETÉRTÉS

Elfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főszerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Az első vér.

Budapest, április 18.

Hogy az utca záptojásaira és köveire a hatalom csendörgolyóval fog felelni: azt megjósoltuk és nem volt boszorkányság megjósolni. Hogy amikor Tisza István kényszerítő ok nélkül állandóan izgatja a könnyen izguló népet, csak a nép apró tulkapásait akarja provokálni, mert ezekkel lehet igazolni a hatalom nagy tulkapásait: azt is azonnal láttuk és nem volt boszorkányság meglátni. Hiszen kezdettől fogva világos volt, hogy ez a kormány, melynek se programja, se gyökere, se népszerűsége, a magyar közvélemény meghódítására csakis megfélemlítéssel pályázhatik. Hogy valamely kormány vagy valamely párt a közvéleményt meghódítsa, ahhoz gazdag program, a közvélemény szükségleteit kielégítő politika kell, ez pedig nem áll a kormány rendelkezésére. De hogy valamely kormány a közvéleményt legázolja, ahhoz csak erőszak kell, az pedig minden kormánynak rendelkezésére áll, ha van hozzávaló gonoszága. Mi tehát világosan láttuk, hogy ennek a kormánynak semmi sem jöhetett inkább kapóra, mint a kő és a záptojás. Valósággal programpótló volt neki a kő és a záptojás. Mert erre már szabad és lehet erőszakkal felelni. Így érkezett meg a csendörgolyó: a kormány első határozott nyilatkozata.

Két csendörgolyótól talált halott: a kormány tehát már beszélhet diadalról. A szavazati jog kiterjesztését azzal

kezdte meg, hogy két szavazót eltett láb alól. Folytatása pedig következik. Tisztában vagyunk vele, hogy a margitai kerületben kilőtt csendörgolyók csak a kezdetet jelentik s ez a választási küzdelem iparkodni fog az emberpusztításban tultenni az ököritői lángokon. És persze tisztában vagyunk azzal is, hogy a kormány a kiöntött vért a felelősséget át fogja háritani azokra, akik szeretlen agitációjukkal a népet a záptojások és kövek hajigálására izgatták. A záptojás volt az adjon isten, a golyó volt a fogadj isten: így fog majd farizeuskodni a kormány.

És ez teszi aktuálissá annak a kérdésnek tisztázását, hogy hát ki, vagy kik azok, akik agitálnak és szertelenül agitálnak? A felelősség későbbi megállapítása szempontjából ez döntő kérdés.

Vizsgáljuk meg tehát, hogy hol található az agitálók? Talán a függetlenségi pártban? A függetlenségi pártnak két árnyalata van. A kettő közül a Kossuth-pártot inkább azzal kell vádolni, hogy a nagy választási hadjáratot papiros-háborúnak nézi s a párt egész készülődése jóformán levelezésben merül ki. Kossuth Ferenc sajnos betegkedése és Apponyi menthető elkéskedése eddig legalább megakadályozták, hogy a Kossuth-párt tetteleg is részt vegyen az ország hangulatának előkészítésében. A Kossuth-pártot tehát sem a záptojásokért, sem a csendörgolyókért nem terheli a felelősség. Hát talán a Justh-pártot? Ennek a pártnak két-három vezére csakugyan járja az országot.

De csodálatosképpen a kő és a záptojás Holló Lajost is megkergette, sőt éppen ősi kerületében, saját otthonában kergette meg. Nem valószínű tehát, hogy a köveket és záptojásokat a Justh-párt agitációja mozgatta volna meg. Ha a kövek és záptojások titkos fészket akarjuk megtalálni: a legbiztosabb nyomok Aradra vezetnek, ahol ugyanazok a tömegek az egyik héten rántottába fűrésztették Tisza Istvánt s a másik héten virággal hintették meg Kristóffy Józsefet.

Aradon a nyomok rávezetnek arra is, hogy kik agitálnak és arra is, hogy kiket érint ez az agitáció. Tisza István és Kristóffy József agitálnak s a záptojás vagy a virág aszerint kezd repülni, amint a felizgatott tömegek az általános választói jog ellenségét vagy protektorát érzik közelükben. A felelősség későbbi megállapíthatása érdekében kötelesség rámutatni, hogy az ország függetlenségi közvéleménye szinte megmagyarázhatatlan közömbösséget árul el és az egyetlen hangosabb érdeklődő, az utca, szintén csak azért izgatott, mert a munkapártból, mely neki jogokat ígért, csak egyetlen agitátort lát folytonosan körutazni s véletlenül éppen azt az embert, aki a népjogok kiáltott ellensége. Ha Tisza István nem indult volna agitációs körútra, ha nem ragadna meg minden alkalmat, hogy a demokratikus reformokban a magyar nemzet új Mohácsának veszedelmét rajzolja meg, ha nem gázolna gögösen az utca legérzékenyebb sebeiben: akkor

Az ideál.

Irtá: Benda Jenő.

(Utánnomlás tílos.)

A menyasszony összeveszett a vőlegényével. Semmi ok miatt: a menyasszony akaratos volt, fejébe vette, hogy elmegy valahová, ahová a vőlegény nem engedte. Ez volt az egész. Am önféjü mind a kettő s ezért a harag egészen komoly. A vőlegény kemény, haragos lépésekkel méri a szomszéd szobát. Lábdobogása a zárt ajtó is keresztülhangzik. A menyasszony pedig sirásra görbült ajkszélekkel, de daczosan és konok elhatározással tüzi föl kalapját a tükör előtt. Az ablak mellett ül egy fiatal asszony: — lágy gömbölyűség, mosolygó szőkeség — és tarka zsebkezdőre monogrammot himez. Közben lopott pillantásokkal kémleli a lányt.

Az asszony: Mégis elmegy?

A leány: El!

Az asszony: Rosszul teszed!

(Szünet.)

Az asszony: És ha már mindenáron el akarsz menni, miért mondtad meg neki?

A leány: Megtiltotta, hogy menjek. És én el akartam menni!

Az asszony: (mintha ez a legtermészetesebb dolog volna): Hát mentél volna el!

A leány: Hogyan?

Az asszony: Csak úgy! Egyszerűen! Neki

tudni sem kellett volna róla. Vagy mondtál volna akármit!

A leány: (egy percze megakad kezében a tü, merően néz a másikra): Szóval azt tanácsolod, hogy hazudjak a vőlegényemnek?

Az asszony: Miért ne? A férfiaknak hazudni kell. Ők maguk is így kívánják!

A leány: Ezt nem értem. A te életbölcse séged...

Az asszony: Majd megérted te is. A férfiak illúziók bolondjai és sohasem bocsátják meg az igazat. Minden asszonynak megvan a maga apró titka.

A leány: Már pedig nekem nincsenek titkaim!

Az asszony: (főlényesen): Ha nincsenek, majd lesznek!

A leány: Hát neked? Neked is vannak titkaid az urad előtt?

Az asszony: Természetesen! (A leány arczán visszatükröződő megdöbbenést látva, kissé zavartan.) Persze, azért ne gondold semmi rosszat! De értsd meg! A szerelem nem lehet el hazugság nélkül!

A leány: (boszusan): Ejha! Mindig szebb lesz!

Az asszony: Várj csak! Mindjárt megérted! Mondd csak! mit gondolsz? téged úgy, ahogy vagy magadért szeret-e a vőlegényed?

A leány: Természetesen! Hát miért másért?

Az asszony: (diadalmasan): Ez a tévedés!

A vőlegényednek csak úgy, mint minden férfinak van valamilyen ideálképe a nőről. Ezt szereti. Ezt az ideálképet. Most azt hiszi, hogy benned testet öltött ez a levegőkép, aki végre sem alkalmas arra, hogy ölelgessék és visszaöleljen. Ezért szeret. Minden férfi így van vele. Okos asszony azért kitapasztalja, hogy milyen annak az ideálja az ideálja a nőről s ezt azután egyszerűen lekópizálja. Hozzá hazudik magához. Vagy elrejt magából valamit.

A leány: Szóval hazudik és hazudik és hazudik! Nem! Ez nem nekem való.

Az asszony: A te vőlegényed az uralkodó természetű, erőszakos férfiak közül való. Az én uram is az, ismerem őket. Az ilyen férfi mindig mindent a legjobban tud, amit akar, abból nem enged, a nőben az engedelmességet, a szelidséget szereti. A gyámoltalanságot, ami fölött gyámkodni lehet. Te pedig magad is akaratos vagy. Ti modern lányok úgy hívjátok ezt, hogy az egyéniség joga. Mások azonban azt mondják, hogy önféjűség.

A leány: Engem úgy szeressenek, ahogy vagyok! Az olyan lopott szerelem volna. (A kalapjával elkészült. Idegesen fölkapja az ernyőjét és az ajtó felé indul). Köszönöm! Ebből nem kérek!

Az asszony: Hja fiam! Akkor ez nagy baj.

A leány: (az ajtóból visszafordulva): Baj? Miért?

ebben az országban a stréberok törtetésén kívül talán semmi zaj sem árulná el, hogy választások készülnek. A szelektsákját Tisza István könnyelmű agitációja nyitotta meg. Az ingerültséget a tömegekből csak Tisza István gögös viselkedése váltotta ki. Mert nem agítál itt igazán senki más, csak Tisza és nem izgatja itt a tömegeket senki más, csak Tisza.

Ha a kormány a választói jog kérdésében becsületesen színt vallana, akkor ez a párbaj Tisza és az utca között nem volna. De ha Tisza úgy viselkedhetik, mint aki legjobban tudja, mit akar a kormány, akkor nem szabad csodálni, hogy az utca népe Tiszán torolja meg azt, amiben a kormány megcsalta. Egy reakziós, de reakzióját nyíltan meg nem valló kormány lázítja fel a jogokból kizárt népet s mikor ők ketten állnak egymással záptojás-harcban, akkor eleve tiltakozunk kell az ellen, mintha a hatalom tulkapasáért s a várható véres választásokért a becsületes ellenzék terhelhetné a felelősség. Ez az ellenzék nem agítál úgy, hogy csendőrgolyókat provokálna, sőt ez az ellenzék annyira türelmes, hogy türelmével vakmerővé teszi az eltemetett rendszer feljáró kísérteit. Ha valaki felelős a mar kiontott vérért s a biztosan elkövetkezendő véres terrorért: felelős Tisza, aki ma az egyetlen agitátor és felelős a kormány, mely ezt a közveszélyes bujtogatót ráeresztette az országra.

Budapest, április 18.

Ne menjen Eberhardra! Az Aehrenthal ur kancellári tempója s Magyarországgal szemben való kétszínűsége nekünk nem meglepetés. Kerestülluáttunk rajta, mikor a nemzeti korszakban még azt látta jobbnak, hogy nemzetiszinben mosolyogjon Magyarországra s keresztülluáttunk rajta akkor is, mikor — más szelektsákján — a szélkakaskülgyminiszter el-

Az asszony: Azért, mert ez a levegőaszszony veszedelmes vetélytárs. Jöhet idő, amikor elhidegíti téled. Vagy ami még valószínűbb, akad valaki, aki ért a hazugsághoz. Ez aztán elveszi téled.

A leány (megrettenve): Kit? Gézát?

Az asszony: Igen! Gézát! Miért ne?

A leány: Elvenni? Ki venné el tőlem?

Az asszony: Akárki! (Furesa, nagyon finom mosolylyal): Például én! Elveszem téled szeretőnek!

A leány (lángvörösre gyult arccal): Nem szeretem az ilyen esunya tréfákat. (Elmegy és becsapja maga után az ajtót.)

Az asszony (halkan fölkiacog, azután munkájára felé hajlik.)

(Szünet.)

A vőlegény (csinos, erőteljes, harmincz esztendősi fiatalember. Benyit a szomszéd szobából): Elment?

Az asszony (munkájából föl sem nézve): El!

A vőlegény (haragosan): El mert menni! (Ledobja magát egy székre s dühösen az asztalra könyököl.)

(Szünet.)

Az asszony (munkájából fölpillantva): Géza!

A vőlegény (oda sem figyel élkeseredve): Ha a fejébe vesz egyszer valamit!

Az asszony (miután egy darabig a sarokban meglapulva nézte a férfit, most, mint egy prédát leső szép, nagy fehér cicca, halk lépésekkel elősompolyog. Körül kerül a fér-

fordult Magyarországtól. Minket tehát az sem lep meg különösebben, hogy Szélkakas-Lexa Alajos Roosevelt magyarországi látogatása alkalmából is hű maradt magához. A bájos kancellár tudta, hogy Roosevelt és gróf Apponyi Albert az interparlamentáris csoport amerikai kirándulása idejéből jó barátságban vannak egymással. Azt is tudta, hogy Roosevelt Magyarországra jövet egy napra meg akarja látogatni eberhardi barátját, gróf Apponyi Albertet, aki a világ egyik legérdekesebb polgárának látogatása alkalmából megívitálta legjobb barátait, köztük Kossuth Ferenchezet és gróf Andrássy Gyulát is. S minthogy a kedves Aehrenthal azt tippelte ki magának, hogy abból a mostani engedelmes magyar kormányra s így közvetve Ausztriára nézve is némi kényelmetlenségek támadhatnak, ha a nemzeti kormány három legfőbb exponense, Kossuth, Andrássy és Apponyi egy egész napig együtt vannak az Egyesült-Államok volt és leendő polgárelnökével: nyomban elkezdte a kártyákat úgy keverni, hogy ez az eberhardi találkozás valahogyan meg ne történjék. Hol sugdosott és mit sugdosott: nem tudjuk, nem is fontos. De annyi bizonyos, hogy amikor már Roosevelt bucsuzkodott Bécs városától, egyszerre csak váratlanul megjelent nála a király főudvarmestere s arra próbálta rávenni, hogy *egy nappal hosszabbítsa meg bécsi tartózkodását*. Menjen vadászni a király vadászterületére, melyet ő felsége szívesen átenged neki. Roosevelt gyanútlanul mentegetődzött, hogy nem teheti, hogy kötött marsrutával utazzék, hogy meg vannak szabva magyarországi napjai s a további program is. Szóval: azt felelte, hogy hódolva köszöni a király szíveségét, de nincs már szabad napja. Ekkor aztán, mint aki csak ezt várta, Montenuovo főudvarmester világosabban is kirukkolt ajánlatával: *menjen Roosevelt vadászni s inkább ne menjen Eberhardra!* Hogy a volt és leendő elnök erre az ajánlatra mit felelt, azt elárulja a vasárnapi nap, melyet Eberhardon töltött, gróf Apponyi Albertnél. A megsterkedés hiábavaló volt. Roosevelt nem adta magát csaközül Szélkakas-Lexa Alajosnak. Az eberhardi nagy nap azonban

fit. azután a széke karfájára támaszkodva, feléje hajlik): Géza!

A vőlegény (fölemeli a fejét.)

Az asszony (nagyon kedvesen. Szinte alázatosan): Haragszik? Rám is haragszik? Géza.

A vőlegény (szórakozottan): Magára Sárika? Miért?

Az asszony (panaszosan): Szóltam magához és nem felelt!

A vőlegény: Én? Meglehet. Haragszom én most az egész világra! (Öklével az asztalra üt): Legjobban szeretném, ha . . .

Az asszony (egészen közel hajlik hozzá, vállára teszi a kezét): Lássu, Géza! Klára hibázott. Én nem is tudom, hogy tehettem . . .

A vőlegény: Megtiltottam neki és mégis!

Az asszony (széket huz egészen közel a férfihez és leül): Ide ülök maga mellé, Géza! Nem tudom nézni azt, hogy maga szomorkodik! Szinte . . . szinte magam is sirni szeretnék, hogy az arczán olyan nagy szomorúságot látok!

A vőlegény (meglepetten az asszonyra néz): Sirni, Sárika? Miért?

Az asszony (zavarodott, de nyájas mosolylyal): Nem tudom. Csak fáj, hogy magának bánata van! Szeretném fölvidítani, hogy homlokáról elsimuljanak azok a csunya ránczok!

(Szünet.)

A vőlegény (hosszasán, érdeklődve nézi az asszonyt. Azután szinte gépiesen megfogja a kezét): Milyen jó asszony maga, Sárika!

még sem vált veszedelmessé, mert Kossuth és Andrássy csak táviratban üdvözölték Apponyi világhírű vendégét s Khuen lázát nem fokozta az a rettegés, hogy Kossuth, Andrássy és gróf Apponyi egy egész napig informálhatnák Roosevelt Tivadart. A véletlen szerencsésebb osztrák diplomatának bizonyult, mint a kedves Aehrenthal.

A horvát paktum.

A magyar iskolák megsemmisítése Horvátországban.

Budapest, április 18.

Természetes, hogy a kormány mindent tagad. Tagadja azt, hogy a horvátokkal paktumot kötött volna. Tagadja azt, hogy ez a paktum a kormány támogatása fejében teljesen kiszolgáltatta a horvát tulajdonk a horvátországi magyarság érdekeit. Világos, hogy mindezt tagadni kell, különben akármilyen mély lethargiába és politikai esömörbe esett ez az ország, a fölháborodás elemi erővel törne ki és elsöpörné helyéről az egész kormányt.

Horvátországban, a daruvári kerületben, Antunováczei nevű helységben áll egy üres iskola és ez az iskola tönkresilányít minden czáfolatot. Az iskolát az antunováczei magyarok számára a Julián-egyesület építette föl. Az építkezést még báró Rauch alatt kezdték. Akkoriban még más világ volt: olyan természetes volt az, hogy a magyar állam területén minden esetben megadják a magyar iskola megnyitására az engedélyt, hogy csak az építkezés megkezdése után adták be báró Rauch Pálhoz az engedélyért folyamodó kérvényt. Közben azonban megbukott Rauch, anélkül, hogy az engedély megadására ideje lett volna. S jött az új rendszer; jött Khuen-Héderváry, következett a horvát paktum, melynek egyik folyományaképpen a Julián-egyesület egész Horvátország területén megnyomortották. A Julián-egyesület nem csak új iskolák fölállítására nem kapott engedélyt, de még azokat az engedélyeket is visszavonták, amelyeket Rauchék az utolsó időkben kiadtak. Az antunováczei iskolakérvényt szépen eltemették a báni hivatal egyéb restancziái közzé: direkt elutasító határozatot hozni nem akarnak, de egyszerűen nem intézik el a kérvényt. Az antunováczei iskola hiában áll készen, a szép rendbe rakott padok hiában várják a magyar iskolás gyermekeket: a gyermekek kénytelenek szépen tovább menni egy házzal a horvát iskolába, mert a beesukott ablakos iskola marad örök restanczia. S ez ellen nincsen orvoság: az antunováczei magyar lelkész hiában utazik föl Zágrábba a báni kormányt kapacitálni, mert a következő nap az antunováczei horvát tanító utazik föl Zágrábba s mozgósítja a horvát-szerb koalíció vezető-emberreit. Természetes, hogy a paktum jegyében mindenkor a horvát tanító szava esik súlyosabban latba.

Ez nem pusztá szó, nem levegőben lógó vád, hanem konkrét tény: ezt nem lehet elhalványítani egyszerű czáfolattal. *Az iskola ott áll készen arra, hogy akár holnap bevonuljon falai közé a magyar nyelvű ábécze és a bán: a magyar kormány horvátországi exponense nem adja meg a megnyitásra az engedélyt.* Vagy máshol már meg is nyitották az iskolát és a bán, Khuen-Héderváry bánja — amikor a horvát közvélemény épen arra a paktumra hivatkozva háborog,

melyet itthon letagadnak — bezáratja az iskolát. Ezek után csak a vak nem látja, hogy a kormány tényleg elpaktálta a Julián-egyesületet s ezzel együtt az egész horvátországi magyarság ügyét. És a legszemérmesebb vakmerőség kell ahhoz, hogy a kormány tovább ezáfoljon és tovább tagadjon. Ez a tagadás semmit sem fog használni a tények világosságával szemben. Lehetetlen, hogy a nemzet tétlenül tűrje ezt a perfid árulást. Khuenéktől szabadulni óhajt az ország, nemhogy meg akarná tartani őket s a kormány kevésszámú személyes hívei sem taksálhatják ezt a társaságot annyira, hogy érte cserében odadobják az egész horvátországi magyarságot.

Három napos minisztertanács.

— Tisza védi a trónörököszt. —

Dolgozik már a csendőrszurony.

Budapest, április 18.

A Nemzeti Munkapárt fáradhatatlan vándorapostola járja, szünetlenül járja az országot. Szombaton Sopron közönsége előtt beszélt Tisza. Addig ezáfolták, hogy Lukács és Tisza nem állanak hadilábon, amíg a pénzügyminiszter hirtelen fogta magát, pakkolt s minden közelebbi ok nélkül elutazott üdülni, mondván: „csináljátok, amit akartok, mert ezt amugy, sem csináljátok, amit én akarok.“ De Tisza sem maradt adós. Sopronban úgy tett, mintha leleplezné a Justh-pártot, holott Lukácsnak akart odaesördíteni azzal, kijelentvén, hogy mint a kormány tagja is tovább tárgyalgatott azzal az ellenzéki párttal, amelynek hatalomrajutását Tisza is töle telhetőleg megakadályozta — a Lukács dezignálása alkalmával. A volt miniszterelnöknek ez a kelemetlenkedése a Nemzeti Társaskörben egyesekre igen kinosan hatott s különösen Serényi miniszter az, aki gróf Khuen-Hédervárytól igen rossz néven veszi azt, hogy Tiszát annyira fölülkerékeldni engedi.

Sopronból Körmentre rándult gróf Tisza István. Itt a függetlenségi jelölt jóvoltából a megszokott záptojásos, viharos utcai jelenetek elmaradtak, s megelégedtek közepes ellentüntetésekkel. Hogy Tisza dicsérte az ő gyászosan megbukott rendszerének reakciós lovagjait, s hogy élesen bírálta Justhékát, ezen nála nem csodálkoznak, de az már nevetséges, sőt egyenesen rosszhiszemű állítás, hogy a függetlenségi jelszavak elkoptak, s hogy a függetlenségi név már politikai tartalommal nem bír. Ha valaha, hát most éljük azt az időpontot, amikor a függetlenségi eszme újra erősen fölbogott a lelkekben, nem üres jelszavak, hanem igenis erős, élő tartalommal ható elvek azok, melyek a nemzetet vezetik a politikai és gazdasági önállóság felé. Komikus, hogy Tisza illet valakit a programnélküliség vádjával, jóllehet a munkapárt az, amelynek programja nincs, haesak a Tisza sötét és Khuen-Héderváry magtalan beszédeiből nem ketyvasztódik össze.

Es végezetül foglalkozott Tisza a trónörökösztel s megvédte bizonyos — jogos vagy jogtalan — támadásokkal szemben. Milyen különös ellentmondás! Ferencz Ferdinándot, aki Kristóffyval barátkozik s az általános egyenlő választójog föltétel híve gyanánt ismeretes, az a Tisza kénytelen taktikából oltalmazni, aki oly makacs, megátalkodott ellenese a népjogok kiterjesztésének.

Geszt ura egyébként még a vasárnapon megkapta azt az alapos választ, amelyet göggyével teljesen kiérdemelt. Vázsonyi a budaiak

gyűlésén kiméretlenül, mint a saskeselyű lecsapott rá, s őt is, protezsáltját is, kakaslomniczi Berzeviczy Albertet, szétmargangolta. A legerélyesebben tiltakozott a polgárság vezére az ellen, hogy Tisza és klikkje ismét az ország nyakára üljön, diktálni akarjon s főleg visszautasította azt, hogy hivatalos jelöltjeiket küldvén a kerületekbe, a nemzeti akarat őszinte megnyilvánulását meghamisítani kíséreljék. Mintegy visszhangja volt ennek a méltó s ragyogó szellemességgel elmondott megbélyegzésnek az a csendőrsortüz, amely Margitta környékén szedte áldozatait a Kossuth-párt hívei közül, akik tántoríthatatlanul állanak volt népszerű képviselőjük, Szatmári Mór mellett. . . Remélhetőleg a belügyminiszter a jövőben meg fogja gátolni az ártatlanok vérontását s nem támasztja föl Tisza kevéért az ószabadelvű korszak gyalázatos borzalmaival.

Igen kirívó és föltűnő eseménye a politikai helyzetnek az a háromnapos minisztertanács, amely ma délben ért véget. A szokatlannul hosszú konferenciának három főtárgya volt: a közös miniszteri értekezlet előkészítése, a nemzeti munkapárt jelöltjeinek megállapítása, (ami még most sem sikerült, noha Lukács távollétében nem akadékoskodott), s a harmadik téma, a választójogi reform. Ezt ugyan félhivatalosan megezáfolják, de ami értesülésünk szerint a kormány igenis — a közhangulat nyomása alatt — hevenyében elkészítette, a belügyminisztériumban készen fekvő statisztikai anyag alapján, az új törvény tervezetét, helyesebben vázlatát. Erre majd megszerzi Khuen-Héderváry a király előzetes szentesítését s a képviselőház első ülésén be is fogja nyújtani. Természetesen lesz gondjuk rá, hogy addig is jól kieszt indiszkréziók révén egy és más kiszivároghjon a javaslatról, — persze azt a hirt fogják terjeszteni, hogy a legáltalánosabb elven épült föl, — s úgy vélik, ez nagyszerű korteszkoznak fog bizonyulni. Ezért azonban kár volt három napig kotlani, mert Khuenéknak vajjon ki hisz még széles a hazájában?!

Minisztertanács.

Vasárnap délután tizenegy óráig két óráig, a miniszterelnöki palotában miniszteri értekezlet volt, amelyen a Bécsben időző Lukács László pénzügyminiszter kivételével, résztvett a kabinet valamennyi tagja; az értekezletbe Jeszenszky Sándor miniszterelnökségi államtitkár és Rajner Béla, a munkapárt titkárát is bevonták. Ma délelőtt tíz órakor a kabinet tagjai újabb értekezletre gyűltek össze; az értekezletet Roosevelt és kísérete látogatásakor negyedórára felfüggesztették, s aztán folytatták. Az értekezlet előtt gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök hosszabb tanácskozást folytatott Jeszenszky államtitkárval.

Héderváry üdül.

Félhivatalosan jelentik: Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök szerdán délután Bécsbe utazik, hogy résztvegyen a csütörtökön megtartandó közös miniszteri tanácskozáson. A miniszterelnök egészsége teljesen helyreállott. Az utóbbi időben azonban a páciens kénytelen volt a lázas tünetek ellen erős chininadagokat szedni; betegsége alatt hivatalos ügyeket is intézett, ami némelykor nagy megerőltetésbe is került. A kiállott láz folytán némi bágyadság maradt vissza. Az orvosok tehát pár napi pihenőt tanácsoltak és a miniszterelnök ennek folytán elhatározta, hogy a csütörtöki közös konferencia alkalmából a Semmeringre utazik, ahol két-három napot szándékozik tölteni.

Ezt a kommunikét a félhivatalos „M. Táv. Ir.“ adta ki délben. Estére kelve a konkurrens félhivatalos, a „Bud. Tud.“ imígyen ezáfolja meg társát:

A mai esti lapok azt a hirt közlik, hogy

gróf Khuen-Héderváry miniszterelnök szerdán délután Bécsbe utazik, csütörtökön résztvesz a Bécsben tartandó közös miniszteri értekezleten s azután két-három napi tartózkodásra a Semmeringre megy. Mint illetékes helyről közlik, ez a hír nem felel meg a valóságnak. Arról, hogy a miniszterelnök szerdán Bécsbe utazzék, már azért sem lehet szó, mert a közös miniszteri értekezletet az osztrák minisztereknek a Reichsrát tárgyalásaival való elfoglaltsága miatt a legnagyobb valószínűség szerint nem csütörtökön, hanem egy későbbi időpontban tartják meg.

Tisza István Körmenten.

Gróf Tisza István vasárnap reggel Sopronból Körmentre ment, hogy a munkapárt jelöltje, Kozana Andor mellett beszéljen. A hatóság a legnagyobb erőfeszítést tette, rengeteg csendőrt és rendőrt összpontosított, hogy a nép haragjának kitörését megakadályozza. De még így is nem egyszer abuzgolták elkeseredetten Tiszát. Délelőtt Örszentpéterin, délután pedig Körmenten dikezőzött a volt miniszterelnök.

Beszédeber ismét a nemzet és a korona közti egyetértés fontosságát hangoztatta és elégtétellel állapította meg, hogy „a legutóbbi évek tanulságai alapján be fogja látni a nemzet, hogy becsületes magyar emberek voltak azok, akik már öt év előtt is a nemzet és a király egyesített erejét a nemzet erősítésére felhasználni akaró helyes politikát ajánlották. Kiméretlenül támatta ismét a Justh-pártot.

Valaki közbekiáltotta:

— Justh Gyula az oka minden bajnak?

Mire Tisza így felelt:

— Ha nem is mindennek, de nagyon soknak!

Majd a függetlenségi jelszavak elkopásáról szólt és azt mondotta, hogy ha valakit éppen mulattat, az felveheti a függetlenségi nevet, de ez a név már politikai tartalommal nem bír.

Rendkívüli hévvel védelmezte a trónörököszt. „Ova intek mindenkit, — mondta — hogy egyes jelenségekből olyan következtetéseket vonjon le, amelyek a szóban forgó fontos tényező igazi magatartására nézve bennünket biztos következtetésre fel nem jogosítanak. Hiszen tudjuk azt nagyon jól, hogy éppen Ausztriában, éppen legeszküdtebb ellenségeink egész rendszert csinálnak abból, egyfelől, hogy azokat, akik közel állnak a trónhoz, belevigyük olyan szituációkba, amelyeket aztán kizsákmányolhassanak a maguk céljaira, másfelől, hogy Magyarországon tapasztalható minden olyan jelenséget, amelyről azt gondolják, hogy talán lehet rossz néven venni, vagy félreérteni, kihasználjanak, felfújjanak, kidlezzenek azért, hogy őket verjenek a magyar nemzet és az uralkodó család tagjai közé. Nos uraim, legeszküdtebb ellenségeinknek malmára hajtjuk a vizet, ha ennek az ugratásnak, ennek a provokációnak felülünk. Én azt gondolom: nekünk tartózkodnunk kell minden olyan nyilatkozattól, amely, egyes jelenségekre támaszkodva, következtetéseket von e olyanok politikai magatartására nézve, akikről tudom nagyon jól, hogy teljesen korrekte fogván fel álláspontukat, kívül maradnak minden politikai pártharezonon.

Ajánlotta Kozma Andort, az ismert író, aki nyomosan megtartotta programbeszédét.

Este banket volt, amelyen Tisza újból beszélt.

Vázsonyi Tisza ellen.

Budapest II. kerületének választó polgárai gyűlést tartottak vasárnap délelőtt a Budai Vigadó nagytermében, hogy tiltakozzanak a kerületbe utólagosan hivatalosan jelölt Berzeviczy Albert nemzeti munkapárti képviselő jelöltsége ellen. A VI. kerületi demokrata párt vezetősége nagy kísérettel vitte át vezérét, Vázsonyi Vilmost.

A nagygyűlést a Lendl Adolf-párt elnöke, dr. Wladár Tivadár nyitotta meg, aki előadta, hogy tiltakozniok kell az ellen, hogy az országos nemzeti munkapárt utólagosan egy idegent küldjör hivatalos jelöltként a kerületbe. Dr. Herman Gyula ilyen értelmű határozati javaslatot terjesztett elő. Haypál Benő, Neuschloss Kornél, Rády János szólaltak fel. Kijelentették, hogy minden erejükkel elő fogják segíteni a Lendl Adolf-párt győzelmét.

Dr. Vázsonyi Vilmos emelkedett ezután szólásra. Kijelentette, hogy szívesen jelent meg a gyűlésen, mert nagyra becsüli Lendl Adolf közéleti működését. Akik — ugymond — mélyen alúdtak és meglapultak négy esztendőn keresztül, most csodálatos virgoncsággal kezdenek éledni és föléledve, oly étvágygyal ülnek le az asztalhoz, amilyennel csak azok rendelkeznek, akik négy éven keresztül koplaltak egy kriptába zárva. Csodálkozással látom, hogy ezek az urak javíthatatlanok, ezek az apró magyar Bourbon-parodisták, akik nem-

mit sem tanulnak és semmit sem felejtnek, akik néhány héttel ezelőtt még a közélet szármalmas koloncái voltak, akiknek adtuk néha-néha egy hatost politikai vagyonukból, hogy ne terjedjenek étlenül-szomjan, most szilajul ostort vesznek a kezükbe és megpattogtatják: elrendelem, hogy ki legyen ennek a kerületnek a hivatalos jelöltje. Mi jögon? A hatalom pusztá jogán akarnak már most a kerületek bizalmával rendelkezni, miként rendelkeztek akkor, amikor 30 esztendő múltja és disciplina állott mögöttük. Ugy viselkednek, mint az a parvenue, aki hirtelen meggazdagodik. Ha a köztisztviselők hajszála is megdöbben a választási harcban, nem tintatartók fognak repülni, hanem maga a kormány! Tisza Istvánról szólva azt mondta, hogy nem uri dolog hamis kártyákkal játszani. Mert hamis és megjelzett kártyákkal való politikai sipistaság, ha a köztisztviselők szavazatát úgy tekintjük, hogy azoknak rendelkezésünkre kell állniuk.

A mithos szól Briariusról, akinek száz keze volt. Nekünk is van egy ilyen magyar Briariusunk, akinek száz balkeze van: Tisza István. A legújabb kor is tud egy férfiről, aki London utcait tette bizonytalanná. Ez Jack volt, aki megölt mindenkit, akit szeretett. Tisza Istvánban egyfelől a száz balkezes Briarius látom, aki száz balkezével fojtogatja azt a pártot, amelyet állítólag szeret, másfelől pedig az örjöngőt, aki megöl mindenkit szerelmével, kését mártva abba, akit szeretett.

Sem mi, sem azok, akik a munkapárthoz tartoznak, nem szegődtek Tisza István népgyűléseinek követésére, hogy ismét kezdje az ugrai levél tónusát és obstrukciók letöréséről, házszabályrevízióról beszéljen, akkor, amikor itt van még a leggonoszabb klotur, a magyar nép klotürje.

Azt hiszem, a komédiákat nem lehet kétszer ismételni. Amint a híres zsebkendőlobogtatási jelenet alkalmából felhangzott a commando: legyen vége a komédiának, ez lesz a mi jelszavunk. Miről van itt szó: az örjöngő geszti Caesár diadalszekerét huzni nem fogjuk, hanem feltartóztatjuk daczosan, egyenesen, férfiasan! A junkerek uralmát nem lehet tovább fentartani Magyarországon, de meg kell születnie a polgári demokrata Magyarországnak!

Ezután a benyújtott határozati javaslatot egyhangulag elfogadták, mire az elnök a naggyűlést bezárta.

Tisza a Terézvárosban.

A nemzeti munkapárt országos körében ma este a kormány tagjai közül Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter és Hazai Samu honvédelmi miniszter jelent meg. A kör tagjai belépésekor ovációban részesítették gróf Tisza Istvánt tegnapi és tegnap esti beszédeiért. A nemzeti munkapárt országos körében ma gróf Degenfeld Imre, gróf Zselénski Róbert és gróf Bethlen József léptek be.

Tisza, aki pontosan referáltatott magának Vázsonyi Vilmos vasárnapi támadásáról, előlért nagy haragra gyuladt. Amint környezetéből hírlik, kijelentette, hogy ő majd megmutatja Vázsonyinak, mit tud. Tisza különösen amiatt haragudott meg, mert Vázsonyi olyképpen aposztrofálta őt, hogy ő a bátor, egyenes férfi, még csak be sem meri tenni a lábát a balparti kerületekbe.

Már egyszer fölajánlották nekem a Terézváros mandátumát, én akkor visszautasítottam — mondotta ingerülten Tisza, — de most vállalom majd a jelöltséget s megmutatom Vázsonyinak, hogy be merem tenni a lábamat még a hatodik kerületbe is!

Lehet, hogy Tisza ezeket csak első fölhevülésben vágtá ki s talán alszik egyet a dologra. Jobb is, ha megdondolja magát, mert Vázsonyival szemben olyan csufos kudarc érné, hogy azt sohasem heverné ki. Tisza, ugy látszik, csakugyan nagyon rosszul ismeri az önzértes, intelligens polgárságot, ha azt hiszi, hogy az ő haladásellenes politikájával ebben a kerületben még csak számottevő pártra tehetne szert.

A gyáriparosok és a választójog.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta meg nyolcadik rendes évi közgyűlését dr. Chorin Ferencz főrendilégi tag, elnök elnöklésével és a gyáripar nagyszámú képviselőinek jelenlétében. Az elnöki megnyitó s az ügyvezetésre vonatkozó napirend elintézése után dr. Hegedüs Loránt a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

„A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége közgyűlése az iparoság és az ipari munkás-

ság általános és egyenlő választójoga és az összeférhetlenségi törvény megváltoztatása mellett foglal állást.”

Zsolnay Miklós, Leopold Lajos felszólalása után Winner Imre, Weiser Károly és Kiss J. Jenő a választójog titkosságát kívánják.

Dr. Chorin Ferencz elnök a vitát bezárja. Magyarország eddigi nagyságának a fokozatos szabad-elvű fejlődés adta meg alapját. A radikálisra Magyarország kulturállapotánál és közjogi helyzeténél fogva még nem érett. Az ellhangzott felszólalásokból konstatálható, hogy nincs eltérés a tekintetben, hogy az ipari munkásságának a választói jog megadásák. A benyújtott indítványok részletekre vonatkoznak, amelyeket még tanulmányozni kell. Így be kell szerezni a statisztikai adatokat a balesetbiztosító pénztártól. Azt javasolja, mondja ki a közgyűlés, hogy a betérjesztett határozati javaslatot, elvileg magáévá teszi és megbizza az igazgatóságot az említett statisztikai adatok beszerzésével és a legközelebbi közgyűlés elé terjesszen újabb javaslatot. (Helyeslés.) Végül megjegyzi, hogy a szavazás titkosságának legnagyobb ellensége, mert titkos csak ránk nézve lesz, de sem a munkásságra, sem a klerikalizmusra nem lesz titkos. Arról még lehetne szó, hogy a választói jogot a városokban titkosan, a vidéken pedig nyilvánosan gyakorolják, de hogy titkos legyen, aszerint, amint valaki munkásnak, vagy nem, az lehetetlen. Annak eldöntését, hogy a városokban behozható-e a titkosság, vagy sem, későbbi időpontra lehet halasztani.

A közgyűlés az elnök közvetítő indítványát elfogadta.

A napirend letárgyalása után délután 2 órákor a Hungária-szálló külteremében fényes lakoma volt, amelyen vendégeikül jelen voltak Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, dr. Stelina József kereskedelemügyi államtitkár és Marx János miniszteri tanácsos, az államvasutak elnökgazdája, Kotányi Zsigmond és Szájbély Kálmán államvasuti igazgatók, Lers Vilmos, Szűry János és Papp Árpád miniszteri tanácsosok, Kovács Gyula udvari tanácsos, a kereskedelmi muzeum igazgatója, Edui Illés Aladár osztálytanácsos és még számosan. Itt sok felköszöntő hangzott el.

A bánhelyettes programbeszéde.

Zimonyból jelentik: A Nikolics Vladimír volt vicebáb lemondásával megüresedett zimonyi kerületben tegnap tartotta meg Chavrak Levin vicebáb programbeszédét. Chavrak beszédében elítélte az előbbi kormány politikáját és működését, amely teljesen alkotmányellenes volt és a mostani kormányra néhezedik a feladat, hogy a szerb-horvát koalícióval kötött paktum alapján vezetik az ország ügyeit. Chavrak helyesli azt a küzdelmet, amely a horvát-szerb koalíció tagjai a magyar országgyűlésen a vasuti pragmatika tárgyalása alkalmával kifejtettek. Dr. Tomásics kormánya választói reformot dolgozott ki, amelynek főfeltétele, hogy nagyobb számú választót bocsásson az urnához. A reformban az intelligens cenzus a főfeltétel, ennél fogva minden kvalifikált egyén, tekintet nélkül adójának mennyiségére, választói joggal bírna, azonkívül a földmivelő osztály nyer bizonyos kedvezményt és az adócenzus leszállítatik. A kormány a jelenlegi egész bíraskodást reformálja, mert Horvátországban a mai bíraskodás nagyon elavult, nehézkes és távolról sem felel meg a modern követelményeknek. A kormány bevezeti a közigazgatási bíróságot, amely hivatva lesz a választási visszaélések felett is ítélkezni. Nagy gondot fordít a tanügyi reformokra már azért is, mert 52% a a lakosságnak analfabéta. Elsősorban a tanítók fizetését emeli. A jelenlegi kormány a leghatározottabban liberális alapon áll, teljes jogokat ad valamennyi nemzetiségnek. Ugyahancs tegnap délután tartotta Chavrak ellenjelöltje, a radikális párti dr. Babics Milivoj is programbeszédét.

A bánhelyettes beszédének első része leleplezi azt a gonosz alkut, melyet a kormány a magyarság bérére kötött — a négyven horvát voksért. Olyan elvakultság ez, amelyet méltóan jellemezni csak a legerősebb kifejezésekkel lehetne.

Az első vér.

Nagyváradról jelentik: Márkus László, a nemzeti munkapárt jelöltje, aki múlt vasárnap mondta el programbeszédét Margittán, tegnap megkezdte körutját a kerületben. Az első közszégen, Bályokon is már nagy tüntetéssel fogadták a vá-

lasztók, akik nem akarták meghallgatni a jelölt beszédét. Márkus folytatta útját Széplakra. A Széplakra vezető hidat azonban felszedték előtte, úgy hogy csak nagy kerülővel tudott a közszégen jutni. Márkus kíséretében volt Balázsházy Iván főszolgabíró, egy Nikita nevű román ügyvéd, Morvay Zsigmond ügyvéd, Wertheimstein Viktor, egy Várady nevű kortes, Erdős Imre kéményseprő s Bálint Ferencz szijgyártósegéd. A közszégen bejáratánál, daczára annak, hogy a kíséretben esendőörök is voltak, a lakosság zajos tüntetést rendezett. Fokozódott az izgatottság, mikor hallották, hogy a jelölt kíséretével a közszégházról kíván a néphez beszélni. A volt képviselőnek sem engedte meg soha a közszégen, hogy a közszégházról beszéljen. Csak nehezen tudtak a esendőörök utat törni a közszégházra, amelynek kapualját a nép foglalta el. Márkus a közszégháza udvarán néhányszor megkísérelte, hogy programbeszédét elmondja, de a tüntetés oly nagy mérveket öltött, hogy abba kellett hagynia. Követket hajigáltak feléje s az egyik kő Fodor esendőörömester fejét érte. Az örmester erről foggyverést elűtötte. A golyó a néhány percczel azelőtt odaérkezett Bálint Sándor 28 éves nőtlen kerékgyártómestert talála jobboldalán. A golyó keresztül hatolt a tüdején és a hátán jött ki. Ugyanaz a golyó további útjában megsebezte Bódis Pál földműves száját. Borzasztó riadalom, majd verekedés támadt ez események láttára, a főszolgabíró felhívására a pénzügyörök is a szorongatott vendégek és esendőörök támogatására siettek. Márkus kíséretével Margittára hajtatott, ahonnan Havas és Sugár orvosok mentek ki azonnal a sebesültekhez. Ezek konstatálták, hogy Bálint még életben van, de állapotja veszélyes. A közszégen nagy az izgatottság. A kedélyek már napok óta irritáltak voltak egyrészt, mert a közigazgatási hatóság emberei nyugtan korteskednek Márkus érdekében, másrészt, mert már a múlt vasárnapi tüntetések miatt minden egyes zajongó ellen a legaprólékosabb vizsgálatot rendelték el.

Amint értesülünk, Szatmári Mór, a margittai kerület volt képviselője ebben az odíózus ügyben ma délután gróf Khuen miniszterelnökbülgyminiszternél járt s ismertette a kerület helyzetét. Előadta, hogy a szolgabíró együttjár a munkapárti jelölttel s minden hatalmi eszközt fölhasznál dr. Márkus érdekében. Ez látítja föl a népet s éppen ezért kéri a miniszterelnököt, vizsgálja meg tárgyilagosan az esetet, s indítsa meg sürgősen a vizsgálatot. Gróf Khuen megígérte, hogy azonnal meg fogja vizsgálni a dolgot, s pártatlanul el fog járni. Amint Nagyváradról jelentik, Miskolczy Ferencz biharmegyei főispán már el is utazott Budapesre, hogy személyesen referáljon a miniszterelnöknek s átvegye esetleges rendelkezéseit.

A darabont főispán ellen.

Marosvásárhelyről jelentik: Marostorda vármegye állandó választmánya ma délelőtt 10 órakor gyűlést tartott, amelyen Köllő alispán elnökölt. A gyűlésen foglalkoztak a főispán installálásának kérdésével is. Az alispán ezzel kapcsolatosan azt ajánlotta, hogy a főispán kinevezését egyszerűen vegyék tudomásul. Ezzel szemben Rettegi Géza főgimnáziumi igazgató a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Marostorda vármegye közönsége mely megütközéssel látja, hogy a kormány a főispáni állás betöltésénél teljesen figyelmen kívül hagyta a közigazgatási méltóság kívánalmait, személyi előfeltételeit és oly egyénnel töltötte be a főispáni széket, akinek személye az ezen álláshoz megkívántató előfeltételekkel nem bír és akinek kinevezése nyílt kihívás a törvényhatóság törvénytisztelő elemeire nézve. Ennek daczára a törvényhatóság szigorúan törvényes ténen óhajt maradni és így amidőn kimondja, hogy a törvényhatóság közönsége a kinevezett főispántól a hivatalos esküt nem veszi ki, ugyanakkor nem tiltja meg a vármegye alispánjának, hogy a jelentkező főispántól az esküt kivége.

A szavazás alapján a választmány 11 szavazattal 3 ellenében, az alispán javaslatával szemben Rettegi javaslatát vette magáná.

Választójogi liga.

Mozgalom van alakulóban, amelynek célja az, hogy az általános, egyenlő, titkos választójogi országos szövetségét megalakítsa. Az erről szóló meghívót ma bocsájtották közre. A meghívón mint aláírók szerepelnek báró Bánffy Dezső elnök, dr. Bokay Árpád, Dániel László, dr. Jászi Oszkár, dr. Krejcsi Rezső, Lányi Mór, dr. Messinger Simon, Sándor Pál, Zsigány Zoltán és dr. Rácz Gyula jegyzők. E hó 21-én, csütörtökön délután 6 órakor az új városháza nagytermében előkészítő nagygyűlést tartanak.

Barabás Béla Áradon.

Áradról jelentik: Barabás Bélát, a negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt alelnökét vasárnap a Szabadság-téren tartott nagygyűlésen óriási lelkesedéssel Árad város képviselőjelöltjévé kiáltották ki.

Barabás köszönetét fejezte ki Árad közönségének. A programmbeszédekben nem a pártok elveit, programmpontjait kell nézni, hanem hogy Magyarország dolgozó, becsületes népe bejusson a népjogok szentsége alapján a jogok országába a választások által. Ha ez a nemzeti akarat szabadon, méltóságjeljesen és kiterjesztve azt a népnek minden rétegére megnyilatkozhatik, akkor azok a fenyes eszmék, amelyekért küzdenek: Magyarország önállósága, függetlensége keresztül fog vitetni. És ezt nem lehet elérni másképp, mint úgy, hogy ha lerontják a kiváltságos osztályoknak erősségeit. Feltétlenül szükségesnek tartja az általános, egyenlő, titkos, községenkénti választói jognak a megalkotását. (Lelkes éljenzés.) Ezután az aradi nemzetiségiekhez szólt, kérve őket, hogy forrjanak össze a magyarokkal a haza szeretetében, majd a választók bizalmát kérte a függetlenségi elvek érdekében.

Hosszantartó lelkes éljenzéssel és tapssal fogadták Barabás beszédét, amelylyel a gyűlés véget ért. Gyűlés után mintegy másfélezernyi tömeg Barabást ünneplve egész lakásáig kísérte el.

Czivakodnak az oláhok.

A nagyszabedű konferencia a választások előkészítésére harmincz tagu bizottságot küldött ki, amely a maga kebeléből hét tagu albizottságot választott a teendők elintézésére. Ennek az albizottságnak tagjai holnap és holnapután Budapesten tanácskoznak a képviselőjelöltek végleges megállapítása, mint a választókhoz intézendő manifesztum megszövegezése tekintetében. A bizottság ez alkalommal határozni fog a kiáltvány kibocsátásának idejére nézve is.

A román nemzetiségi párt hivatalos lapja felhívást intéz a lovrini és kisbecskereki kerületek román ajkú választóihoz, hogy a választásokon a német nemzetiségi párt jelöltjére kötelesek adni szavazatukat.

Az aradi „Tribuna“ vasárnapi vezércikkében panaszkodik amiatt, hogy a pártban a személyeskedés az egész vonalon előtérbe lépett, aminek következménye, hogy sok helyütt még most sincs végleges megállapodás a jelölt személyére nézve, pedig ha valamikor, úgy most lenne az ideje, hogy a párt összetartson. Csodálatosképpen éppen a román intelligencia az, amely most a legnagyobb fegyelmetlenséget tanúsítja.

A bukaresti tudományos akadémia egy év előtt tagjai sorába választotta Mangra Vazul nagyváradi püspöki helynököt. Ez a választás annak idején nagy feltűnést keltett, mert Mangra egyáltalán nem fejtett ki olyan tudományos tevékenységet, mely a választást igazolta volna s így már akkor mindenki tisztában volt azzal, hogy a megtiszteltetés politikai okokból érte Mangrát. Történt pedig most, hogy Mangra belépett a nemzeti munkapártba s mint e párt jelöltje fel is lépett. Mangrának ez a politikai elváltatása arra birta a bukaresti akadémia alelnökét, dr. Isztrate volt közoktatásiügyi minisztert, hogy az akadémia legutolsó ülésében bizalmatlansági és rosszalási indítványt tegyen Mangra ellen, akit az indítványozó szerint annak idején azért választottak meg, mert a román nemzeti eszme képviselőjét látták benne.

Választási mozgalmak.

Budapesten az erzsébetvárosi Eötvös-párt vasárnap délelőtt nagygyűlést tartott az Arénaton lévő Putzer-féle vendéglőben. A nagygyűlésen a VII. kerület különféle egyesületei és testületei küldöttségileg képviseltették magukat. Dr. Kovács Jenő elnöki megnyitása után a postai al-

tisztek nevében Pápai Kovács István szólalt fel. A magántisztviselők nevében Fischer Géza jelentette be az Eötvös-párthoz való csatlakozást. Király Árpád a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületének tömörüléséről szólt. A vasutasok csatlakozását Kalfen Sámuel jelentette be. Krausz Alfréd a fűszerkereskedők nevében szólt. Ezután nagy tetszéssel fogadták beszédében dr. Detre László egyetemi tanár fejtegette Eötvös Károlynak, az írónak és publicistának érdemeit. A kisiparosok nevében Ekkert Gyula asztalos beszélt, majd Weisz Hermann szociáldemokrata az általános, egyenlő titkos választójogi megvalósítását sürgette. A nagygyűlés ezután dr. Guthi Soma ajánlatára a következő határozati javaslatot fogadta el: „Az erzsébetvárosi szabad polgárok Eötvös pártjának nagygyűlése határozottan kimondja, hogy az általános, egyenlő és titkos választójogi megvalósítását nemcsak jelszónak tekinti, hanem azt az összehívandó országgyűlés legelső feladatának tartja.

A zuglói függetlenségi érzelmi polgárok vasárnap választói nagygyűlést tartottak. A gyűlést Ilmar István, a zuglói függetlenségi párt elnöke nyitotta meg, ezután Lányi Mór fejtette ki programját. A gyűlés Lányi Mórt kiáltotta ki képviselőjelöltül.

A VIII. kerületben szombaton, e hó 23-án alakították meg a munkapártot. Az alakuló ülés a Józsefvárosi Körben lesz. Ezen az ülésen a kerület mandátumát Jakabffy Imre v. b. t. t., belügyi államtitkárnak fogják felajánlani, aki készen nyilatkozott a jelöltség elfogadására.

A mezőturi kerületből Ádám Sándor volt országos képviselő vezetésével rendkívül népes küldöttség tiszteleg ma délután Kossuth Ferencnél. A küldöttség ma délelőtt Tóth János nyugalmazott államtitkárnál járt, akinek ismét felajánlotta a kerület jelöltségét. A küldöttség délután azért kereste fel Kossuthot, hogy iránta, mint pártvezér iránt, hűségét és ragaszkodását fejezze ki. Kossuth rendkívül melegen fogadta a küldöttséget és szívbőlösen elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Gyulán az egyesült függetlenségi pártok vasárnap tartották folytatódólagos jelölő gyűléseit. A gyűlésen a jelöltség összes aspiránsai bejelentették, hogy a jelöltségtől dr. Lengyel Endre fővárosi ügyvéd javára visszalépnek. A gyűlés ezután egyhangulag Lengyel Endrét kiáltotta ki képviselőjelöltnek, aki a jelöltséget pártönkivüli függetlenségi programmal elfogadta. Programmbeszédét vasárnap, e hó 24-én fogja elmondani. Ellenjelöltje ezideig nincsen és egyhangú választásra van kilátása.

A nagybecskereki választók küldöttsége április 21-én tiszteleg Rohonyi Gyula államtitkárnál, hogy neki a jelöltséget felajánlja. Rohonyi államtitkár szombaton este érkezik Nagybecskerekre és vasárnap délután tartja meg programmbeszédét.

A sátorlajuhelyi munkapárt tegnap jelölőgyűlést tartott és Kazy József földmivelésügyi államtitkárt jelölte képviselőnek. E hó 20-án küldöttség kéri fel az államtitkárt a jelöltség elfogadására. Gróf Tisza István május 8-án érkezik Sátorlajuhelyre, ahol beszédet mond.

Az ipolyvási munkapárt tegnap dr. Jankovich Béla egyetemi tanárt kiáltotta ki képviselőjelöltnek. Jankovich azonnal megtartotta programmbeszédét.

A kápolnai kerületből hetventagu küldöttség jött Budapestre, hogy képviselőül gróf Károlyi Mihályt nyerve meg. A gróf az egyetem-utcai palotájában fogadta a küldöttséget, ahol Szepessy Sándor besnyótelki plébános kérte fel a jelöltség elfogadására. A jelöltséget a gróf elfogadta. Gróf Károlyi kijelentette, hogy az agrár program alapján áll és mint pártönkivüli képviselőjelölt lép fel. A gróf a küldöttség tiszteletére ebédet adott.

A zsinai kerület választói tegnap jelölő ülésre gyűltek össze. A gyűlés első szónoka Hadik János gróf, a kerület régi képviselője volt, aki megköszönve a kerületnek változatlan bizalmát és ragaszkodását, Szalay László volt abauji főispánt ajánlotta jelöltül. Fodor ref. lelkész hozzájárult Szalay jelöltetéséhez és ezután lelkes szavakban emelte ki azokat az érdemeket, amelyeket gróf Hadik János a megye és az ország körül szerzett. Kötelességének tartja kijelenteni ezt, bár politikai pártállása mindig eltért a Hadikétól. Ezután egyhangú lelkesedéssel jelölték Szalayt, aki megjelenvén, örömeinek adott kifejezést, hogy éppen ez a kerület jelölte, amelyben utódja lehet annak a férfunak, akit mint főispán a megyében és az egész nemzeti küzdelemben vezérének vallott. A jelölést köszönettel elfogadja. Szalay László megválasztása Kossuth-párti programmal teljesen biztosítottnak tekinthető.

Miskolcra dr. Lipsey Ádám, az északi kerület munkapárti képviselője tegnap délután tartotta meg programmbeszédét. Kijelentette, hogy jelölését a magyar sajtó megtisztelésének veszi. A választójogi kérdésben az általános, egyenlő szavazati jognak híva, a városi kerületekben a szavazás titkoságát kívánja, de nem akarja figyelmen kívül hagyni a magyarság politikai felsőbbségének

biztosítására szolgáló nemzeti kautalékat sem. Este nyolcz órakor kétszáz terítéki banket volt.

A szekszárdi kerületben gróf Batthyány Ti-vadar a Justh-párt képviselőjelöltje vasárnap Szekszárdon és Tolnamezőn mondott programmbeszédét. A Kossuth-párt jelöltje Szabó Károly volt képviselő, aki a kerületben nagyon népszerű.

Kisjenőn gr. Wenckheim László, aki pártönkivüli programmal lépett fel, tegnap tartotta meg programmbeszédét, amelyben kijelentette, hogy a munkapártba való belépését attól teszi függővé, vajjon ez elég demokratikus alapon fogja-e megoldani a választói reformot.

Mezőkeresztesen Bottlik István, a kerület volt Kossuth-párti képviselője vasárnap tartotta programmbeszédét. Több száz választó polgár jött össze és ismét jelölték őt Kossuth-párti programmal. A gyűlésből Kossuth Ferenczet a következő távirattal üdvözölték: A mezőkeresztesi negyvennyolczas függetlenségi Kossuth-párt volt képviselője, Bottlik István jelölése alkalmából nagyméltóságodat ragaszkodó bizalmának lelkesedésével üdvözli és midőn e zászló alá, melyet soha el nem hagyott, újra sorakozik, bizalommal tekint a jövő elé, melynek építéséhez nagyméltóságodra Isten áldó kegyelmének munkás erejét kéri.

A dabasi kerület Kossuth-párti képviselője jelöltje, Zlinszky István vasárnap Albertiirsán és Pilisen tartott programmbeszédét. A választó polgárság mindkét helyen nagy lelkesedéssel fogadta.

Mezőcsáthon Melczér László munkapárti jelölt vasárnap programmbeszédét mondott. A függetlenségi választópolgárság nagy tömegben vonult fel és a gyűlés színhelyéhez vezető útvonalon viharosan abuzugolta Melczert. Plakátjait a falakról lezaggatták, részben bemeszelték. A gyűlés teljesen kudarcot vallott. A csendőrség és a választópolgárság között közben összetűzés is keletkezett és egyik csendőr szuronyával arczul szurt egy választópolgárt. A kerületben a Kossuth-párt jelöltje Deák Gyula, a Justh-párti jelölt Kubik Béla volt országgyűlési képviselő.

Temesrékason a választópolgárság Szurlyo Pétert jelölte Kossuth-párti programmal.

Az orczifalvi választókerület polgársága vasárnap tartotta meg jelölő gyűlését, amelyen Romanov Péter ügyvédet jelölte Kossuth-párti programmal.

A gödöllői kerület Kossuth-párti képviselője jelöltje, Hédervári Lehel, Bakon, Hévízgyörkön és Galgahévíz községben mondott programmbeszédét. A választópolgárság mindenütt lelkesedéssel csatlakozott zászlójához.

Szentesen dr. Kovács Dénes a függetlenségi negyvennyolczas párt hivatalos jelöltje tegnap tartotta programmbeszédét mintegy ötezer főnyi közönség jelenlétében.

A nagykomlói kerület Kossuth-párti jelöltje dr. Schira Endre, tegnap programmbeszédét mondott Kiskomlóson. Kossuth Ferenczet, a párt vezérét táviratilag üdvözölték.

A kezei kerület Kossuth-párti jelöltje, Pozsgay Miklós programmbeszédét mondott Baján.

Szentendrén vasárnap délután tartotta meg programmbeszédét Szápáry Pál gróf, a kerület képviselőjelöltje, a keresztényszocialista párt elnöke.

A pinczehelyi kerület 48-as függetlenségi Kossuth-párti jelöltje, Ambrozovics Lajos volt főispán eddig 4 községben mondott programmbeszédét. A jelöltet utjában Glatz Antal volt bihari főispán és Ugró Gyula ujbpesti polgármester, a gödöllői 48-as függetlenségi Kossuth-párt elnöke kísérte.

A zombolyai kerület Kossuth-párti képviselője jelöltje Hódy Gyula vasárnap folytatta a kerületben körutját Gyertyámos és Kisácsa községekben. Mindkét község határában óriási néptömeg várta és lelkesedéssel hallgatta. Nagy örömmel várják ide Apponyi Albert gróft az április 24-re, akinek ünnepélyes fogadtatására nagy előkészületeket tesznek.

A szalánthai kerület kormánypárti képviselője jelöltje Jakabffy Imre állategészségügyi felügyelő szombaton mondotta el programmbeszédét Pécsent kevés számú hallgatóság előtt. Nagy megütközést keltett, hogy a jelölt eltagadta munkapárti voltát és gazdapártinak mondotta magát. A polgárság vezetői kijelentették, hogy a jelöltet mér e miatt sem fogják támogatni. Vasárnap mondott programmbeszédét a kerület Kossuth-párti képviselője jelöltje, gróf Somsich Tihamér, ugyancsak Pécsent. A gyűlésre ezernél több választó jött be, akik egyhangulag kinyilatkoztatták, hogy lelkes hívei Somsichnak és semmiféle más párt által nem engedik magukat eleséltetni.

Az udvardi kerületben a Kossuth-párt vasárnap jelölő gyűlést tartott, amelyen Horthy Béla volt országgyűlési képviselő jelölték egyhangulag. Az ülés elején az alakulást ejtették meg és a párt elnökévé Kálmán Rudolf volt főispánt választották meg. Horthy Béla mindjárt elmondotta programmbeszédét, amelyet igen nagy lelkesedéssel fogadtak.

A dunavecsei kerület Kossuth-pártjának képviselőjelöltje gróf *Benyovszky* Sándor, aki a kerületet már tizenégy esztendeje képviseli, vasárnap Apostagon és Dunaegyházán mondott beszámolóbeszédét. Mindkét helyen a választók óriási lelkesedéssel fogadták és úgy Apostagon, mint Dunaegyházán lovasbandérium ment a népszerű képviselő elé, akit körutjában Pap Zoltán volt képviselő kísért. Apostagon *Prátszky* János helyi pártelnök, Dunaegyházán pedig *Péter* István és *Koczi* János lelkes beszéddel üdvözölték gróf *Benyovszkyt*, akit egész körutjában nagyobb solti küldöttség kísért *Laky* János solti pártelnök, *Berczeller* Gyula földbirtokvezetése alatt. Ellenjelöltjei *Tali* Ferenc és *Várady* Károly, utóbbi Justh-párti programmal. Növeztettek a kerületben semmi gyökerük nincs, úgy, hogy megválasztásukról szó sem lehet.

Justh Gyula körútja. Justh Gyula vasárnap érkezett Dévára, ahol *Barcsay* Andor, a kerület képviselőjelöltje mondta el programbeszédét. Utána *Justh* Gyula beszélt és támada *Tisza* Istvánt, aki szerint részeg illúzióban szenvedünk. Mikor ő ezt a diagnózist megállapította, akkor úgy tett, mint az egyszerű orvos, akit egy mulatságról, ahol jól becsipett, halálos beteghez hívták. Megfogta a beteg pulzusát, és azt mondta: Hisz ez nem beteg, hanem részeg disznó. Csak hogy a becsipett orvos nem a beteg, hanem a saját pulzusát fogta meg. Ilyen orvos *Tisza* István. Ő is a saját pulzusát fogta meg és azt mondta, hogy a nemzet részeg illúziókban szenved. A gyűlés után *Barcsay* Andor tényleg ebédet adott. Azután automobilon *Justh* Gyula Piskitelepre ment, ahol a csángótelepet tekintették meg. Vajdahunyad várának megtekintése után délután Piskire utazott, ahol a függetlenségi gyűlés volt. Estefelé visszakerkeztek Dévára. *Justh* Gyula hétfőn reggel több volt képviselő társaságában Marosvásárhelyre utazott, ahova hétfőn délután érkezett meg. *Justh* Gyula a Transsylvania szállodához hajtatott, ahol megszállott. A szálloda dísztermében volt a gyűlés, amelyet *Szakács* Péter nyitott meg. Utána *Justh* Gyula emelkedett szólásra és itt is gróf *Tisza* Istvánt támada. *Tisza* István — mondotta — csak csendőri és rendőri fedezet mellett és zárt ajtók mögött mer piszkot szórni az olyan férfiakra, akik egész életüket a nemzet jogaiért vívott harcban töltötték, akik megalkuvást sohasem ismertek, akik egész élete egy önfeláldozás a nemzet javáért. Igazán nem tudja az ember, hogy *Tisza* Istvánnal hányadán van. Eddigi működése azt a benyomást kelti, hogy ő vagy nincs tisztában Magyarországhelyzetével vagy rosszindulatulag rágalmaz vagy meg van zavarodva. Azután a gyűlés *Petri* Zsigmondot jelölte és elhatározta, hogy a II-ik kerületben is állít függetlenségi párti jelöltet. Este több száz terítékes banket volt.

Észtergomban Kálmán Gusztáv, a kereskedelmi államtitkár vasárnap tartotta meg programbeszédét. Vele voltak *Kazy* József és *Molnár* Viktor államtitkárok és a munkapárt több tagja.

Szászhermányban a brassómezei szász választópolgárok gyűlést tartottak, amelyen meghallgatták a megyebeli volt képviselők beszámolóját. A gyűlésen *Brassó* város első kerületébe *Coppony* Traugottot, a második kerületbe *Szterényi* Józsefet, a *Szászhermányi* kerületbe *Coppony* Vilmost, a *vidombaki* kerületbe *Schmidt* Károlyt jelölték.

Nádudvaron gróf *Zichy* Géza munkapárti, *Papp* Elek Justh-párti, dr. *Székely* Dezső 48-as szocialista küzdenek a mandátumért.

Szabadkán a munkapárt ma tartotta mindkét kerületben a jelölő gyűlést. Az első kerületben báró *Vojnich* Istvánt, a II-ban dr. *Janiga* Jánost jelölték, akik azonnal elmondták programbeszédjüket. A jelen volt polgárság folytonos ellentmondásokkal és gúnyos megjegyzésekkel kísérte a szónokok beszédét. A Justh-párt jelöltjei: dr. *Pleszkovits* Lukács és *Mukits* Simon.

A **nagykaposi** kerületben *Kende* Péter, a munkapárt jelöltje, *Bernath* Zoltán volt Justh-párti képviselő szintén fellép.

Félegyházán a Justh-párt vasárnap nagygyűlést tartott, amelyen *Holló* Lajos eddigi képviselőt újból jelölték. Ugyancsak vasárnap volt a munkapárt nagygyűlése is, amelyet azonban a Justh-párt emberei megzavartak.

Kérjüek előfizetőinket és olvasóinkat, hogy kerületükben a választási mozgalmakról bennünket hímerítően és időről-időre értesíteni sziveskedjenek.

Zászlók, jelvények Linhartnál, Hunyadi-utca.

Budapest, április 18.

Horvátországi hírek. Zágrábból jelentik: Az országgyűlésen ma *Rillig* Starcevic-párti beszélt. Az indemnítást nem szavazza meg, mert nem bízik az unionista kormányban. *Pelesch* koalíciós politikai szükségességnek mondja az indemnitás megszavazását. A Magyarországgal való kiegyezést reví-

deálni kell. A koalíció a vasutaspragmatika kérdés elnapolásának ellenértékéül a választójog reformját eszközölte ki. *Tagadja, hogy a bán a magyar érdekek védelmére nevezetett ki.* (Starcevic: *Azért ez mégis igaz!*) *Starcevic* Mile hibáztatja, hogy *Popovic* és *Ilorvat* képviselők még mindig nem nyilatkoztak, melyiket tartják meg a kettős mandátumuk közül. Az elnök megadja a szükséges felvilágosítást. A legközelebbi ülés holnap.

A mai időközi választásoknak eredménye a következő: Három kerületben a nemzeti párti jelöltek győztek, akiket a koalíció támogatót. *Varadon* dr. *Rohrauer* egyetemi tanár 328 szavazattal *Jurinae* Frank-párti ellen győzött, aki csak 105 szavazatot kapott. *Gospicban* dr. *Kriskovic* unionista győzött 147 szavazattal dr. *Rusics* Starcevic-párti ellen, ki 120 szavazatot kapott. *Bosniaciban* dr. *Amrus* osztályfőnök 310 szóval győzött dr. *Prebeg* Frank-párti ellen, aki csak 167 és a parasztpárti jelölt 68 szavazatával szemben.

KÜLFÖLD.

Az osztrák kölcsönjavaslat. A költségvetési bizottságban a kölcsönjavaslat folytatódó tárgyalása során *Glombinski* kijelenti, hogy a lengyel klub a lakosság előtt nem vállalhatja a felelősséget a javaslat megszavazásáért. Hangsúlyozza végül, hogy a lengyel klub akciójának nincsen személyes éle és egyúttal kifejezést ad a tisztelet érzelmének, amelylyel a pénzügyminiszter, volt tanára és kartársa iránt viselkedik. Ellenbegen képviselő követeli a pénzügyminiszter nyilatkozatának jegyzőkönyvbe foglalását, hogy *Dreadnoughtra* egyetlen fillért sem adnak ki, amelyet a törvényhozó testület meg nem szavaznak. Szólvá rózzottan szembeszáll a költségvetés egyes tételeinek felfüggesztése ellen. *Steinwender* törvényjavaslatot nyújt be, mely fejjogosítja a pénzügyminiszter a még fedezetlen rendkívüli, 271 milliónyi, katonai költségek czéljára 220 millió koronás hitel igénybevételére. A még fennmaradó 51 milliót nem kölcsönrel fedezik.

Bilinsky pénzügyminiszter köszönetet mond *Steinwender*nek a benyújtott javaslatokért és a bizottságnak a hozzájárulásért.

A **szerb trónörökös** *Párisban*. *Sándor* trónörökös ma reggel beteg nagybátyja, *Arzén* herceg látogatására *Párisba* utazott. Azután a trónörökös rövid ideig a francia *Rivierán* fog tartózkodni, ahonnan nagynénje, az olasz királyné látogatására *Rómába* megy. A trónörökös inkognitó utazik és husz napig marad a külföldön.

A **duna-adriai vasút.** A konstantinápolyi orosz nagykövetség élénk tevékenységet fejt ki a Duna-Adria-vasút érdekében, mely tudvalevőleg régi óhaja a délszláv államoknak és úgy politikai, mint stratégiai jelentősége szerint egész Európát érdekli. Különösen az oszmán parlament tagjait és a sajtót iparkodnak az érdekelt körök megnyerni. *Ferdinand* és *Péter* királyok látogatása alatt egy a bolgár, mint a szerb miniszterelnök szóba hozta a nagyvezérnél a vasút ügyét, de a török kabinet jóindulatú tanulmányozásánál egyéb ígéretet nem tett. Az utóbbi napokban azonban az albán képviselők értesültek arról, hogy a vasút érdekében folyó titkos akció már medret kezd ásni; szükségesnek látták tehát határozott ellenmozgalom megindítását. A jövő héten több nyilvános meeting lesz *Albánia* nagyobb városain s ezeken tiltakozni fognak a Duna-Adria-vasút ellen, mely inkább kárára, mint hasznára szolgálna *Törökország* európai tartományainak.

Hilmi basa Pétervárott. A volt török nagyvezér pétervári tartózkodásáról még a következőket jelentik: A „*Novoje Vremja*” által rendezett lakomán *Hilmi* pasa az üdvözlő beszédre kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy a meleg szavak nem neki, mint turistának, hanem az alkotmányos *Törökországnak* szólnak, amelynek nevében köszönetet mond. *Oroszország és Törökország* a szabadságmozgalom által egyesültek és mindkét országnak jelszava: szabadság, igazságosság és egyenlőség. Felhívja úgy *Törökország*, mint *Oroszország* publicistáit, hogy a tömeget világosítsák fel, hogy mindkét ország érdeke identikus és arra irányul, hogy a kölcsönös tisztelet alapját erkölcsi és anyagi tekintetben előmozdítsák. A török nagykövet annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy *Oroszország* a *Törökország* barátsága a jövőben is megmarad. Az ő részéről mindent megtesz, hogy ez megtörténjen.

A **szerb tisztikar adósságai.** Ma jutott nyilvánosságra, hogy az orosz bankkölcsön, amely arra szolgálta volna, hogy a szerb tisztikar adósságait rendezzék vele, meghiúsult. *Sándor* trónörökös penditette meg az eszmét és tárgyalt is az orosz követtel négy millió frank kölcsön felvételéről

erre a czélra és most a trónörökös kinos helyzetben van, mert a tervből nem lett semmi.

A **montenegrói hadügyminiszter sikkasztott.** *Czettin*ben nagy botrány pattant ki, amely nemcsak a szkupstinát, de a törvényszéket is foglalkoztatni fogja. Arról van szó, hogy *Martinovic* hadügyminisztert még az amexió-válság idején megbízta a kormány municzió vásárlásával. Az volt az utasítás, hogy a hadügyminiszter olasz löszergyárakban 400.000 frankon rendeljen municziót, de *Martinovic* csak az összeg felét fordította erre a czélra, a többi 200.000 frankot egy triestri bankban a saját nevére letétbe helyezte. A szkupstinában legközelebb interpelláció lesz a hadügyminiszter sikkasztása miatt.

A **boxerek lázadása.** A csangai angol konzulátus kivételével valamennyi, külföldiek tulajdonát képező épületet, felgyújtották. Bár az a hír van elterjedve, hogy a kormányzót meggyilkolták, azt hiszik, hogy csak elrejtőzött. A csapatok nem vultak ki a felkelők ellen. Parancsot adtak, hogy a missziókat az egész tartományban őrítsék ki, mert a hivatalnokok általános felkeléstől tartanak és nem képesek az idegeneket megvédeni. Az alkirály kétezer főnyi csapatot rendelt ki. Ujabb jelentések szerint *Csangsában* a kormányzó yamen-jét (palotáját) teljesen elpusztították. A kormányzót és fiát megölték. A város lángokban áll. A norvég missziót és a katolikus missziót elhagyatották, a többieket feldúlták. A városát a fosztogatók ezrei lepték el. Az elpusztított épületek közt van a japán konzulátus is. Egy hajót, amely világító lámpák nélkül ment a tengeren, a *Csangsába* törekvő *Thistle* angol ágyunaszád elsüllyesztette. Az elsüllyesztett hajón állítólag három német misszió volt, melyek a vízbe fultak. De csak nyolc németről tudnak, akik *Csangsában* tartózkodtak és ezek mind biztonságban vannak. Egy későbbi jelentés szerint három amerikai hiányzik; ezek valószínűleg az elsüllyesztett hajóval együtt elmerültek.

Honanból mai kelettel érkezett táviratok jelentik, hogy a veszedelem igen nagy. *Csangsá* tartomány egészen a lázadók kezén van és a katonaság a zendülőkhöz pártolt át. A külföldi missziókat a lázadók fölégették, a japán ültetvényeket elpusztították és az európai telepvényesek elmenekültek *Honanból*. Kétségtelen, hogy bujtogatók lázították föl a jámbor földműves népet és a lázadás főleg az európai bevándorlók ellen irányul. Azt híresztelték a bujtogatók, hogy az európai hatalmak elhatározták *Kína* földarabolását. A lázadók száma meghaladja a huszonötezeret és a hateraz főnyi katonaság, amely a tartomány helyőrségein el van osztva, a zendülőekkel tart. A *Thistle* angol ágyunaszád parancsnoka a német konzulátuson sajnálkozásait fejezte ki, amiért egy hajót, amelyen németek voltak, elsüllyesztett, de mivel a hajón nem égtek jelzőlámpások, azt hitte, hogy lázadók hajója.

A **Reuter-ügynökség** jelenti *Hankauból*, hogy *Csangsában* most már nyugalom van. A tartományi kincstárnok átvette az ügyek intézését.

A **kinai csapatok** *Csangsába* érkeztek, ahol azonban addigra a lázongás már alábbszállott. A vámbívalatok el vannak pusztítva. Az a három európai, aki a *Thistle* nevű ágyunaszáddal való észszeütközés alkalmával a vízbefultak, spanyol *Augustin*-rendbeli szerzetesek voltak, köztük *Perez* ószakonani püspök is.

Az **orosz forradalmi katonapárt**, *Pétervárott* az új forradalmi katonai szervezetet véletlenül sikerült leleplezni. A rendőrség letartóztatott egy terroristát, aki *Jakuekból* szökött meg és megmotozásakor írásokat találtak nála. Így tudódott ki, hogy a katonai forradalmi szervezetet már megalakították s annak élén *Kostenko* haditengerészeti mérnök áll. *Kostenkot* is elfogták, lakásán házkutatást tartottak s megtalálták a forradalmárok névsorát, amelynek alapján az új szervezet valamennyi tagját sikerült kézrekeríteni.

Nikita nem kegyelmez. *Cettin*jből táviratozzák, hogy a fejedelem nem fog megkegyelmezni a *Podgoricába* internált elitét összeesküvőknek uralkodása felszázados jubileuma alkalmából, mint ahogy tervezte. A montenegrói kormány erről már értesítette a pétervári és a belgrádi kabineteket s éppen emiatt sem *Péter* király, sem *Sándor* trónörökös, de a czár képviselője sem fog megjelenni a cettinjei jubileumi ünnepen.

Az **albán lázadás.** Az észak-kosovói felkelési mozgalom megszüntetéről szóló hírek még nem nyertek megerősítést. A főhadiszállásról jelentik: A *djakovói* arnauták izgatottak és két órányira a várostól gyülekeztek össze. Csapatokat szándékoznak ide küldeni. A gyülekezés oka ismeretlen. *Pristinában* és *Jpekben* a nyugalmat nem zavarták meg és a nép engedékenyebb, habár még izgatott. Az arnauták összes vesztesége 230 halott és 60 sebesült. A *ghillani* arnauták szintén izgatottak.

Pristinából tegnap érkezett hivatalos jelen-

tés szerint a rend teljesen helyreállott. A lakosság elismeri a kormány igazságos magatartását. A haditörvényszékek megkezdtek működésüket. A tegnapi minisztertanács újabb megnyugtató reformintézkedéseket határozott el, különösen speciális hitelek megszavazását közlekedési utak építésére, iskolák nyitását és törvényszékek létesítését. Keresztül fogják vinni a népszámlálást és a kataszteri felmérést is. Végül megtiltják a fegyverviselést. A főparancsnok Pristinába érkezett. Két gépfegyverosztályt tegnap Felső-Albániába érkezett. A Baskim nevű albán klub ma adja át a monasztíri kongresszus határozatait, amelyek szerint a kongresszus tiltakozik a kormánynak az albán kérdésben tanúsított magatartása ellen, intézkedéseket kér a latin abc használatának biztosítására és a görög klérus beavatkozásának távoltartását az albán községek iskoláitól.

Szalónikba a Miramara gőzessel újabb három zászlóalj 8 hegyi ágyú és 2 gépfegyver érkezett az első hadtesttől. A csapatok Ozmán pasa dandárnok parancsnoksága alatt állnak és még ma indulnak Verizovicba. Ezzel az északi Albániába küldött csapatok létszáma 42 zászlóaljra emelkedik, azonban valamennyinek felére redukált légénységi létszám van.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósága ma délelőtti tartotta meg évnegyedes rendes közgyűlését. Fazekas Agoston alispán elnöklésével. A megjelentek üdvözlése után Agoraszó Tivadar főjegyző bemutatja az alispán évnegyedes jelentését. A jelentés szép szavakban elparentálja Bellaugh Imre, a vármegye hosszú időn át volt főügyészét. A jelentés ezután beszámol a mezőgazdaság jelenlegi állásáról és konstatálja, hogy ha valami elemi csapás nem jön, úgy kedvező aratás jósolható. Megemlékezik az alispán az erzsébetfalvai sikasztásról is, amelyet a ráczkevei felfelgábró hivatalos ellenőrzése alkalmából felfedezett. Kolláth György községi pénztáros a község vagyonából 80.896 korona 20 fillér készpénzt és 23.100 korona névértékű cirkuláris sikkasztott. Az alispán nyomban megbízta a vármegye ügyészét, hogy ebben az ügyben az eljárást megindítsa, de egyúttal megindult a fegyelmi eljárás azok ellen, akik a lanya ellenőrzés miatt lehetővé tették a sikkasztást. A köz- és vagyonbiztonsági állapot vármegyészerte kielégítő volt, ugyancsak a közegészségügy is. Az alispáni jelentést a közgyűlés tudomásul vette. Udvarhely és Turóc vármegyéknek a választójog reformjára vonatkozó köriratai tárgyalásánál a megye választmánya a két felirat pártolását mellőzni javasolja és ehelyett a következő határozati javaslatot terjeszti a közgyűlés elé: Tekintettel arra, hogy az országgyűlés nem ül együtt, a felirati jog gyakorlását ezúttal mellőzzük, de már most kijelentjük, hogy a választói jog reformját szükségesnek tartjuk és amíg a választásra jogosultak körének nagyarányú kiterjesztése megfelelő demokratikus felfogásunknak, mégis csak oly reform részesülhet támogatásunkban, amely egyfelől a jogosultság megadását az állam iránt tartozó kötelezők teljesítésére alapítja és másfelől biztosítja a nemzeti állam egységét és a törvényhozában az értelmiség részére a vezetést. A közgyűlés a választmányi javaslatot egyhangulag tartározta el. Tárgyalásra került az újpesti vízvezeték ügye is. A belga céggel kötött szerződés miatt ugyanis több újpesti lakos felelőtlenséget jelentett be. A vármegye közgyűlése azonban a felelőtlenséget elutasításával helyben hagyta a megkötött szerződést. A vármegye 65-ös bizottsága indítványt tett egy rendkívüli közgyűlés tartására. Az indítvány szerint március 22-én felolvasott képviselőházat mindezt ideig még nem hívták össze. Alkotmányvédelmi szempontból tehát szükséges hogy a vármegye közgyűlése rendkívüli közgyűlést tartson. Javasolja tehát hogy az alispán által megállapítandó időben a vármegye tartson rendkívüli közgyűlést, amelyen a politikai helyzetet tárgyalja, azonkívül azonban a rendes közigazgatási ügyek is tárgyalassanak. Számos apróbb folyó ügy elintézésével a közgyűlés véget ért.

EGYHÁZAK.

(Az evangélikus egyház közgyűlése.) Az ágostai evangélikus magyar egyház április hó 25-én délután öt órakor tartja közgyűlését Deák-téri épületében. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Zárszámadások 1909-re. 3. Költségvetés 1910-re. 4. Az egyháztagok kivett személyes járandóságainak meghosszabbítása. 5. A vallásainak meghívólevelét új szövegezésre. 6. Kőbá-

nyai lelkesítő kör szervezése. 7. Az esperességi gyűlésre kiküldöttek választása. 8. Folyó ügyek. 9. Választások.

Roosevelt Tivadar magyar földön

— A határtól Budapestig. —

— Kiküldött tudósítónktól. —

Budapest, április 18.

Ha a riport formája nem kötelezne némileg, akkor szeretném a tudósításom főlé irni határozott, kemény vonásokkal: Roosevelt. Semmi egyebet, csak ezt a kezdetén mélyen hangzó, a végén lágyan, szinte puhán a messzeségbe kicsengő nevet. És gondolnám, hogy láttára a kilencz tömör betűnek ugyanaz kél az olvasó képzeletében, ami az enyém: egyenes, lelkes vonásokkal megfestett képe egy vállas, erős férfiúnak művészi fekete kovácsolt vaskeretben.

Ilyennek képzeltem őt mindig: tömörnek, keménynek, s amikor tegnap szemben álltam vele, megállapítottam, hogy a fantáziám nem tévedt vonalait sem.

Nem szerény ember, mert a szerénység tetített valami, az alakoskodás pedig tőle távol esik. A szerénységhez hajlékonyság, lágyág kell, az sem a gesztusaiban, sem a szavaiban nincs. Keresem a rekeszt, ahová beskatulyázhatnám: nem lelem. Maga a természetes ember, aki azért ilyen egyszerű, mert hite és meggyőződése, hogy annak, ami van, így kell lennie. És mert ezt hiszi, nem fordítja ki azokat az érzéseit, amelyek konstatálnák a rendkívüliségeket. Nem fordítja ki a büszkeséget, mondván: ez lettem, ez vagyok én s nem fordítja ki a szerénységet, amely még hasagóbban hirdetné: én, Amerika ura, népek bálványá!

Ember abban az értelemben, amelyet így tollal visszaadni nem lehet, aminek a sejtése teljesen meghatározatlanul csak akkor bujkálhat az emberben, ha többször beszélt vele, ha látta apró magyar vasuti állomásokon várakozva, ha megfigyelte, hogy beszél a néppel, hogy csapja a fejébe a kalapját, hogy néz meg egy szép jegenyefűt, egy borzas kutyát és látja a szemét, amely elkalaudozik, mert a koponya, amelyben ül, valamire gondolt, de olyan egyszerűen, mint egy hivatalnok, aki otthon felejtett valami apróságot. Ezen a hullámvonalon keresztül bukás-e csolya egyszer csak jelentkeznék a póz, beállna a magáról megfélemlítés pillanata és elárulná az embert. De nem áll be és ez a tűzpróbája az őszinteségnek.

Csodálatos ember, mert nincs rajta megcsodálni való. Valami titkos, lefojtott erőfolyam árad belőle, amelyet megérez mindenki, aki a közelében áll. De serkísem látja, hogy ez a delez sugárik belőle, se a mozdulata, se a beszéde nem olyan élénk és lenyűgöző, hogy az ember behódolna neki, mint a történelem akárhány virtuóz szelhámosának. A mozdulatai rövidek, de nem keménynek, a beszéde pedig rettentően tagolt. Szaggatottan ropog a fogai közt a szó, az egyes szokat ketté töri és egy-egy fél szó után pillanatnyi pauzákat tart. A szónoklásán, amely nem szónoklás, meglátszik, hogy rengeteg területet elfoglaló százezreknek szokott beszélni olyan tagolással, amilyennel nagy, öblös hanghordozó kürtökbe szól bele a tengerész, aki a tőle távol siető hajóra küld üzenetet.

Egész viselkedésén meglátszik, hogy nem zseniális ember, úgy értem, hogy nem olyan ember, aki a semmiülből egy csodálatosan hatalmas ivben szökken föl. Masszív rétegeképződés, amelynek minden egyes vonala megingatlanul szilárd alapra rakódott le.

Amíg a közelében tartózkodom, keresem az érvényesülése titkát. Hiszen hozzá hasonló okos emberek, erőyes emberek, tanult koponyák akadnak szép számmal, mégis miért ő és mi által ő? És ennyire?

Történet nem volt soha. Nem ravasz, nem fölületes. Nem yankee, aki kész kulturába

esőpönt bele és csodálatos sviháksággal tudja úgy feltüntetni a dolgokat, mintha ő volna a kultúra megteremtője: nyugodt, hálás, jól megalapozott, becsületes, hittel vallásos, ki nem térő, meg nem alkuvó. Még azt is kalkulálom, hogy határtalan szerecséseje volt. Mac Kimlejt megölte egy revolvergolyó és ő automaticze lépett elő elnökké. Igen, de ez még mindig nem magyarázza meg az ezután következőket: a szinte csodálatos hatalmat, amelyet az Egyesült-Államok polgáraitra tudott gyakorolni és azt a példátlan ragaszkodást, amelyet iránta éreznek ezen az egész földön.

A sok impresszió közt egy kiválóan hatalmasat visz magával az ember, ha néhány szót beszélt az Egyesült-Államok elnökével. Azt, hogy igazi államfővel beszélt: emberrel, aki a gondjaira bízott népről olyan pontosan tud mindent, mint a jó kereskedő értékes portékájáról, aki tudja mi a nyomor, mi a zsarnokoskodás, aki kivágtatlanul olvassa el az újságokat, aki maga fogalmazza a mondatait, maga helyezi el a jelzőit, aki minden aktát komolyan elolvas, aki inkább kereskedő és ügyvéd, mint katona, de aki katona is, ha az ügyvédnek már nincs szava és a kereskedőnek reszket a mája: aki komoly és szakértelemmel bíró főnöke annak a nagy üzletnek, amit ma államnak hívunk és nem a nevet és a rangját értékesítő elszegényedett mágnás egy neki teljesen ismeretlen üzletkörü részvénytársaság élén.

Érzem, hogy fogyatékos a portait, amelyet Rooseveltről papírra vettem, de ezek voltak az első villanásszerű benyomásaim abban a pillanatban, amelyben Pozsonyban a szalonkocsi lépcsőjéről lelépett és felelt Brolly polgármester szavaira.

Bejár a vonat.

A pozsonyi pályaudvaron a pozsonyi urak várják az ex-elnököt. Pozsony utcaiban pedig tengernyi nép. Gróf Appony Albert bekötött fejével fogja üdvözölni vendégét, mert szombaton baleset érte és kibukott a kocsiból, amelyet kis leánya hajtott. A „Vérce” nevű lovacska egy pár méternyire elvonszolta az apró fölborult kocsit és ettől kék lett a kegyelmes ur szemecskéje.

— Nem anarkista merénylet — szölt az újságírókhoz, — ne ijedjenek meg az urak.

Nem is ijedünk meg, csak a hivatalos személyek vágnak aggodó arcot. Azt is csak addig, amíg egy ideges vasuti hivatalnok el nem kiáltja magát:

— Uraim, helyet, bejár a vonat.

És a pályaudvartól nem messze csakugyan föltűnik a hatalmas testű, domboru mellű mozdony.

— Hurrá for Teddy — zugják az urak, akik ezt a mondást a tegnapi lapokból tanulták meg, de azért úgy fujják, mintha ezzel születtek volna. Nem lehet állítani, hogy Pozsony előkelőségei valami komoly meghatottsággal várták a hatalmas férfiut. A meghatottság megmaradt a kicsi csöndes falvaknak...

— Hurrá for Teddy — hangzik újra és a kocsit ajtajában megjelenik Roosevelt Tivadar. Kíváncsian megnézik, tudomásul veszik. Könnyű dolog volna, így amikor tudjuk, hogy kiesoda, csodálatos erőt, akarást magyarázni az arcába. Igazság szerint, ez nem nagyon látszik meg rajta, amikor hallgat. Csak ha beszédre nyílik az ajka és keményen ropogtatva, állandóan szélesre húzott szájjal, ugyszólván bele rugja a szót az emberbe, akkor érezni az energiát.

Brolly Tivadar, Pozsony polgármestere köszönti rövid magyar beszéddel, azután Janovich Marezell volt országgyűlési képviselő szól angolul. Roosevelt mozdulatlanul áll, csak néha bicezent egret a fejével. Azután válaszol.

— Polgármester ur! Vendéglátó magyar barátaim! Igazán büszke vagyok, hogy itt lehetek ebben a történelmi nevezetességű országban. Mindig a legnagyobb mértékben érdeklődtem — mint minden intelligens embernek érdeklődnie kell — az önök országának története és fejlődése iránt.

Mint olyan embernek, aki az Egyesült-Államok nyugati részében a cowboyok között nőttem fel, különösen érdeklődöm kell az Árpád alatt bejött lovas nemzet rendkívüli életpályája iránt, mely őket a világ egyik történelmi nevezetességű nemzetévé tette. Van valami merészség, valami szabadság és lelkesedés a magyar jellemében, amely mindig imponált nekem. Köszöntöm önöket még egyszer és örülök, hogy itt lehetek körülük.

Bicczent a fejével, azután czikkere mögül nyugodtan néz szét, várva, hogy mi lesz. A beszéd tolmácsolása következik harsány hangon és újra fölzug az éljen és a hurra for Teddy.

Most a váróteremig vergődik Roosevelt, a fia és gróf Apponyi Albert, aki ott Kossuth Ferencz üdvözlését adja át és egyuttal közli az exelnökkel, hogy Kossuth Ferencz beteg lévén, nem jöhetett el. Utánuk báró Hengelmüller osztrák-magyar nagykövet, a felesége és kis leánya furakodik át nagy kinnal a sokaságon és végül mindenki boldog, aki elérte kocsiját vagy automobilját.

Roosevelt Hengelmüller bárónéval és a kis baronesszel helyezkedik el az automobilban, gróf Apponyi előre ül a soffit mellé. A másik gépkocsira a nagykövet és Roosevelt fia szállnak föl. Utánuk mi újságírók „robogunk”, amennyire a pozsonyi fiakkerlovaktól telik.

Pozsony ünnepe díszben pompázik. A házakon zászlók lengenek, az ablakokból szönyegek lógnak alá és azon a vonalon, amelyen a vendég halad, rengeteg ember ágaskodik, hogy egy pillanatra lássa Amerika leghatalmasabb fiát. Hurrázás és éljenzés tolmácsolja a rokonszenvet, amelyet Roosevelt gyakori kalapmegemeléssel köszön meg. Az ablakokból nők, férfiak intgetnek az exelnök felé, aki a zsebkendővel a barátságos kézmozdulatokkal válaszol.

Sokáig tart, míg az érdekös régi város átthaladunk, de végre mégis csak leérünk a Dunához, azután arra az utra, amely Eberhard felé vezet. Mögöttünk tovább zibong a vasárnapi korzó s az emberek bizonyára kicsérlegetik impresszióikat. Elöttünk porzik az út: a porfelhőben két automobil siet, mögötte néhány fogat, amely Pozsony polgármesterét, főkapitányát és néhány városi tanácsosát viszi a város határáig. Ott elbucsuzik a városi tanács és indul vissza Pozsonyba.

Eberhardig.

Gróf Apponyi birtokáig három falun kell átthaladnia az illusztris vendégnek. Az első falunak már látszik is a tornya. Főrény a neve a helységnek és a határában ott áll a bíróság, ott várakozik a tüzoltótestület szerény zenekarával és remegve ott vár, tipeg fehér ruháskában a kis Geiger Janka, aki virágcsokrot fog átujjítani az előkelő vendégnek.

Roosevelt érdeklődve néz szét, szemügyre veszi az apró, tiszta házakat, az ünneplő öltözött népet és szeretettel néz a kis leányra, aki kiesít ijedten mondja el angol köszöntőjét, azután lángvörösösen felel az exelnök hozzá intézett kérdéseire.

Csodálatos hangulat fogja meg a hallgatót, amely most már nem is cserzi el. Ezekből a primitív üdvözlésekből milyen más érzés árad! Ezek az emberek ismerik Rooseveltet és mondhatnám hálásan és meghatóan köszöntik. Az apró házak lakói tudják, ki Roosevelt, hiszen annyian jártak közülük odaát és a most is ott élőkől annyi hosszú levél érkezik ide a zsendelyes kis házak alá.

Roosevelt meghatóan köszöntötte az üdvözlést és megígérte, hogy átadja honfitársainak.

— És adja át ezeknek a szegény embereknek az üdvözlését az Amerikában élő magyaroknak is — vágott itt bele egy budapesti újságíró, mire az exelnök komolyan bólintott: — Igen, át fogom adni.

Gróf Apponyi egy kiesít kégyelmentlenül érezte magát erre a megjegyzésre és intett a soffitnek, hogy induljon. A tüzoltóbanda rágyújtott valami nótára és az automobil elrobogott.

Szunyogdin is a tüzoltóság és iskolásgyermekek állottak sorfalat, de a gépkocsi a lakosság lelkes éljenzése között megállás nélkül keresztülrobogott a községen. Következő megállóhely Püspöki volt. Itt az iskola előtt volt a fogadtatás. Az iskolásgyermekek a Himnuszsal fogadták, majd Tyukos János plébános mondott szép, magyaros üdvözlő beszédet, amelyben Rooseveltet három mimó-ságban üdvözlötte. Mint hazájának nagy férfiját, aki annak jólétét és nagyságát mozditja elő, mint odaszakadt honfitársaink igaz jóakaróját és végül, mint a világbéke egyik lelkes apostolát.

Ezt jelképezve három kis leány, három, piros, fehér és zöld színű csokrot nyújtott át. Roosevelt itt is örömmel válaszolt:

— Különös örömmre szolgál, — mondta — hogy az ifjúságot, a tanítókat és lelkeseket itt együtt látom, amiből azt a meggyőződést merítem, hogy a gyerekeket nemcsak oktatják, hanem nevelik is és a szabadságszeretetét összekötik az erkölcsi törvény tiszteletével és a vallásossággal, ami a szabadság fenntartásának mellőzhetetlen kelléke.

Roosevelt szavait gróf Apponyi Albert tolmácsolta magyar nyelven s aztán kirobogtak a községből.

A község végén magyar specialitáshoz volt szerencséje Rooseveltnak: négy füstöképű, rongyos cigány húzta keservesen.

Roosevelt Eberhardon.

Iskolásgyermekek sorfala közt fordult be az eberhardi kastély parkjába az automobil, amely gróf Apponyi Albert vendégét hozta. A grófnő az erkélyen várta vendégét, aki fürgén ugrott le az automobilról és egyenesen a kastély felé tartott, de utjában feltartóztatta gróf Apponyi György, gróf Apponyi Albert tizenkétéves fiaeskája, aki angol beszéddel üdvözölte a vendéget:

— Érezze jól magát mister Roosevelt, — mondotta a kis gróf; — érezze jól magát család körünkben. Isten hozta minálunk.

Roosevelt kezét nyújtotta a fiaeskának, azután felsietett a lépcsőn, és az ő nyomában a többiek: báró Hengelmüller, a báróné, a baroness és gróf Apponyi Albert, a házigazda. Az ismerkedés leghamarabb a kis baroness esett túl, mert két perez múlva már kiűn játszott az erkélyen az Apponyi conteszekkel. Roosevelt a szalonban mindenekelőtt a kegyelmes asszonyt üdvözölte, azután meghallgatta az eberhardiak üdvözlő beszédét, amelyre csak rövidesen felelt, mondván, hogy az embernek az az első kötelessége, hogy a szegényeket és a gyámoltalanokat pártfogolja, de ne egy pártfogolja, hogy még szegényebbekké és még gyámoltalanabbakká tegye őket.

Hogy mint esett azután, azt csak gróf Apponyi előadásából tudjuk, mert mi nem mentünk be a kastélyba, nehogy egy teljesen családi kört megzavarjunk. Még Pozsonyban mondotta Apponyi: — Roosevelt nálam pihenni akar néhány órát, ezért hát sajnálatomra nem hívhatom meg az urakat a kastélyba, de azért vendégeim. Gondoskodtam, hogy Kuan Antal barátomnál, az uradalmi intézőnél egy harapás hus, meg egy pohár jó bor várja az urakat, azután majd oda jövök én is és ott elmondom mi történt a kastélyban.

Ugy is volt. Beállítottunk Kuan Antal uramhoz, aki negyvenhárom éve szolgálja az Apponyi grófokat és a derék öreg urnál alaposan nekiláttunk ételnek-italnak. Kedves házigazdánk és szeretetreméltó neje nem hiába kínálhatták a jó sonkát, omlós pogácsát, meg a jó bort, elfogyott ott minden. Még pohárköszöntő is volt. A fekete kávéval talált minket gróf Apponyi.

— Tessék engem ezírtomaak tekinteni, — kezdte — és kifacsarni.

Egyszerű kék utcai ruha van rajta, a fején kis utazó sapka, a kezében megyfapot, a kabátján a tulipán. És elmondja, hogy a fogadtatás után Rooseveltnem öltözött át, és nem öltözött át semkise, hanem csak úgy hétköznapiasan ültek le az ebédhez.

Roosevelt jó étvágygyal evett és ugyanazt eszelekedték a többiek is: Hengelmüller és a felesége, Nash Pál az amerikai főkonzul és a gyerekek.

Ebéd után a dohányzóba ment a társaság, ahol Rooseveltné afrikai élményeiről mondott el egyet-mást és az ifju Apponyi György grófnak egy puskagolyót adott emlékül, azt a golyót, amelyikkel első elefántját leterítette. Nagyon megdicsérette a kis grótot szép angol beszédjéért és azt mondotta, hogy a fiából vasutast nevel. Már most tanulmányoznia kell a vasutakat és ezen a világtörüllyi uton van is alkalma elég.

Kértük Apponyit, hogy mondja el véleményét Rooseveltről.

— Oh, Rooseveltné a koncentrált erő maga. Nagyra becsülöm ezt az embert, aki főleg energiájával és erejével imponált nekem. Továbbá azzal, hogy a közéleti tisztességnek bajnoka. Egész karrierje nyilvessző egyenesen a gázság és a korrupciók ellen való küzdelem volt. Ahogy a törzsök ellen harcolt, úgy harcolt minden más korrupció ellen is. Amak idején Newyork állam kormányzója volt Roosevelt, De vaskeze és kérlelhetetlen tisztessége annyi bajt csinált ott az embereknek, hogy mindenáron szabadulni akartak tőle. A szabadulásra pedig csak egy mód volt: Megválasztották Rooseveltet az Egyesült-Államok alelnökévé, nem is sejtve még azt, hogy ennek révén valamikor az Egyesült-Államok elnökévé lesz. Mondom, a legnagyobb polgár ez az ember, aki hazájának igazán a legnagyobb szolgálatokat tette meg, amiket csak egy polgár megethet.

— Magyarországról mi az impressziója Rooseveltnak?

— Eddig még nem sokat láthatott az országból, ezek a falusi manifesztaációk kétségtelenül meghatótták. De ez még nem egész Magyarország és az sem Magyarország, amelyet Budapesten láthat, mert valljuk be őszintén, a főváros a legkevésbé tükre az országnak. Én azt szerettem volna és Rooseveltnek is az volt, hogy titokban inkognitóban végignézz egy választási gyűlést.

— Igen, milyen érdekes lett volna például tegnap Sopronban.

— Hát mi történt Sopronban?

— Tisza Istvánt záptojásokkal dobálták meg.

— Már megint? Csunya dolgok ezek és éppenséggel nem hasznosak. A záptojás nem politikai érv. Az erőszak nem politikai fegyver. És akik Tiszát megdöbálják, mindenestre éretlen politikusok.

— Pedig milyen mérsékeltén beszélt tegnap Tisza Sopronban.

— Ő már Nagyváradon mérsékeltén beszélt. Egyáltalán nem lehet kifogásunk a hangja ellen, csak egyetlen egyszer vetette el a sulykot, amikor a nemzetiségi oktatásról beszélt és az én radikális nemzeti oktatási irányzatomat kritizálta le. De amikor ezért Goldisck köszönetet szavaztak neki, észre vette magát. Általában nagyon tisztességes hangon viszi a kampányt gróf Tisza István.

Itt hirtelen elhallgatott, mert látta, hogy ezt is jegyezzük.

— Oh, kérem, ez nem megírni való, ez magánbeszélgetés és nem tartozik a mai látogatásra.

Igaz, hogy ez respektálandó, de azért olyan érdekes, hogy meg kell írni. A gróf ur talán nem haragszik meg érte nagyon.

Gróf Apponyi Albert azután meghívta az újságírókat parkjába, ahol egy kinematografus mozgófelvételeket készített rólunk. Tréfásan figyelmeztettük Apponyit a kinematografusra és elmondottuk neki, hogy ezzel a filmmel ezeket fogják keresni, mert hiszen Amerika minden városában meg fogják venni a mozgófényképszínházak és nálunk is érdekelni fog mindenkit.

— Jó lesz — jegyezte meg egyikünk — ha a kegyelmes ur perczentet kér ettől a fotografustól.

— Oh, azt meg is teszem, — felelte Apponyi. — Minden tisztességes keresetet szívesen vállalok.

— Hi pénzt ker

— Ho

— Eg

nak megt

egy kicsit

interjuvo

— E

de köszön

mindjárt

— És a

ment a fo

teket...

Négy

Cseklésre

keresztül,

csinkkal

átzállit a

A kis

várja az

Smeringa

tet, kint a

esika vág

Roose

kedves jel

— V

mondotta

erős férf

teljes gye

reménye,

hogy vigy

üdvözlete

megbizást

ben teljes

gyarokon

felejtik el

felejtik el

felejtik el

jának.

Eljen

a visszha

Azuta

mindegyil

— U

szág hatá

önöket, m

doggá te

tártalan.

Pászt

nevében ü

— U

dotta, —

Mi az új

szeretjük

ide, hogy

serjük m

arra kérj

és lássa m

óta testvé

zájába. F

hogy legy

gójuk és

szívén, a

kell visk

Roose

az üdvöz

itt neki m

— E

dapesti fo

'A közöns

— N

tem Buda

Mielő

ők Roos

fotografá

— Ö

sék rende

is rajta l

— És a

vészel ez

amely. Bu

Roose

pestet vil

sokszor r

unkra rá

A k

— Hiszen a kegyelmes ur tegnap is szép pénzt kereshetett volna.

— Hogyan?

— Egyszerűen úgy, hogy minden lapnak megtelefonálta volna a balesetét és ha egy kicsit ügyes lett volna — még meg is interjúvolhatta volna Apponyi grófot.

— Ejnye, ejnye, erre nem is gondoltam, de köszönöm a jó tanácsot és ettől a moztól mindjárt meg is kérem a perzentjeimet.

És a társaság nevetése közben oda is ment a fotografushoz és megkérte a perzenteket...

Eberhardról — Cseklészre.

Négy óra táján indultunk Eberhardról Cseklészre. Az utunk széles Dunaágon visz keresztül, amelyen úgy jutunk át, hogy koscsinokkal ráhajunk a kompra, amely lassan átszállít a tulsó partra.

A kis cseklészi állomás virágdiszben várja az előkelő vendéget. A stáció előtt Smeringa Oszkár jegyző üdvözölte Rooseveltet, kint a Perronon pedig a kis Donáth Toncsika vágott ki formás verses köszöntőt.

Roosevelt nagyon meglepett attól a kedves jelenettől.

— Végtelenül szeretem a gyerekeket, — mondotta — és itt Cseklészen azt látom, hogy erős férfiak mellett szép leányok és reményteljes gyermekek vannak. A gyermek a haza reménye. És te kis leányom, aki arra kértél, hogy vigyem el az amerikai gyerekeknek üdvözlését, nem tudod talán, hogy olyan megbízást kaptam, amelyet legszívesebben teljesítek. Az Amerikába szakadt magyarokon azt szeretem legjobban, hogy nem felejtik el a régi hazát. Az a férfi, aki nem felejt el az édesanyját, mikor megnősül, jó férje lesz feleségének. Az a polgár, aki nem felejt el az édes hazát, jó fia lesz új hazájának.

Eljenzés és hurrá-kiáltások adták meg a visszhangot Roosevelt beszédére.

Azután hozzánk lépett az ex-elnök és mindegyikünkkel kezét fogott.

— Uraim, üdvözlöm önöket, akik az ország határáról kezdve kísérnek és kérem önöket, mondják el mindenkinek, hogy boldoggá tesz a fogadtatás és örömom hártalan.

Pásztor Árpád, a pesti lapok tudósítói nevében üdvözölte Rooseveltet.

— Üdvözlöm önt, ezredes ur, — mondotta, — mint a világ legelső újságíróját. Mi az újságíró és az embert tiszteljük és szeretjük önben. Mi lelkesedéssel jöttünk ide, hogy önt ebben a diadalmenetben elkísérjük mindenfelé és mi magyar újságírók arra kérjük, hogy jól nézzon itt körül nálunk és lássa meg azt is, ami szép és jó itten. Évek óta testvéreink ezrével szakadnak az ön hazájába. Kérjük önt, mi magyar újságírók, hogy legyen nekik mindig barátjuk, pártfogójuk és viselje ügyüket mindig annyira a szívében, ahogy az igazi újságírónak a szívében kell viselnie minden igaz ügyet.

Roosevelt szívélyes szavakkal válaszolt az üdvözlésre és elmondta mennyire tetszik itt neki minden.

— Ezredes ur, — mondtam én, — budapesti fogadtatása leírhatatlanul lelkes lesz. A közönség rajongva várja önt.

— Nagyon örvendek, hogy megismerhetem Budapestet, — felelte az ex-elnök.

Mielőtt vonatra szálltunk volna megkértek Rooseveltet, hogy a mai nap emlékére fotografáltassa le magát velünk.

— Örömmel, — felelte ő, — de úgy tessék rendezni, hogy ezek a kedves apróságok is rajta legyenek a képen.

És a cseklészi gyerekekre mutatott. Kezével ezután föl szálltunk a gyorsvonatra, amely Budapestre hozott.

Budapest és Roosevelt.

Roosevelt magyarországi látogatása Budapestet világeseménynyé avatta és a mi kedves sokszor rosszakarattal agyonhallgatott fővárosunkra ráterelte az egész világ figyelmét.

A kulturálmok szimpatiajával dícsérvő

exelnök, az első amerikai államfő, aki magyar földön járt és ezt a látogatását felejthetetlené tette az a páratlanul lelkes, meleg és őszinte fogadtatás, amelyben *sehol ezen a világon nem részesült*. De nem is lehetett ilyen őszinte szeretet osztályosa sehol másutt, mint azon a földön, ahol az egyszerű polgárból személyes bátorsága, tudása és kiválósága révén 80 millió embert képviselő állam fejevé lett Rooseveltet, a polgárt — a magyar polgárság rokonérzéseivel halmozták el.

A külföldi, sőt a bécsi fogadtatás is, kimerült a pusztá udvariasságban, amely egy volt s talán leendő köztársasági elnöknek szólt. A mi lelkesülmi tudó népünk közvetlenséggel, tuláradó és szinte testvériességgel menő rokonérzéssel üdvözölte Rooseveltben első sorban az embert, aki bennünket Amerikába szakadt véreink révén és azok által megtanult ismerni és szeretni.

A mi fogadásunk grandiózus voltát Roosevelt maga is, de különösen a kísérete számos alkalommal megerősítette. És a vendéglátó Budapest fellekesülése orkányszerűleg nyilatkozott meg a nyugati pályaudvaron. Orkánként, mely szinte azt a félelmet gerjesztette, hogy az orkán elnyeli és a szeretet sulyával szinte agyonnyomja Roosevelt Tivadart.

Zürzavar a nyugati pályaudvaron.

A gyönyörű vasárnap délután melege este hét óra körül záporosóba fulladt. Az elnököt váró nép szinte négy irányból furakodott a nyugati pályaudvar felé. A Teréz-körut, Lipót-körut, Váci-körut és Külső Váci-ut felől ezrenként hullámzott a nép a pályaudvar felé, mely esti világításában emelkedett ki az esernyőbrigádák tömegéből. Már a Podmaniczky-utczánál alig legett átjutni.

A rendőrök jó maguk tehetetlenek voltak a tolatkodó emberekkel szemben, a lovasrendőrök pedig inkább veszélyeztetők toporzékolásukkal a bámszökők életét, semmint kellő távolságu mederbe tudták volna szorítani a kíváncsiak tömegét. Nagynehezen át lehetett vergődni az érkezési oldal récsos kerítése mögé, ahol előlről kezdődött a küzdelem a szabad utért, amit időközben élelmes, Roosevelt-képeket áruló rikkancsok álltak el.

Végre a Perronra jutottunk, ahol zür-zavaros pánik uralkodott. A fogadtatást a legbotrányosabb módon rendezték a rendező urak, amennyiben sokkal több meghívót bocsátottak ki, mint a mennyit az érkezési oldal keskeny aszfaltja megbir. Vagy 3000 ember tolongott és morajlott. A főváros küldöttségén, az amerikai kolónia tagjain, az újságírókon és egy csomó mindenüvé befurakodó rendet zavaró kellemetlen alakon kívül a rendőrség tulságos nagy számban bocsátotta be képviselőit a Perronra és ők tülekedtek a legjobban, ahelyett, hogy a rendet feantartották volna. Az egyetemi ének-karoknak már nem jutott hely. A lelkes ifjakat, akik szabadsághimnuszsal akarták köszönteni a szabadság kiváló hősét, nem engedték a Perronra. Pedig jóelőre bejelentették részvételüket. *Bárczy* István polgármester utasította a rendőröket, hogy a fohérsapkásokat *távolítsák el*. Ez meg is történt. A fiatalberek odakint elkekeredten tüntettek a polgármester ellen.

Bent, a Perronon, ezalatt *botrányos dolgok történtek*. Több mint ezer embert szabadítottak rá a kötelességüket teljesítő funkcionáriusokra, akik egy pillanatig so voltak képesek a helyükön maradni. *Bárczy* polgármester, *Marx* János államvasuti elnökigazgató, *Boda* főkapitány, gróf *Szapáry* Pál, *Decsényi* üzletvezető kétségbeesetten várták a fejleményeket. Attól kellett félni, hogy az első sín páron berobogó gyorsvonat egyszerűen elsöpri a Perron szélén tolongó, hullámzó tömeget. A rendőrök elvesztették a fejüket, nem huztak kordont s hiába volt a komoly elemek minden igyekezete, — a Perronra szabadított sokaság minden rendet fölborított. Égő szivarral a szájukban lökdösődtek a férfiak, hatalmas tükkkel a kalapjukban tolongtak a nők. Egyik-másik kíváncsi apróbb sérülést is szenvedett. E sorok írója példálul két rendőr közé került, akik rettentő kíváncsisággal néztek jobbra-balra s ezenközben állhatatosan nyomták a kettejük közé jutott szerencsétleneket.

Itt van Roosevelt!

Méltóságos, fáradt pöfökléssel siklott be a bécsi gyorsvonat. A türelmetlen várakozók egyre keresték, hol a szalonkocsi, melyben Rooseveltnek iennie kell. Már a mozgóposta elvonulása után kitért a lelkesedés:

— Éljen! Hurrá! Hurra for Teddy! Éljen! Hurrá!

S a postakocsi után kapesolt, zöldre festett szalonkocsiban feltűnt Roosevelt alakja. Háttal állott a várakozó helynek, azt hitte: a másik oldalon lesz a kiszállás. A láttára éljenző és hurrázó nép kiáltása felvilágosította a tévedésről. Kalapok, zsebkendők, esernyők, kis amerikai lobogók lengtek meg előtte.

Roosevelt rokonszenves arca csakhamar feltűnt az ajtó ablaka mögött, melyet a szolgálatára beosztott osztrák főkaluz nyitott ki. Az exelnök mögött rögtön feltűnt fia *Kernit*, Apponyi *Albert*, *Hengelmüllerné*, a Newyorkban székelő osztrák-magyar nagykövét neje és kis leánya.

A vonat minden kocsijának tetejét kíváncsi vasutasok s néhány ügyes néző népesíti be. Az éljen és a hurrá nem akar megszűnni.

Végre leléptek a lépcsőn. Először a miniszterelnök titkára, dr. *Bárczy* István tolmácsolta a kormány üdvözlését. Azután *Bárczy* Istvánnal, a polgármesterrel szorított kezét *Roosevelt*, aki a neki bemutatott *Boda* Dezső főkapitánynyal váltott barátságos szavakat. Most *Bárczy* István, a polgármester akart beszélni, de nem jutott szóhoz a rettentő zivajgtól.

— Csend! Halljuk! Halljuk! — kiáltották mellette.

Végre hozzáfoghatott. Lassan, szótárogatlan mondta el az angol üdvözlést.

Majd *Roosevelt* hajadon fővel, igen határozott, hangon, ropogós amerikai kiejtéssel a következő gyönyörű beszédet mondta:

— Polgármester ur, házigazdám és magyar barátaim! Köszönöm az ön szives üdvözlését, amintbogy köszönettel fogadom a miniszterelnök ur kitüntető üdvözlését is. Csodálom, hogy a polgármester ur olyan kitűnően beszél az angol nyelvet. Szeretném, ha én is tudnék magyarul, hogy egyenesen az anyanyelvén fordulhassak a közönséghez, amely kitüntető szivességgel és lelkesedéssel fogad engem. Polgármester ur, amióta át léptem az ország határára, bálumlatraméltó módon fogadott az örök népe. Ugy éreztem magam, mint ha otthon volnék. Nemesak szivesség, de szeretet is árad ki abból a magyarországi fogadtatásból, mely a királyi főváros fogadtatásában kulminált.

A polgármester ur úgy üdvözölt engem, mint a magyarok barátját. Én hozzátehetem ehhez, hogy nemesak barátja, de régi bánulója is vagyok a magyar népnek. És amikor ezt mondom, jelenti ez egyúttal azt is, hogy barátja vagyok a szabadságnak, a bátorságnak és az igazságnak is, mert úgy tudom, hogy Magyarországon népe mindenkor a legszabadságszeretőbb népek közé tartozott. (Hurrá! Hurrá!) Mindig érdeklődtem ez iránt a szép és nagy ország iránt, amint minden intelligens embernek érdeklődnie kell ennek az országnak imponáló történelme iránt. Mint olyan ember, aki az Egyesült Államok nyugati részében élt, érteni és értékelni tudom ez ország egykor pásztorkodó, majd lovas nemzetét és érdeklődtem az ország fejlődése iránt, melynek népe Árpád lórátermett ivadékaiból vedlett át a nyugati legintelligensebb népévé. Ismételtelen mondom, hogy mélyen megindít és meglep ez a barátságos, kitüntető fogadtatás és őszintén megvallom, nem találok kellő szavakat hálám, szeretetem és tiszteletem kifejezésére. Éljen Magyarország!

Roosevelt életveszélyben.

Most a főkapitány kiadta a jelszót: indulás, utat! De a közönség keresztül törte a kordont s Roosevelt fiával együtt életveszélyes tolongás közepette volt. Óriási káosz támadt. Az embergömgolyag közepén összeszorítva, meggyötörve állt Roosevelt, illetőleg nem is állt, hanem szünetlenül forgott a saját tengelye körül, mert az emberörvény sodorta magával. Egy kis lányt, aki virágcsokrot akart neki átadni, majdnem agyon-taposták. A lányt Roosevelt karofogta és úgy huzta maga után, hogy ott ne maradjon.

Az egész gyalázatos fogadtatás mindössze néhány pillanatig tartott, de annál gyilkosabb volt. Kint a királyi várószoba külső ajtaja előtt

állt Szápary Pál automobilja. Roosevelt nem ment, — egyszerűen odasodorta a tömeg. Végre fölsegítette néhány markosabb legény, melléült a fia és Szápary. Mielőtt azonban a lépcsőre tette volna a lábát, Kerens bécsi amerikai nagykövet egyszerre igazi amerikai nyelven szólalt meg. Nevetve szolt az elnökhöz, ez hátra nézett s nevetve fogtak kezét egymással. Itt üdvözölte Rooseveltet Nagh budapesti főkonzul is.

Az automobil aztán folytonos hurrázás közt tovagördült a Váci-körút felé a Deák Ferenc-utcán át a Hungária-szállodába. Csak miután a tömeg oszlani kezdett: szállt le a vonatról Hengelmüller és családja. A közönség tudta rólok, hogy kicsodák, barátságosan és éljenezve üdvözölték őket.

Az agyonbeszélte Roosevelt.

Roosevelt világkörüli utjában magával hozott egy átoknak beillő ódiomot a vadásztársolyában: a beszédkényszer átkát.

Csak a kíséretében levő amerikai újságírók tudnák megmondani, hogy hány beszéddel támadtak neki utja alatt s hogy mennyi viszonzással kellett szolgálnia. Erről fogalmat alkothatunk, ha aránylagosság szempontjából Roosevelt utját Pozsonytól Budapestig bezárólag vesszük alapul. A polgármester a miniszterelnöki titkár, az állomásfőnök, a szállodaigazgató, mindenki szónoklatbókretába köti nagyrabecülésének virágait. És a derék roughrider ezredes, a napbarnította Teddy, a kedves exelnök mindenkinek és mindenhol tud valami kedveset, talpraesettét mondani.

Az elnök környezete szinte féltette Rooseveltet, hogy ha ez így tart, akkor a málhahordó, ki bóröndjeit cipeli fel a szállóbeli lakására, beszéd kíséretében teszi le a csomagokat. A szobaleány beszéddel veti meg az ágyát, a pincér beszéd közben szolgálja fel a lunche-öt, Szóval mindenki beszéddel kinozza agyon a tulajdonképen szórakozásból utazó exelnököket. Szerencsére a beszédjárvány nem váltott annyira veszedelmessé, de kíséri utjában Rooseveltet s valószínűleg csak akkor fog véget érni, ha végre amerikai otthonába érve családja körében kipihenheti utazásának fáradalmait és boldogan mondhatja:

— Végre egyedül!

A Hungáriában.

A Hungária-szálló bejáratánál nagy közönség csoportosult. Elsőnek Roosevelt fia szállt ki, majd maga Roosevelt. Burger Károly, a szálló igazgatója néhány szóval üdvözölte vendégét, aki kezét szorított vele. Roosevelt fölment az első emeleten lévő lakosztályába, a III. számú szobájába tért. Tizenegy óra huszonhét perczerk csavarta le a villamos lámpát. S azután lefeküdt aludni.

Hétfőn reggel.

Roosevelt nyolcz óra után néhány percczel felt föl, behívatta a titkárát és meghallgatta Laughlin ur jelentését. A titkár még benn volt Rooseveltnél, mikor négy amerikai távirat jött az illusztris vendég címére, mind a négy New-Yorkból.

Roosevelt látogatói.

Gróf Serényi Béla földmivelési miniszter megbízásából dr. Németh József miniszteri osztálytanácsos jelentkezett Roosevelt Tivadarnál, aki a tanácsost két évvel ezelőtt Washingtonban is nagyon szívesen fogadta. Dr. Németh Józsefet akkor a kormány tanulmányuttra küldte Amerikába, az utjáról könyvet is írt és a könyv egy példányát most átadta az ex-elnöknek.

Az osztálytanácsos a földmivelésügyi miniszter nevében meghívta Rooseveltet, hogy látogassa meg jolnap a bábolnai ménesbirtokot. Az ex-elnök a meghívást nagy örömmel fogadta.

Roosevelt a miniszterelnöknél.

Háromnegyed tizkor gróf Apponyi Albert meghívta a Hungáriában és meglátogatta Rooseveltet a Hengelmüller nagykövetet. Vagy egy negyed óra hosszat tartott gróf Apponyi látogatása, utóbb lement a hotel előcsarnokába, ahol diszes és nagy közönség köszöntötte óvációjával.

Kinn az utcán akkor már két automobil várta a sztrisz vendéget és kíséretét. Az első kocsi-

— a 8-as számúba — Roosevelt szállt be fiával és Hengelmüller nagykövettel. Ezt az autót gróf Szápary Pál személyesen vezette. A két auto felsietett a Várba, ahol Roosevelt előbb József főhercegnél, aztán pedig gróf Khuen-Héderváry miniszterelnöknél adta le a névjegyet.

Mikor Roosevelt megérkezését bejelentették gróf Khuennek, a miniszterelnök azonnal félbeszakította a miniszteri tanácskozást és előkelő vendége fogadására sietett. Roosevelt és a miniszterelnök csakhamar megjelent a miniszterelnöki palota erkélyén, amikor az egybesereglett emberek megjelentették az exelnököket. Roosevelt hosszan nézte a környéket és látszólag gyönyörködött a szemei előtt elterülő panorámákon.

A királyi várban.

Azután Roosevelt a társaságában levő urakkal átment a királyi várpalotába, ahol dr. Bárczy István miniszterelnöki titkár és Szegedi-Maszák Aladár kormánytanácsos kalauzolásával megtekintették a királyi várpalotának előbb az új szárnyát, majd a régiit.

Rooseveltnak a pompás gobbelinek és képek nagyon megtetszettek és az azokról mondott véleményében nagy tájékozottságot árult el a magyar történelmi eseményekről. A programmba az Erzsébet-muzeum megtekintése is bele volt véve, de arra már nem jutott idő.

A képviselőházban.

A Ház főbejárata elő pontban tizenkét órakor rohogott a gróf Szápary Pál szürke automobilja, amelyben Bárczy István miniszterelnöki titkár és Laughlin titkára kíséretében jött a parlamentbe Roosevelt Tivadar.

— Hurrá! Éljen! — hangzott az egybegyűlt tömeg ajkáról.

Roosevelt a cizillinderét lengette az éljenző néptömeg felé. Az ex-elnök felöltö nélkül volt, szalonkabátban, sötét csikos nadrágban és lakkecipőben. Amint a lépcsőkön felment, a főkapu boltajtása alatt Zlinszky István volt képviselő, háznagy, üdvözölte Rooseveltet.

Roosevelt rövid néhány szóval köszöntö meg az üdvözlést, mire az egybegyűltek nagy éljenzése közben, a diszes, nagy lépcsőkön felment a kupolacsarnokba. Az interparlamentáris csoport tagjai ekkor már együtt voltak és Rooseveltet nagy éljenzéssel fogadták.

A kupolacsarnokban gróf Apponyi Albert fogadta Rooseveltet. Elsősorban ő üdvözölte Rooseveltet, néhány szót váltott vele, azután az interparlamentáris csoport tagjai félkörbe helyezkedtek. Apponyi Albert előlépett és a következő szép angol nyelvű beszédben köszöntötte Rooseveltet:

Mister Roosevelt! Különböző oka van annak, hogy a magyar interparlamentáris békekonzferencia tagjai érdeklődtek Ön iránt és szívélvesztesen hozzádöt kívánnak Önnek mondani ezen épület falai között. Hogy ezzel kezdjem, személyes okaink is vannak erre, azért a szívélvesztes fogadtatásért, amelyben a Fehérházban Ön bennünket abban az időben részesített, amikor hat évvel ezelőtt interparlamentáris konzferenciát tartottunk Amerikában. Ha évvel ezelőtt elmentünk az Északamerikai Államok elnökehez, hogy arra kérjük, hogy egy újabb nemzetközi béke konzferencia összehívását kezdeményezze, amely befejezhesse azt a munkát, amelyet az első hági konzferencia megkezdett. Kérésünkre Ön igenlőleg felelt, minden diplomáciai habozás nélkül. Nem az Ön hibája, hogy a második konzferencia nem vezetett a remélt sikerhez. Később az Ön energikus intervenciója megállította a borzasztó vérontó háborút. Ezen dicső munkájáért tisztelet veszi Önt körül az egész világ előtt; az Ön érdeme el van könyvelve abban a nagy könyvben, amelyet a csillagok fölött rólunk vezetnek. (Élénk éljenzés.)

Roosevelt ur! Mikor ön, aki egyszerű polgára az Egyesült Államoknak és semmi több, egész Európán keresztül olyan fogadtatásban részesült, amely egy hatalmas nagy uralkodót illet meg, de amelyet nem minden uralkodó tudna elérni, tisztában lehet azzal, hogy ezt annak köszönheti, hogy az egész világ önben a legkiválóbb képviselőjét látja a közéleti erkölcsi tisztaságnak. Közbecsület és köztisztesség az egész világon egyenlő. Az ön személyiségének ez az oldala erősebben domborodik ki mindenütt, de ebben az országban talán még jobban, mint másutt, mert a mi történelmünknek dióhéjba

szorított tartalma az erkölcsi erő győzelme az anyagi erőszak felett. A legszívélvesztesebben fogadott vendége ön ez országnak. Reméljük, Magyarország iránti szeretete még csak emelkedni fog azon idő után, amelyet itt töltött körünkben.

Erre Roosevelt Tivadar a következőkben válaszolt:

Apponyi gróf és önök barátaim, mert önök azt mutatták, hogy barátaim, nem tudom eléggé kifejezni lelkesedésemet és hálámat azért a nagy lelki barátságért, amelylyel engem az önök nagy és gyönyörű országában fogadtak. Néhány évvel ezelőtt gróf Apponyi eljött az Egyesült-Államokba. Ha megengedik, úgy mondom, hogy szívemet rögtön megnyerte, mert beláttam, hogy ő ugyanazokért az eszmékért harcol, amelyekért én küzdöttem. Az én érzelmeimet Magyarország iránt egész röviden kifejezhetem.

En nemcsak tisztelem Magyarországot és nemcsak szimpatizálok vele, hanem bámulója vagyok, mert tudom, hogy Magyarország történetében számtalan olyan tanítás van, számunkra és minden más nemzet számára, amelyeket megtanulnunk érdemes. Megtanulhatjuk a bátorság leczkijét, megtanulhatjuk a vas elhatározás és kitartás leczkijét. Uraim! Az egész civilizált világ adósa Magyarországnak az ő multjéért. Amikor Amerika még Európa méhében volt, Magyarország volt az a tényező, amely meggátolta a barbarizmus terjedését és amely a civilizált világ biztosságát őrizte. Az önök ősei az érdem, hogy azokat a támadásokat visszaverték, amelyek a nyugati kultúra ellen a barbarizmus világából intézettek, mert az önök őseinek teste állította meg a barbarizmus haladását.

En küzdöttem a szabadság elveiért, a jóság által temperált igazságért, az ember és ember közötti egyenlőségért, a közügyekben való feltétlen tisztességért és a polgárok szociális javaiért. Az én munkám alapja egy okmány, amely régibb az amerikai alkotmánynál, de régibb Árpádnál is: ez az okmány a decalogus — a tízparancsolat. Kerülünk kell egyrészt a reakcionáriusok törekvéseit, akik minden jónak előrehaladását meggátolni akarják de másrészt kerülnünk kell azt, hogy félrevezessünk a fantaszták által, akik lehetetlenségeket hajhászva, megihusítják a lehetőt is. Ugy küzdjünk, hogy segítségünk a gyengébb testvérünkön. De ha segítséget adunk polgártársainknak, próbáljuk őket arra bírni, hogy segítsenek ömagukon. Ha valaki megbotlik, emeljük fel, mert nincsen senki közöttünk, aki ne botolhatna meg: nincs senki sem közöttünk, akinek nem lenne szüksége segítő kézre. Emeld föl, hogy ha polgártársad megbotlik, de hogy ha lefekszik, akkor hagyj őt fekvé, ne emeld fel, mert bizonyára nem érdemli meg a felemelést. Ezek az elvek vezérleltek engem. Ismételtelen köszönöm szívvel üdvözléteket.

Roosevelt beszédo végeztével gróf Apponyi ányujtott egy dobozt, amelyben az interparlamentáris konzferencia remekbe készült felirata volt.

Villásreggeli József főhercegnél.

József főherceg déli 1 órakor Roosevelt tiszteletére dejeuner adott, amelyben résztvettek a főhercegen kívül József Ferenc főherceg, László főherceg, Theodora Roosevelt, mr. Cermit Roosevelt, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, báró Hengelmüller washingtoni osztrák-magyar nagykövet, gróf Teleki Samu, gróf Zichy Kázmér, gróf Széchenyi László, Libits Adolf udvari tanácsos, jószágkormányzó, Roskoványi Dezső szolgálattelvő kamarás, Kratochwill százados, Rákosi udvari titkár és Cander, László főherceg nevelője.

Roosevelt Kossuth Ferencnél.

Roosevelt ma délután 2 órakor Hengelmüller amerikai osztrák-magyar nagykövet társaságában látogatást tett Kossuth Ferencnél, a függetlenségi Kossuth-párt elnökénél. A látogatás 2-től 3 óráig tartott.

A látogatás egész ideje alatt élénk eszmecsere folyt úgy az amerikai, mint a magyar viszonyokról. Roosevelt nagy melegséggel beszélt azokról az emlékekről, amelyet Kossuth Lajos látogatása Amerikában hagyott, megjegyezván, hogy az öregebb emberek még ma is nagy lelkesedéssel szólnak Kossuth Lajosról és az ő amerikai utjáról. Roosevelt nagy érdeklődéssel és sokáig nézte Kossuth Ferenc dolgozószobájában Kossuth Lajosnak arczképét és mellszobrát, amely Kossuth Ferenc műve.

Kossuth Ferenc az eszmecsere folyamán a legnagyobb elismeréssel szólott a volt elnök hivatalos működéséről, amelynek legmaradandóbb részét, kiesucosodását egyrészt abban látja, hogy Roosevelt kezdte meg a hivatalos akcióját a milliár-

dok morá
amerikai
nagyhatal
ban effi
Roose
ismeri a
rokonérz
hanem na
tásáról és
Kossu
nem veh
klubban a
sége miat

Roose

ismeri a
rokonérz
hanem na
tásáról és
Kossu
nem veh
klubban a
sége miat

klubban a

sége miat

Pontl

velt auton

Kiséretébe

titkár, Né

Kálmán

gróf Hen

amelyen a

teri titká

Láng Lajo

valamint

Az ex

csokrot ny

— Ró

sevelt a t

jobbrol-bal

pent leány

Alig

Bemutatta

muzeum i

Ezutá

lása melle

sen elmag

dött a leg

nagy csőp

gyezte me

— A

gyon sok

állják a v

Bemü

szükséges

nagyobb b

Mind

gyobb győ

sakor alig

Jó fő

Muzeumba

tak Zala

István-ut

Követ

vételével,

ugy, hogy

Az el

fogadta és

gyönyörrel

annak a v

retné a h

Zala

szobornak

sevelt kez

szobormüv

Azutá

szobrát. I

száthtól és

Láng

bemutatta

akik a m

lésere. A

ahol hoss

Juno

hajtattak

zuhogott,

Itt

szövetség

talmas h

A szalag

szövetség

veltnék e

Braun M

ők moralizálása érdekében, másfelől ő volt az első amerikai elnök, aki az Egyesült Államoknak, mint nagyhatalomnak a súlyát a nemzetközi viszonyokban affirmálta.

Roosevelt szavaiból kivülglótt, hogy teljesen ismeri a magyar viszonyokat és hogy nemcsak rokonérzéssel viseltetik a magyar nemzet iránt, hanem nagy véleménynyel van Magyarország hivatásáról és jövő fejlődéséről.

Kossuth Ferencz sajnálatát fejezte ki, hogy nem vehet részt a volt elnök tiszteletére a Parkklubban adandó banketten, mivel megújult betegsége miatt nem tud lépést járni.

A Mezőgazdasági Muzeumban.

Pontban délután 3 órakor érkezett meg Roosevelt automobilja a Mezőgazdasági Múzeum elé. Kiséretében Kazy József földművelésügyi államtitkár, Németh József miniszteri tanácsos és Széll Kálmán voltak. Az elnök automobilját követte gróf Hengelmüller nagykövet és Szápáry Pálé, amelyen a grófon kívül dr. Bárczy István miniszteri titkár voltak. Csatlakozott még a kísérethez Láng Lajos volt miniszter és gróf Széchenyi László, valamint a fővárosi és a külföldi sajtó képviselői.

Az exelnököt Brandl Sarolta üdvözölte és kis csokrot nyújtott át neki.

— Régi jó ismerősök vagyunk — czélezte Roosevelt a tegnapi fogadtatásra, majd lehajolt és jobbról-balról czuppanós csokrot nyomott a megszépített lány arczoskájára.

Alig csillapult le a közönség eljenzése, amikor bemutatták neki Sárossy Kapeller Ferenczet, a múzeum igazgatóját.

Ezután az igazgató és Széll Kálmán kalauzálása mellett megtekintette a kiállítást. Részletesen elmagyaráztatott magának mindent, érdeklődött a legapróbb gépszerkezetekről is, majd egy nagy cséplőgép szemlélése közben csodálkozva jegyezte meg:

— A magyar gépek, őszintén mondhatom, nagyon sok tekintetben még az amerikaiakkal is kiállják a versenyt.

Bemutatták neki az intenzív gazdálkodáshoz szükséges felszereléseket, amelyeket Roosevelt a legnagyobb bámulat között nézett sorra végig.

Mindenfelé meg volt elégedve, minden a legnagyobb gyönyörűséggel töltötte el, úgy hogy távozásakor alig tudott csodálkozásának kifejezést adni.

Zala műtermében.

Jó fél óráig tartott szemléje a Mezőgazdasági Múzeumban, amikor Roosevelt és kísérete elhajtatták Zala Györgynek, a kiváló szobrászművésznek István-ut és Stefánia-ut sarkán levő műtermébe.

Követte ide egész kísérete Szápáry Pál gróf kivételével, akinek utközben megeredt az orra vére, úgy, hogy lakására kellett hajtania.

Az előkelő vendéget Zala György személyesen fogadta és kalauzolta végig műtermén. Roosevelt gyönyörrel nézegette Korvin és Jókai szobrait, majd annak a vágyának adott kifejezést, hogy látni szeretné a honvédszobor reprodukcióját.

Zala szolgált és ezzel az ex-elnök elé hozta a szobornak kicsinyített bronz-reprodukcióját. Roosevelt kezébe vette és perczekig csodálta a filigrán szoborművet.

Azután megkérdezte, nem láthatná-e Mikszáth szobrát. Igen sokat olvasott angol fordításban Mikszáthtól és egyik kedvencz irójának tartja.

Láng Lajos volt kereskedelemügyi miniszter bemutatta Rooseveltnek Zala hűgát és feleségét, akik a műterembe léptek a magas vendég üdvözlésére. Azután a társaság bevonult a szalonba, ahol hosszasan elbeszélgettek.

A Washington-szobornál.

Junen a városligeti Washington-szoborhoz hajtottak. Azonban az eső olyan vehemenciával zuhogott, hogy Roosevelt ki sem tudott szállani.

Itt Braun Márkus, az amerikai magyar szövetség megbízásából és Roosevelt nevében hatalmas habérkoszorút tett a szobor talapzatára. A szalagot azonban levette és az amerikai magyar szövetség meghagyása folytán átnyújtotta Rooseveltnek emlékül. Az exelnök meghatottan szólott Braun Márkushoz:

— Kedves barátom! Nagyon köszönöm ezt a kedves meglepetést. Kérem kábelezzék meg Amerikába barátainknak, az amerikai magyar szövetség tagjainak, hogy hálás vagyok ezért a kedves megemlékezésért.

A Képzőművészeti Csarnokban.

A zápor nem akart megszűnni és mintha régi vedrekből ömlött volna a víz. A társaság a képzőművészeti kiállításra hajtott, ahol Széll Kálmán kalauzolta. Roosevelt rendkívüli figyelemmel nézegette a képeket és így szólott Széll Kálmánhoz:

— Nagyon örülök, kegyelmes ur, hogy elhozott ide. Ez az, ami engem, mint embert nagyon érdekel, mert a művészetet nagyon szeretem.

Öt óra mult, mikor a látogatók elhagyták a tárlatot és a budapesti amerikai konzulátushoz születtek.

Az amerikai konzulátuson.

Délután félhatkor Roosevelt látogatást tett a budapesti amerikai főkonzul Lendvai-uteza 12. szám alatti lakásán, ahol egyszersmind a Budapestben élő amerikai kolónia tisztelgését fogadta. Roosevelt ott a következő érdekes kijelentést tette:

— Magunk közt vagyunk amerikaiak, és én mondhatom önöknek, hogy még sehol olyan szíves, lelkes és őszintén szívből fakadó fogadtatásban nem részesültem, mint Magyarországon.

Roosevelt egy órahosszaszt időzött a főkonzulnál és félhatkor távozott el. Nash főkonzul és neje, valamint Mallett alkonzul egészen a kapu előtt várakozó automobiljág kísérték le Rooseveltet. Az automobil a Bajza-utczában megállott gróf Széchenyi László épülő palotája előtt, hol gróf Széchenyi László is felszállt Roosevelthez az automobilba.

Roosevelt és a magyar ujságírók.

A Washó amerikai konzulnál tartott ötórás tea utánra volt evezve Roosevelt megékezése a Hungária-szállodába. A várakozók sereg hamarosan ellepte a Hungária környékét, a feljárt és az előcsarnokot. Kalmár detektív buzgólkodott azon, hogy helyet csináljon az érkezőknek.

Egynegyed hétre járt az idő, amikor Hengelmüller nagykövetünk és családja automobilon megérkezett. Az exelnök azonban váratott magára. Végre háromnegyed hét felé megérkezett az ő autómobilja is. Roosevelt és titkárja O'Laughlin szállottak ki. Roosevelt elegans fekete zsakettet, csíkos nadrágot viselt, kezében czilinderét tartotta, melylyel integetve, megköszönte az egybegyűltek ovációját.

Roosevelt első emeleti lakosztályába ment. Nemában az ujságírók és egész sereg idegen, holott az exelnök másodtitkára, Abbot ur kijelentette hogy csakis az ujságírókat fogadja, még pedig azokat, akik az ő utazásával és jelenlétével foglalkoznak.

Miután egy látszott, hogy néhány áhírlapíró is be akar osonni a fogadtatásra, a hírlapírók elhatározták, hogy csak azokkal mennek be, akiket személyesen ismernek és akik névjegyüket leadják. Hamarosan összegyűjtötték a névjegyeket s a hírlapírók idegen és kellemetlen clemek terhétől megkönnyebbülten egy csoportba verődtek.

Közben megjelent nyolcz amerikai ifju állampolgár, kik a tengerentúlról jöttek Budapestre, hogy mint Hubay tanár tanítványai nyervejenek kiképzést a hegédi mesterjártékban. Kihallgatást kértek Roosevelttől, nem akartak egyebet, mint keztszorítani nagy honfitárusokkal. De az exelnök kijelentette, hogy legnagyobb sajnálatára nem fogadhatja őket, mert nincs rá ideje. Az amerikai konzulátusra kellett volna jönniök; egyébként üdvözlét küldte nekik.

Miután még néhány alkalmatlan kéregetőt és audienciára várót eltávolítottak, négy amerikai származású végzett papnövéndéket bocsátottak be hozzá. A kispapok azért élnek Budapesten, hogy magyarul jól megtanuljanak s így aztán amerikai magyar egyházközség lelkészeivé nevezik ki őket. Roosevelt a lelkükre beszélt, hogy tanuljanak meg jól magyarul, hogy az Amerikába szakadt magya-

rokkal azok anyanyelvén érintkezhessenek.

Most vonult be aztán az amerikai ujságíróvezérkar s néhány percz mulva Abbot titkár bevezette a magyar sajtó jelen volt képviselőit.

Az ujságírók a szalonba érkezve, félkörben állottak fel és Szebenyei Ernő hírlapíró kollégánk bensőségteljes üdvözlést mondott angol nyelven.

Az ováció lecsillapulásával Roosevelt e szavakat intézte a félkörben álló ujságírókhoz:

Uraim, nagyon köszönöm a magyar ujságírók szíves megjelenését. Arra kérem Önöket, hogy tolmácsolják lapjukban az egész nagy magyar népnek: a fejedelemtől a parasztig őszinte, a szívem mélyéből jövő hálás köszönetem, azért a kedves fogadtatásért, melyben engem itt részesítettek. Irják meg, hogy nagyon jól éreztem magam Magyarországon. Egész utazásom egyik legkedvesebb emlékeként viszem haza a magyar nép fogadtatását. Kérem tartsanak meg jól emlékezetükben.

Roosevelt beszédét lelkes Hurrá-kiáltások követték. Ezután a nagy vendég kívánságára Szebenyei Ernő kollégánk sorra bemutatta Rooseveltnek a lapok képviselőit.

A neveket — pedig voltak vagy huszan az ujságírók — csodálatos memorriával jegyezte meg. A fogadás alkalmával lapunkat, az Egyetértést, Falk Richárd képviselte. Az exelnök barátságosan szorított kezét az Egyetértés képviselőjével és így szólott:

— Mister Falk! I am very very glad for your commung! (Igen örülök, hogy eljött.) Miután az ujságírókkal való cerele véget ért, a sajtó képviselői mély hajlongás között távoztak.

Az elnök ezután visszavonult kíséretével termeibe s átöltözködtek a Park-Klub estélyére. Kivonultak az amerikai ujságírók is, hogy míg az exelnök vansorázik, jól megérdemelt pihenést nyerjenek a fárasztó sajtómunka után.

A Parkklubban.

Hengervári Hengelmüller László báró washingtoni osztrák-magyar nagykövet és felesége ma este nyolcz órakor estélyt adtak a Parkklubban. Hivatalosak voltak az estélyre József főherczeg, Roosevelt Tivadar, Roosevelt Kermit, gróf Klauen-Héderváry Károly és felesége, gróf Tisza István és felesége, gróf Apponyi Albert és felesége, gróf Zichy János és felesége, gróf Serényi Béla és felesége, Wekerle Sándor és felesége, Kossuth Ferencz, gróf Teleki Samu, özvegy Esterházy Mihályné grófné, Frankenstein báróné, báró Rosner Ervin és felesége, gróf Károlyi Imre és felesége, Nash amerikai főkonzul és felesége, Széll Kálmán, gróf Náray Lajos, gróf Apponyi Sándor, Berzeviczy Albert és felesége, gróf Andrássy Sándor, Hőhnel sorhajókapitány, gróf Szápáry Pál, gróf Hadik Endre és felesége, gróf Dessewffy Aurél, gróf Károlyi Mihály, gróf Andrássy Géza, ögróf Pallavicini Ede és felesége, báró Dániel Ernő és felesége, Jekelfalussy Zoltán és felesége, gróf Karátsónyi Jenő, Windischgraetz Lajos herczeg és felesége, gróf Nákó Sándor, Roskoványi kamarás, Long tengerészeti attasé és Bárczy István dr. miniszterelnöki titkár.

A hölgyek estélyi öltözékben, a férfiak pedig teljes rendjeldisben jelentek meg.

Az asztalon mindenütt ott állt egy-egy palack borszéki víz, amelyet a forrás igazgatósága, illetőleg az Árvizforgalmi Rézsvénytársaság külön erre az alkalomra töltetett; a palackok vignettája magyar és amerikai színekből van összekombinálva és felirása jelzi, hogy Hengelmüller bárónak Roosevelt tiszteletére rendezett estélyére töltetett. Roosevelt láthatólag megörült ennek a figyelemnek és Szápáry Pál grófnak, a klub igazgatójának ezt több ízben meg is köszönte, magát a vizet is nagyon dícsérve, amelyől elismerte, hogy valóban az ásványvizek királya.

Estély a miniszterelnöknél.

Gróf Kluen-Héderváry Károly miniszterelnök és felesége holnap este félkilencz órakor Roosevelt tiszteletére ebédet adnak, amelyre hivatalosak Roosevelt Tivadar, Roosevelt Kermit, báró Hengelmüller nagykövet és felesége, gróf Tisza István és felesége, gróf Apponyi Albert és felesége, gróf Serényi

Béla és felesége, Odescalchi Géza herceg és felesége, gróf Teleki Tibor és felesége, Nash amerikai főkonzul és felesége, gróf Hádik-Barbóczy Endre és felesége, Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter és felesége, gróf Andrássy Géza, gróf Teleki Samu, Höhnél sorhajókapitány, gróf Batthyány Elemér, gróf Esterházy Mihályné, gróf Haller Györgyné, gróf Apponyi Sándor és dr. Bárczy István miniszterelnöki titkár.

Este tíz órakor gróf Khuen-Héderváry Károly és felesége estélyt adnak, amelyre a budapesti előkelő társaság kétszáz tagja hivatalos.

Bábolnán.

Holnap, kedden Roosevelt Tivadar gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszter meghívására külön vonattal Bábolnára utazik, hogy megtekintse világhírű állami méntelepünket. A külön vonattal Roosevelttel utazik a házigazda, gróf Serényi Béla is, továbbá Kazy József földművelésügyi miniszteri államtitkár, Németh József osztálytanácsos, Kocs Jenő min. titkár, Roosevelt egész kísérete és számosan a diplomáciai karból. A különvonat dél előtt 10 órakor indul a keleti pályaudvarról és délután érkezik meg Ács állomásra. Itt átszállnak a vendégek kocsikra és azokon teszik meg Bábolnára az utat, ahova félegy órakor érkeznek meg a vendégek. Megérkezés után a bábolnai Kaszinóban háromnegyed egy órakor ebéd lesz, ezután következik a méntelep megtekintése. Roosevelt és kísérete különvonattal utazik vissza Budapestre, ahova este 7 óra 20 perckor érkeznek meg a keleti pályaudvaron.

A kiránduláson csak a földművelésügyi miniszter által meghívott vendégek és csak a részvételi jegy felmutatása mellett vehetnek részt.

Roosevelt és a szentszék.

Rómából táviratozzák nekünk: A szentszék államtitkári hivatala hivatalos nyilatkozatot tesz közzé, amelyben *Janecus* páternek, a kongregáció tükárájának eljárását helyteleníti s kijelenti, hogy amennyiben *Janecus* köszönését fejezi ki Roosevelt irányában, a miért az Amerikai Egyesült Államok római katolikus népét különös gondozásban részesítette, önhatalmulag járt el s erre a szentszéktől meghatalmazása nem volt. Az államtitkári hivatal nyilatkozata megemlékezik *Granito di Belmonte* bécsi nunczius magatartásáról is s azt mondja, hogy a nunczius előzetesen nem tett róla hivatalos jelentést és a szentszék természetesen nem is helyeselheti azt. A bécsi amerikai nagykövét tanácsára történt a látogatás. O'Kerens nagykövét ugyanis római katolikus és személyes jó barátja *Granito di Belmonte* nuncziusnak. Az államtitkári hivatal szívesen hajlandó elismerni a bécsi nunczius jóhiszeműségét, de kénytelen kijelenteni, hogy *Granito di Belmonte* jobban tette volna, ha úgy intézte volna a dolgot, hogy Roosevelt — ha éppen szükségét látta — a nuncziaturán adjon magyarázatot a kínos római incidensről.

Bécsből jelentik, hogy a *Vaterland* a következő levelet kapta: Igen t. főszerkesztő ur! A mai lapokat bizonyos irányban szemlélve, csodálkozva látom azokat a magyarázatokat, amelyeket O. Kerens amerikai nagykövétnél tett látogatásomhoz fűztek. A tényeket pontatlanul adják elő, a magyarázatok hamisak. A látogatás, amelyről szó van, csak udvariassági tények közé sorozható, amelyeket O. Kerens és én váltottunk és ez nekem alkalmat adott, hogy személyes tiszteletet fejezzem ki Roosevelt ur iránt. Köszönetet mondok önnek előre is e sorok szives közléséért és kérem, fogadja kiváló tiszteletem kifejezését. *Granito di Belmonte* apostoli nunczius.

TÁVIRATOK.

Izvolzki utazása.

Pétervár, április 18. (Saját tudósítónktól.) Izvolzki külügyminiszter hazafelé jövet ellátogat Berlinbe és Vilmos császár is fogadni fogja.

Harcok Arábiában.

Colem, Dechar, április 18. A Muluja folyó felső folyamának vidékéről heves harc híre érkezik. Mohamed kaid, akinek párthive van, az

Ouled el Hadi és Aid Beni Hlassen törzsekkel vívott harcában vereséget szenvedett és elesett. Mindkét részről igen sokan estek el.

A Déry-ügy változatai.

— Dagad a botrány. —

Budapest, április 18.

A Képzőművészek Egyesülete kimondta a szentenciáját. És a Képzőművészek Egyesülete most már azt hiszi, hogy minden rendben van, s hogy az ügy ezzel a lovagiasság szabályai szerint befejeztett. Tévedés. Eppenséggel semmi sincs rendben s az ügy igazán csak most kezdődik. A képzőművészeti aeropagok döntése csak a vég kezdete volt. A komédia ezután következik.

Neveltséges és botrányos ennek a testületnek az állásfoglalása, ami, ha nem Magyarországon történt volna, el se hinnék, hogy Európában történt. Isten és ember előtt bizonyos, hogy a botrányos esetben Déry Béla volt a vádlott és ime, összeül a bíróság és csapat, papot, vádlottat felede, egyszerűen a vádló felett itélkeznek. Hallatlan! Déry Bélát nemcsak Pörge Gergely, nemcsak több művész, hanem a sajtó tekintélyes része is plágiummal vádolta és burkoltan, minden művészi önzéret tagadóan, önmagát vádolta a megvádolt is. De a Képzőművészek Egyesületének ez mind semmi. A vizsgálatot Déry Béla ellen, ami pedig elemi kötelességük lett volna, egyszerűen és cinikusan, sőt előzetes határozat folytán, elejtették és minden erejükkel Pörge Gergelynek estek neki. Felháborító!

Önkéntelenül is felmerül a kérdés: mi hát ez az Egyesület? Művészeti testület, avagy kaszinó? Mint művészeti testületnek első sorban és egyedül Déry Béla felett kellett volna itélkezniök, csupán az ő ügyét kellett volna tárgyalni, csupán azt az egyetlen művészeti kérdést kellett volna eldönteni: plágium-e az a plágium, vagy nem az? Mért az, vagy mért nem az? De nem. A Képzőművészek Egyesülete úgy viselkedett, mint az utolsó, vidéki zugkaszinó, mely a maga lokális érdekeinek mindent feláldoz, ha kell, legjobb tagját, az egész falut, önmagát, csak hogy azt a valamit megmentse, amit úgy hívnek, hogy kaszinó-tekintély.

A képzőművészek kaszinója tehát, hogy a saját tekintélyt megmentse, megmentette Déryt (?) és elejtette Pörge Gergelyt. Hogy ki adta a jogot ennek a félelem nélküli testületnek, hogy Pörge Gergelyt kritizálja Déry helyett, ezt még kaszinó volta mellett sem tudjuk megérteni. Mi köze ebben az esetben az Egyesületnek ahoz, hogy Pörge az egyesület és a magyar művészet illemszabályai szerint járt el, vagy sem? És mi köze ehez a nyilvánosságnak és mi köze hozzá az egész plágium-esetnek. Mint magánemberek méltóztathatnak úgy vélekedni erről az igen tiszteletreméltó művészről, ahogy az esztétikai és az erkölcsi érzésük diktálja, de mint itélő fórumnak csak Déry Bélához, mint vádlotthoz a plágiumhoz volt és van közük. Hogy Pörge Gergely eljárása mennyire felel meg a kaszinószabályoknak, mi közünk van ehez nekünk. Mi köze ehez a magyar művészetnek és mi köze ehez a nyilvánosságnak? Legyenek nyugodtak: Pörge Gergely felett mi is, a magyar művészet is és a nyilvánosság is itélkezett, de ez az ítélet valahogyan teljesen ellenkezően hangzik, mint az igen tisztelt kaszinóé.

Csodálatosképpen a Képzőművészek Egyesülete azt találta a legkifogásolni valóbbnak, hogy Pörge feljelentését nem az illetékes hatóságokhoz juttatta, hanem előzőleg egy fővárosi hetilapban akarta közzétetni. Munkatársunk, hogy ebben a kérdésben is világosságot derítsen, felkereste Pörge Gergely festőművészt és megkérte, hogy mondja el erről a vádról is véleményét.

— A plágium, amit egyébként velem együtt a Képzőművészek Egyesületének több tagja is leleplezett, — mondta Pörge Gergely — már októberben foglalkoztatott engem. Ekkor felkerestem Hauszmann Alajost, a Képzőművészek Egyesületének elnökét és elébe terjesztettem felfedezésünket. Hauszmann ekkor azzal bocsátott el, hogy az ügy a zsüri elé tartozik. Elmentem tehát Jendrassikhoz, aki ennyit mondott jelentésemre:

Ha a Déry képe a Mücsarnokban lógna, levetném. Más nem tehetek.

Én tehát, hogy úgy mondjam, szolgálati uton is megvettem kötelességemet. Csak hetek múlva találkoztam Margitay Ernővel, egyik fővárosi hetilap szerkesztőjével, aki hajlandóan nyilatkozott a botrányos ügyet lapjában közölni. Én tehát több levél kíséretében elküldtem neki a Cotte kép mását és a Mücsarnok katalógusát a Déry képének reprodukciójával. Aztán vártam. A közlemény azonban elmaradt. Amikor anyagomat,

katalógust és a Cotte képét visszakértem, Margitay azt felelte, hogy úgy amint volt, elégette. Aztán következett a Szalon közgyűlése, az új tagválasztások. És ekkor a legnagyobb meglepetésemre azt látom, hogy a szavazó ivekben mindenhol ki van húzva a dr. Donhoffer Szilárd neve s a helyére a Margitay neve van oda írva. Ezt a nevet pedig mindenhol Déry Béla írta oda. Nekem is van ilyen ivem és állításmat bizonyítani tudom. Azt hiszem, fölösleges, hogy bővebb kommentárt fűzzek a tényekhez. Ezek után Déry Béla a Szövetségi ülésen majd a Mücsarnokban és a sajtó vernissage-on is megfogott azzal, hogy beszélni akar velem. Hogy mit akart? Tudomásomra hozta, hogy képsorsolást rendez, melyhez szívesen látna több apró képet és rajzot tőlem. Négy száz—öt száz korona értékben. Még azt is megkérdezte tőlem, hogy hol vannak a dolgaim? Nem különös, hogy ilyen recontre után, ezzel a szívélyes ajánlattal jött hozzám? Két nap múlva, szombati napon, aztán beadtam feljelentésemet, hétfőn pedig a Képzőművészek Egyesületének is bejelentettem a dolgot. Csak azután történt, hogy Déry Cserna Rezsővel együtt a lakásomon kerestek, hogy eltérítsenek állásfoglalásomtól. A legutóbbi Szövetségi ülésre természetesen engemet is meghívtak, ott volt Margitay is és képzelhetem meglepetésemre, amikor „elégetett” anyagomat, még pedig teljesen ép állapotban nála találtam. És ezt akarták ellenem felhasználni. Érdemes itt még sokat magyarázgatni?

Nem érdemes. És nem is szükséges. A lavina megindult és azt sem esetleg kertelessel, sem naiv klíkk-fogásokkal megállítani nem lehet. Ebben az ügyben igazságot kell hozni, ezt követeli a magyar művészet reputációja és követeli a nyilvánosság is, melyet félrevezetni nem lehet és nem szabad. Itten pedig, újból hangoztatjuk, nem a Déry esete a fontos, hanem az az egész művészet, melyet hivatalból kezelnek és amelyre a Képzőművészek Egyesülete, mikor Déryt fölmentette és elítélte Pörget, önmagára mondta ki a halálos ítéletet. Ezér az egyért pedig őszintén hálásak vagyunk.

UJDONSÁGOK.

— Személyi hír. Vázsonyi Vilmos tegnap délután néhány napi üdülésre elutazott a fővárosból.

— A trónörökös Konopistban. Pólából jelentik, hogy *Ferenc Ferdinánd* és családja Brioniszigetéről két hónapi tartózkodás után Trieszten és Klagenfurtban át Konopistba utazott. A főhercegi család a „Lacroma” yachton délután 4 órakor érkezett Brioniból a pólai kikötőbe, ahol Ripper kikötői tengernagy, a kerületi kapitányság vezetője, a pólai polgármester, a hatóságok fejei, a helyőrség összes tisztjei, valamint nagyszámú közönség fogadta. A kikötői parancsnok, a kerületi főnök és a polgármester neje a főhercegnék és Hohenberg hercegnőnek virágosokot nyújtottak át.

— Uj katonai cím. A közös hadsereg rendeleti közlönye közli azon legfelsőbb elhatározást, hogy a csapatfelügyelői eddigi cím ezentúl hadfelügyelő lesz. A király továbbá Albori csapatfelügyelőt ettől az állásától saját kérelmére felmentette és a 7. hadtest parancsnokává nevezte ki.

— A miniszterelnök betegsége. Gróf Khuen-Héderváry Károly egészségi állapota a grógyulás felé halad már. Az utóbbi időben ugyan lázas tünetek mutatkoztak, amelyek ellen sok kinint volt kénytelen szedni a páciens. A kiállott láz folytán némileg bágyadt a miniszterelnök. Az orvosok tehát pár napi pihenőt tanácsoltak neki és a miniszterelnök ennek folytán elhatározta, hogy a csütörtöki közös miniszteri konferencia után a Szemeringré utazik, ahol 2—3 napot szándékozik tölteni.

— Szögyény-Marich László grófi rangon. Berlinből táviratozzák: *Szögyény-Marich* László tegnap este táviratot kapott gróf *Aehrenthal*-tól, amely táviratban a külügyminiszter értesítette a nagykövetet, hogy a király neki sok évi kitűnő és eredményes működése jutalmául az örökös grófi rangot adományozta.

— Björnson ismét nagybeteg. Már egyszer a világ összes lapjai elparentálták Björnsterne *Björnson*-t. Holt hírért költöttek. Most újra az a hír érkezik róla, hogy halálán van. Krisztiániából táviratozzák: Björnsterne Björnson családjához ma Párisból távirat érkezett azzal a hírrel, hogy a nagy költő állapotában végzetes fordulat állott be s az orvosok a legvégsőtől tartanak. Björnson már olyan jól érezte magát, hogy családja a nyár elején vissza akarta vinni Aalestadba s a szomorú hír váratlanul jött.

— **Imling államtitkár kitüntetése.** A király gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnöknek a személye körüli miniszterium ideiglenes vezetőjének előterjesztésére dr. Imling Konrád igazságügyminiszteri államtitkárnak az igazságügyi igazgatás terén szerzett érdemei elismerésül a II. oszt. vaskoronarendet díjmentesen adományozta. A kitüntetésről szóló legfelsőbb kéziratot a hivatalos lap holnapi száma közli.

— **Uj udvari tanácsos.** A király gróf Khuen-Héderváry Károlynak, a király személye körüli miniszterium vezetésével megbízott miniszterelnöknek előterjesztésére Benkő Kálmánnak a Magyar Földhitelintézet igazgatójának közgazdasági téren hosszú időn át kifejtett tevékenységével szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi udvari tanácsosi címzet díjmentesen adományozta.

— **Mihalovich Ödön állapota.** Mihalovich Ödönnek, a Zeneakadémia a vas-utcai Pajor szanatóriumban fekvő igazgatójának állapota teljesen kelendő. A javulás egyre tört, teljesen láztalan, közérzete jó. Látogatókat csak korlátozott számban fogad. Tegnap gróf Zichy Géza, ma pedig V. Krammer Teréz látogatta meg a beteg zeneszerzőt.

— **A magyar zarándokok Rómában.** Rómában Lateráni Szent János-bazilikában szombaton leplezték le II. Szilveszter pápa szobrát. Az ünnepségen résztvettek Resvighi biboros a pápa képviselőjében, az osztrák és magyar nagykövetség teljes személyzete, a győri, pécsi és a kassai püspökök, Bezerédy államtitkár a magyar kormány képviselőjében. Dr. Székely, a budapesti egyetem protektora, a magyarországi egyházi társadalmi intézmény küldöttei, városok megbízottai és az itt tartózkodó magyarországi zarándokok. Gróf Zichy mondott az osztrák és magyar kollégium növendékei segédletével ünnepes misét, mire a résztvevők menetté alakultak, amelynek élén Széchenyi gróf ő felsége képviselőjében és Resvighi biboros a pápa képviselőjében haladtak. A menet az új szobor elé vonult, ahol Széchenyi gróf győri püspök ünnepi beszédet mondott, melyben a magyar szent koronával foglalkozott. Utána a bakonybéli Bencés-rend apátja mondott emlékbeszédet, majd a Bazilika káptalanjának őrizetére bízták a szobrot. Ezután a pápa válaszolt. Válaszában kiemelte, hogy szerencsésnek érzi magát, hogy a magyar nemzet derék képviselőit láthatja, akik az István királytól örökölt keresztényi erőt változtatlanul fenntartották. A pápa végül a jelenlétüknek az apostoli áldást nyújtotta. *Fischer* Collrio kassai püspök: a pápa beszédét magyarul tolmácsolta. A zarándokok a pápának ajándékot nyújtottak át, mely a magyar koronát és a jogart rendkívül művészi munkában ábrázolja. A zarándokok fogadtatásánál Széchenyi gróf vatikáni osztrák-magyar nagykövet, a magyar arisztokrácia számos tagja és számos magyar püspök volt jelen. Szécsen gróf osztrák-magyar vatikáni nagykövet vasárnap este a magyar zarándokok tiszteletére estélyt adott.

— **Az egyetem botránnya.** A tudományegyetem botránnya, melyet az illetékes körök titkolódzása európai méretekre fujt fel, ma új és meglepő fordulathoz érkezett. Ma tartotta meg ugyanis a bölcsészeti kar ülését, melynek eredményét azonban a kultuszminiszterium eltítkolta a publikálástól. A határozat még is kiszivárgott, mely ha a tényeknek megfelelő, mindenütt kell, hogy az elégtétel egy nemével fogadják. A szenzációs határozat így szól:

A bölcsészeti kar a maga részéről sérelmesnek tartja az egyetem tanácsának azt a határozatát, hogy a kar által képesítettnek nyilvánított Singer Arturt nem engedi doktorrá avatni. Ilyen határozatot hozni a tanácsnak annál inkább sem volt joga, mert a bölcsészeti doktorrá avatás tisztán a bölcsészeti kar hatáskörébe tartozik, amely Singer Artur doktorrá avatását elrendelte. A kar elhatározta, hogy e sérelemről értesíteni fogja a vallás- és közoktatásügyi minisztert.

Ugy értesülünk, hogy a miniszter már a napokban magához kéri az aktákat és hamarosan meghozza izgalommal várt döntését. Reméljük, hogy ez a döntés mindenben meg fog felelni az egyetem méltóságának és nem engedi, hogy a külső presszióknak engedve, szegénybéllyet süssenek az egész ország kulturális életére. Elegen buzgólnak kívülről azon, hogy a külföld előtt befejeztessék bennünket, igazán nem szükséges, hogy idehaza is segítsünk az aknamunkában.

— **Lezuhant aviatikus.** Nizzában Rougier aviatikus ma délután fejszállása alkalmával 15 méternyi magasságból a tengerbe zuhant. Estében készülékének egyik dróttja arczán mecsesített. Acropolánja teljesen alpusztult.

— **Villámsujtott léghajó.** Eschwégből és Bitterfeldből érkező tudósítások hírül adják, hogy a „Delitsch“ nevű léghajót, melynek vezetője Luft Károly kereskedő volt, rettenetes katasztrófa érte utól. A ballont 440 méternyi magasságban villámcsapás érte és négy utasa szörnyen halt. A szörnyű katasztrófa részletei ezek:

Bitterfeldben az Elektron II. hangárban szombaton este 6 óra 15 perczkor teljes szélcsendben felszállt a „Delitsch“ nevű léghajó, amelynek vezetője Luft Károly kereskedő volt, aki ezuttal 25-dik légi útját tette meg. Kivüle még Leuchsenring, az ottani léghajóstársaság tagja, valamint Höcker és Graupner lipocsi lakosok foglaltak helyet a léghajó csónakjában. A léghajót éjjel 12 órakor Eisenbach fölött látták körülbelül 440 méter magasságban. Úgy látszik, hogy a léghajó itt szélviharba került, mert a közeli Reichensachsen falán azután a jármű a bentülőkkel együtt lezuhant és a ballon négy utasa szörnyen halt. A ballon burkolatát és a szörnyű sérülésekkel borított holttesteket később a falu közelében megtalálták. Két holttest a csónakban feküdt, kettő pedig kiesett. A bitterfeldi léghajóállomás a reichensachseni rendőrhatalóságtól azt az értesítést kapta, hogy a Delitschballon utasait, amint azt a boncolás is bizonyítja, a villám sújtotta agyon és hogy ugyanez a villámcsapás érte a léghajó burkolatát is, amely erre nagy sebességgel lezuhant a földre. A katasztrófát senki sem látta, mert a falu, amelynek közelében a katasztrófa történt, mély álomban volt elmerülve. Egy paraszt ágyában fekvő tompa zuhanást hallott. Ez az ember reggel hat órakor kelt fel és az istállóba akart menni, hogy a marhát megnézze. Amikor átment a majorságon, a szomszéd ház kertjében egy fán egy csomó kötelet és egy eltépett hálót látott lógni. Amikor közelebb ment, a kert sövényén véres emberi kart pillantott meg. A teljesen szétzúzott fa ágai közt heverték a léggömb burkolatának maradványai, amelyen a „Delitsch“ szó még olvasható volt. A szétzúzott fatörzs egy mély nyílásában volt a szétzúzott gondola. A gondola mellett két, csaknem a felismerhetetlenségig eltorzított holttest hevert, a fejek csaknem a szemekig a földbe furva. Hullarészek heverték szanaszét. A parasztember lármát csapott, értesítették a csendőrséget és csakhamar egy csapat ember jelent meg a helyszínen. A látvány oly rettenetes volt, hogy az orvosok és betegápoló apácák, akik később odaértek is kijelentették, hogy soha borzalmasabb dolgot nem láttak. A léghajó szombaton délután tiszta időben indult Bitterfeldből és Délnémetországon akart átröpülni. Fisenachnál a léghajó viharba jutott, mire homokszákokat dobált ki és feljebb emelkedett viharmentes rétegekbe, de később új viharfelhőbe került és villámcsapás érte, mely két léghajóst azonnal megölt, míg a másik kettő lezuhanás következtében halt meg.

Reichensachsenből jelentik nekünk újabban: Be van bizonyítva, hogy a léghajókatasztrófát nem villámcsapás okozta, mert a halottak egyikének holttestén sem lehet konstataálni égési sebeket. Teljesen bizonyos, hogy a *Delitsch* léghajót forgószél kerítette hatalmába és az orkán oly hatalmas volt, hogy a gömbléghajó burkát a kötelek közül kiszabadította. A ballon alsó gyűrűje levált, a gáz hirtelen kiömlött és a gondola a négy utassal lezuhant. Luft Károly vezette a léghajót és ő jegyezte a naplóba az ut irányát. Ezt a naplót megtalálták egész véresen. A *Delitsch* tanulmányutakat akart tenni Közép-Németország hegyei fölött. Az aero-klub megfigyelései szerint a katasztrófa éjjeli 12 óra után történhetett, mikor a léghajó *Trinberg* fölött röpült.

— **Munecy Lajos meghalt.** Abban a világban, ahol mulatnak, *Munecy* Lajos volt talán a legmulatósabb ember. Baraa arczán állandóan ott állt a mecsoly és a gondtalanság, melyet a pesti éjszakák sem tudtak elhalványítani. Igazi bohémlelek volt, aki benne élt a muzsikájában és a hurok üdes-bus nótáján elringatta hallgatóit és elhessegette a gondfoszlányokat, melyeket magukkal hoztak az éjjeli mulatók oda, ahol ő játszott. Jure-neve, mely szinte fogalomná nőtt a mulató Budapest előtt, a koronáig is ért; ő volt a királyné kedvencez hegedűse, a „Lehullott a rezoró nyárfa levelei“ vel könyvet lopott a felséges asszony szemébe. *Márk* Lajos festőművész őt is megörökölte azon a híres kéren. — amelyet a megboldogult királyasszonyról festett. Sok esztendő pörgött le azóta az időorsón, a legszebb nóta elhangzott, elment a királyasszony és ma követte a nóták híres hegedűse is. A pesti éjszakák hangulatában kevesebb lett egy hanggal; a vidám, szomorú nóták harmóniájába fájdalmasan süvített be egy megszokadt hur utolsó rianása. S ahol hőmpölyög a kacagás, durrog a pezsgő, eszlelke jut-e a mulatóknak, hogy egy pohárral rája ürítsenek, aki annyiszor megvigasztalta őket? . . .

— **Megölte a szíve.** Megrázó családi tragédia borított gyászba a fővárosban egy előkelő uri familiát. *Hajnal* Adolf, budapesti iskolaigazgató felesége szül. *Fáy* Mária — amint erről már megemlékeztünk — a napokban elhunyt. A rokonszenves, kedves uri asszony halála nagy szomorúságot és kétségbeesést keltett az egymással belső szeretetben és egyetértésben élő családtagok között. A gyász eset idején a család egyik tagja: *Hajnal* Vilmos, kereskedelmi miniszteri osztálytanácsos, a *Hajnal* Adolf testvére nem volt Budapesten. Szomorú hivatással Szlavoniába utazott, hogy ott Lipik-fürdőn két esztendővel ezelőtt elhunyt bátyja tetemeinek exhumálása iránt intézkedjék és a családnak drága hamvakat haza szállíttassa szülőföldjükre, Szenteszre. *Hajnal* Vilmos tegnap este érkezett Pakráczra. Ma délelőtt tizenegy órakor kapta szállodai lakásán a hirt sógornője hirtelen haláláról. A szomorú értesítés rettenetesen lesújtotta *Hajnal* Vilmost, aki mint meleg, szeretőszívű ember mélyen ragaszkodott családjá minden egyes tagjához. Kévéssel azután, hogy a táviratot megkapta, hirtelen meghalt. Szívszélhűdés ölte meg meg. Az a vonat, mely a két esztendő halottat haza szállítja Budapestre, egy helyett két koporsót hoz magával. . . *Hajnal* Vilmos egyike volt a kereskedelmi minisztérium legkiválóbb tisztviselőinek, aki főleg tarifa-ügyekben volt elsőrangú szakértő. A bécsi tárgyalásokon mindig ő szerepelt, mint a magyar kormány szakértője. Halála hírével azonnal megtelegrafálták Hieronymi kereskedelmi miniszternek, aki *Hollán* Sándor osztálytanácsost bizta meg azzal, hogy a lesújtott családdal az újabb gyász eset hírével közölje. Temetésre készülődés közben kapta a család a borzalmas újásgot. És a szerencsétlen familia miáltal örök nyugalomra kísérte halottját, már azt a másikat is siratta, aki még csak utban volt hazafelé . . .

Hajnal Adolfat temetési ma délután három órakor volt a rákoskeresztúri temető nagy szertartási termékből. A nagyszámú megjelent díszes közönség sorai között a közoktatási minisztériumból dr. *Edvi Illés* Zoltán miniszteri titkár, a főváros részéről dr. *Déri* Ferenc tanácsos, dr. *Szabó* Sándor tiszti főorvoshelyettes volt jelen, azonkívül a székesfőváros összes szakfelügyelői, a tanári és tanítói testületek képviselői és számos fővárosi bizottsági tag. A koszorúkkal borított ravatalnál dr. *Hevesi* Simon főrabbi mondott költői lelkületű, az elhunyt életét méltató gyászbeszédet, *Lazarus* főkántor pedig énekkarával egyházi gyászadalokot adott elő.

— **Merénylet egy nagyherceg ellen.** Pétervárról jelentik: Külföldi lapoknak *Nikolajevics* Miklós nagyherceg elleni állítólagos merényletéről szóló hírével szemben a hivatalos Pétervári távirati Ügynökség a következőket jelenti: Április 14-én azon a vonaton, amelyen a nagyherceg utazott, Pétervár előtt néhány állomással megállapították, hogy több kocsinak csapágykenő-szerenczeje kigyuladt. Ez az incidens a további ut folyamán még néhányszor megismétlődött. Sejtik, hogy a szelenczék egy alant hivataltok készakarva gyújtotta meg, hogy ezzel közvetlen főnökkén megbosszulja magát és neki szolgálati kellemetlenségeket okozzon. A nagyherceg elleni merénylet híre azonban teljesen és tökéletesen valótlan.

— **Charousek Rezső emlékezete.** A világ egyik elismert legnagyobb sakkozója: a fiatalon elhunyt Charousek Rezső halálának ma volt a tizedik évfordulója. E gyászos évfordulón impozáns módon adtak kifejezést kegyeletes érzelmeiknek a magyar sakkozók. Az emlékünnap vasárnap délelőtt folyt le a nagytényi temetőben, Charousek Rezső sírjánál, ahová testületileg vonult ki a Budapesti Sak-kör, hogy kegyelettel adózzék a zenialis magyar sokkmester emlékének. A síremléket a Budapesti Sak-kör nevében Schuster Zsigmond elnök maradandó emlékeztetésül művészi és igen értékes bronzkoszorúval koszorúzta meg és nagy hatást keltő beszédben méltatta Charousek érdemeit.

— **Házasság.** Leitner Mihály, lapunk expediciójának raktárnoka eljegyezte özv. *Radies* Bélánét Tornóczon.

Javor Pál festőművész, a fiatal gardának egyik legkiválóbb tagja, jegyet váltott *Szalay* Margittal, dr. *Szalay* Mihály szerkesztő leányával.

Beck Ernő mérnök eljegyezte *Margalit* Jolán kisasszonyt.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán művész ékszerterében, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29. I. em. szerethetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— A titokzatos ékszer. A bécsi ékszerablásban czinkostársnőnek hitt varrónő ügyében érdekes fordulat állott be. Jelentettük már, hogy Lercher Mária varrónő, aki Fogarason egy ottani bankban több ezer koronáért ékszereket akart elzalogosítani, ott letartóztatták, mert felmerült a gyanu, hogy a leány összeköttetésben állott a bécsi ékszerablókkal. A hírlapi közlések nyomán vasárnap délelőtt megjelent a főkapitányságon a letartóztatott leány bátyja, Lercher Domonkos régiségkereskedő, másik nővérével, Terézzel, Lercher Domonkos, aki a Múzeum-körut 7. száma alatt lakik, elmondotta, hogy a lapokból tudta meg nővérenek eltarthatóságát. Tévedésnek mondja azt a kombinációt, mintha Mária nővére a bécsi ékszerablókkal összeköttetésben állana. Ő tudja, hogy a Fogarason elzalogosított ékszerek Lercher Mária tulajdonát képezik. A nővéreknek ugyanis Brailában játékaíruizetük volt. Mária itt megismerkedett egy Jetelezz nevű gazdag terménykereskedővel, aki feleségül akarta venni. Ez a kereskedő ajándékozta Máriának az ékszereket. A kereskedő azonban meghalt, s így a házasságból nem lett semmi. Lercher Domonkos azonban úgy tudja, hogy az ékszerek egy része hamis. A rendőrség jegyzőkönyve foglalta a vallomást, azután elbocsátotta Lercher Domonkost és Terézt. Este 6 óra 40 perckor érkezett meg Fogarásról Kiss Árpád rendőrfőkapitány Lercher Máriaival. A pályaudvaron észrevette, hogy Lercher Mária int egy férfinak és egy leánynak. Kiss Árpád a leányban megismerte Lercher nővérét, Terézt, és nyomban letartóztatta. A két leánynyal együtt érkezett a főkapitányságra. Kiss Árpád rendőrfőkapitány ugyanis már Fogarason megállapította, hogy Lercher Mária semmi köze a bécsi ékszerablókhoz, ellenben veszedelmesnek látszó látszó szélhámosnő. Kiderült ugyanis, hogy az ékszerek nagyrészt hamisak. Az ékszerek gyönyörű japáni dobozban voltak elhelyezve. Megállapították, hogy az ékszerek hamisak, és alig 4—500 koronát érnek. Lercher ezt a pompás hamisítványt akarta 10 ezer koronáért elzalogosítani. Márciusban Teréz is elzalogosított egy magánzó 300 koronát érő ékszert 1200 koronáért. A két nővér azt állítja, hogy nem tudták, hogy az ékszerek hamisak, de kétségtelen, hogy a Lercher-nővérek rendszeresen folytatják a hamis ékszerekkel való üzérkedést. A rendőrség letartóztatta őket. A rendőrség ma délelőtt kihallgatta Brejner Lipót, a budapesti ékszerész-ipartestület elnökét, akinek megmutatták a Fogarason elzalogosítani szándékolt ékszereket. Breitner az ékszerek értékét körülbelül 400 koronára becsülte és kijelentette, hogy azok legnagyobb része igen ügyes hamisítvány, bár akad köztük néhány valódi briliáns is. Megállapította a rendőrség azt is, hogy Lercher Teréz ezeltől két héttel ugyancsak Fogarason mintegy 100 korona értékű hamis ékszert zálogosított el 2000 koronáért. A fogarasi zálogház-tulajdonosok ezen járatlansága bátorította fel őket ezen újabb kísérletre. A lányok ugyan mindvégig tagadják, mintha tudták volna, hogy hamis ékszereket zálogosítottak el. A rendőrség egyébként a Múzeum-körut 7. sz. alatt lakó Lercher Domonkos ékszerigénylőket is beidézte, hogy megállapítsa, vajon kicsoda a szélhámos-banda valódi vezetője.

— Gyermekével a sirba. Révhegyi Iván, a jázmin-utcai elemi iskola igazgatója tegnap, vasárnap tragikus módon vesztette el feleségét szül. Magyar Arankát és tizennégy napos fiacskáját, a kis Gyurikát. A fiúcska, aki már szombaton súlyosan megbetegedett, virradatkor meghalt, amélkül, hogy a családtagok észrevették volna. Amikor édesanyja — aki csak egy nap előtt kelt föl a gyermekágyból — meglátta élettelen kicsikéjét, fájdalommal borogott és néhány perc alatt kiszvenedett. Szívszélhűdés ölte meg. Gyermekét átölelve helyezték koporsóba a szerencsétlen anyát és együtt temették el a rokonság és ismerősök őszinte részvételével, ma délután 4 órakor az új temető halottas házából. Az elhunyt uriaszonyban Magyar Elek hírlapírótestvérünk testvérhugát gyászolja.

— A színésznő szobaleánya. A délelőtti folyamán Dezső Józsefnek, a Nemzeti Színház tagjának feleségét, Ligeti Juliskát, kellemetlen hírrel lepték meg próbaközben: telefonon értesítették, hogy szobaleánya felakasztotta magát és mire ráakadtak, már meghalt. Az incidens miatt a próba is félbenmaradt. A kíváncsi művésznőt az eset annyira felizgatta, hogy most beteg fekszik egyik szomszédnője lakásán.

— Sztrájk készül az Osztrák Lloydnál. Triestben a kapitányok egyesülete az Osztrák Lloyd vezérigazgatójához levelet intézett, amelyben kijelenti, hogy az egyesület Weisskirchner kereskedelmi miniszter interveniálási szándékára való tekintettel elhatározta, hogy ragaszkodván követeléseinek igazságosságáról és jogosságáról való meggyőződéséhez, jogainak teljes megóvása és a helyzet komolyságának tudatában elfogadja a kereskedelmi miniszter intervenzióját a vitás eset megoldására, e határozat közli a bizottsággal, azon szándékától, hogy hétfőn a szolgálatot beszünteti, eláll és e hó 21-ig bevárja a kereskedelmi miniszter intervenzióját.

— Egy kapitány balesete. Sajnálatos és végetelenség válható szerencsétlenség érte Rajecz Károly budapesti vezérkari századost. Tegnap kilovagolt a főváros környékére, lezuhant lováról, agyrázkódást szenvedett és ma délután két óráig feküdt a gyáli pusztá közelében. Rajecz Károly, aki a Ferencz József-rajpart 1. számú házában lakik, tegnap, vasárnap, korán reggel bucsuzott el a családjától. Még az inasát sem vitte magával a lovas kirándulásra. Az volt a célja, hogy meglátogassa a környék egyik földbirtokosát, aki bizalmas barátja. A gyáli pusztá közelében a vezérkari százados eddig ki nem derített módon nekilovagolt az országot egyik fájának. Nyomban lezuhant a lóról, amely elvágatott és még most sem került meg. Az elhagyatott országot árkába esett és ott töltötte az egész délutánt, az egész nyirkos éjszakát vérbefagyva, eszméletlenül. Ott feküdt ma késő délutánig. Reggelig aggódva várta haza a századost a családja, sejtették, hogy baj érte a századost, hogy olyan sokáig odamaradt. Végre a huszárlaktanyában is föltűnt a távolléte és a délelőtti folyamán *liz rendkívüli őrzőjártat indítottak* a főváros környékére, hogy Rajeczot felkutassák. Az ezredparancsnokság értesítette a százados eltűnéséről a mentőket is, akik autómobilon vonultak ki. Pusztaszentlőrincetől kezdve az őrzőjártat rajvonalba osztották, a mentők mindenütt a vezető főhadnagy nyomában. Délután egy órakor aztán ráakadtak Rajeczra. Nagy zuzott seb tátongett a vezérkari százados fején. A mentők nyomban első segítségben részesítették. Konyakot öntöttek a szájába, amitől csakhamar magához tért és néhány halk szóval ismertette a balesetet.

A szerencsétlenül járt századost a mentők autómobilon óvatosan behozták a fővárosban és a lakásán ápolják. Késő délután konziliumot tartottak fölőtte az orvosok és megállapították, hogy bár összesen harminczhét órát töltött az árokban, erős szervezetét a katasztrófa nem viselte meg. Súlyos agyrázkódást szenvedett, biznak Rajecz Károly vezérkari százados felépülésében.

— Összenőtt ikerpár gyermeke. Orvosi szempontból is rendkívüli érdekes hír érkezik Prágából. Minap érkezett oda egy összenőtt ikerestestvérpár, Blaseh Jozefa és Róza. Az ikreknek két feje két törzse van, de a deréktől kezdve teljesen összenőttek. Tegnap az ikrek rosszul érezték magukat, mire bevitték őket a szülészeti klinikára. Ott csakhamar leánygyermekket szültek. A gyermek teljesen ép és egészséges.

— Tüzek. Tegnap az újlaki temető kápolnájának a teteje kigyuladt és leégett. — A Bihar-utca 14. szám alatti istálló teteje kigyuladt s egy része leégett. A hüvösvölgyi Farkas erdőben a bokrok és a fák 200 négyzetméter területen leégték.

— Halálozás. Ehrenfeld Mórné sz. Silberstein Róza f. hó 18-án hosszas szenvedés után 64 éves korában meghalt. Halálát nagy család gyászolja. Dr. Kertész Gyuláné szül. Bürger Sarolta e hó 16-án elhunyt Kaloészán.

x Szép a bajusz Hajdusági pedróval.

x Fodor-féle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob hashajtó a legkellemebb. 10 fillér.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Brahms requiem.** A Magyar Nők Kar-egyesülete ma egy egész estét szánt Brahms szellemének tolmácsolására. Lichtenberg Emil, az Operaház karnagyának vezetésével a nagy német szerző híres Requiemjét adta elő az ötven tagú zenekar, az Operaház férfikarának és zenekarának közreműködésével. Lichtenberg Emil finomizlésű karmester. Érezte, hogy hiányzik zenei világunkban egy organum, mely Beethoven, Liszt, Bach, Haendel és Brahms choráljait, oratóriumait, szóval nagyobb koncepciójú egyházi szerzeményeit ismeretné meg Budapest közönségével. Es megalapította a Magyar Nők Kar-egyesületét, mely mindjárt első szereplésével nagy és általános sikert ért el. A nagyszámú közönség áhitattal hallgatta végig a magasan szárnyaló zeneművet, mely a mai interpretálásban semmit sem veszített értékéből. A hatodik részben Takács Mihály és Róna Józsefné is énekeltek, művészetükkel frenetikus tetszésre ragadva a közönséget, mely az utolsó helyig megtöltötte a Vigadó nagyertermét.

(*) **Az Operaházban holnap, kedden az „Alarcos bál” kerül színpadra a következő szereposztással:** Amália—Sebeők, Oszkár—Sándor, Ulrika—Fodorné, a gróf—Lunardi, René—Szemere, A két össeesküvő—Kornai és Kárpát, Silvanó—Hegedűs, főbíró—Kertész Ödön. Az utolsó felvonásban előforduló táncgyűvelegben Sebesi Teréz és Brada Ede kettőt táncolnak. Vezényli Benkó Henrik, karmester, rendezői Alszevgy Kálmán főrendező, Evibérlet 76. Szerdán Feinhaus Frigyes utolsó előtti vendégfellépésével Don Juant adják, amelyben Vasquezné, Berts, Hegedűs, Hajdum, Arányi, Kornai és Venczell működnek közre. Felemelt helyárak.

(*) **A Petőfi-Társaság ülése.** Vasárnap délelőtt tartotta rendes havi felolvasó-ülését a Petőfi-Társaság, az Akadémia emeleti terében, rendkívül nagy hallgatóság jelenlétében. Az ülést Herceg Ferenc elnök nyitotta meg, aki kegyeletes szavakkal emlékezett meg a társaság a minap elhunyt tagjáról, Gyarmathy Zsigánéről. Ezután Ferceny Zoltán emlékezett meg a társaság által rendezett matinékről, majd érdekes Petőfi-relikviát mutatott be. Ezt a relikviát a társaság az V. es. és kir. hadtestparancsnokságtól kapta és nem más, mint Petőfi Sándor törzslapja 1838-ból. Érdekes, hogy a költő csak jámbor fölletéssel jutott be a katonákhoz, mondván, hogy 1821-ben született, tehát 17 éves, holott tudjuk, hogy 1823-ban született, tehát a sorozás alkalmával csak 15 éves volt. Az értékes relikviát a Petőfi-házban helyezik el. Városi Antal főtitkár jelentette ezután, hogy dr. Kicska Antal orvos Petőfi Istvánnak, Zoltánnak és Szendrey Juliának néhány levelét küldte be a társaság ereklyetára részére. Közölte végül, hogy Glücksmann Henrik bécsi író és lapzerkesztő meghívta a társaságot egy legközelebb Bécsben rendezendő Petőfi-estélyre. A felolvasások sorát Városi Antal nyitotta meg „Rajz a színészet történetéből” című dolgozatával, majd Kiss József következett, aki egyik újabban írt költeményét olvasta fel. Ezután Zempléni Árpád ült a felolvasó-asztalhoz és a minap megjelent „Turáni dalok”-ból „A szentgalleni kaland” című humoros krónikát adta elő. Végül Prém József bemutatta „Bánfi uram” című pályaközlésű vigjátékának néhány jelenetét. A vigjáték elmes dialógja, a pattogó rimes versek s az érdekes helyzetek nagyon tetszettek a közönségnek.

(*) **Vizsga-hangversenyek.** E hó 19-én, kedden este fél 8 órakor a Royal nagyertermében tartandó nyilvános hangversenyvel kezdi meg a nyolcz hangversenyre terjedő növendék produkcióinak sorozatát. Ezen alkalommal az ének-, zongora-, hegedű- és gordonka-tanszak növendékei szerepelnek, míg a zenekar és énekar május 11-én a Vigadó nagyertermében tartandó zenekari hangverseny keretében mutatja be az évi haladását. Jegyek az első estélyre az intézet igazgatóság irodájában (Liszt Ferenc-tér 4. sz.) kaphatók.

FŐVÁROS.

(*) **A belügyi államtitkár a polgármesternél.** Jakabffy Imre v. b. t. t. belügyi államtitkár tegnap meglátogatta dr. Bárczy István polgármestert.

(*) **Küldöttség a polgármesternél.** Az Országos Gyermekmenhely Egyesület küldöttsége jelent ma meg a polgármester előtt özv. Adler-Rácz Józsefné vezetésével. Az egyesület egy telket kapott a fővárostól azzal a kötelezettséggel, hogy azt az év végéig beépíteni tartozik. A küldöttség azt kérte a polgármestertől, hogy a beépítési kötelezettséget a főváros hosszabbítsa meg. A polgármester megígérte, hogy a kérést töle telhetőleg támogatja.

(*) **A gázgyárak újrabecslése.** A tanács előterjesztést tesz a közgyűlésnek a gázgyárak új becslése tárgyában. A próbabecslés alapján elhatározott megváltás nem nyert végleges befejezést, mert a főváros és a gáztársaság a gyári telkek árára nem tudtak megegyezni. Utólag folytattak ugyan tárgyalásokat, de az ezek során tett ajánlatokat: a telkeknek a mai forgalmi értékben való átvételét és a gázgyárhoz tartozó villamos világító gyár részvényeinek a megvételét a város nem fogadhatta el. A szerződés értelmében, ha végleges egyezés a próbabecslés alapján nem jön létre, a szerződés lejártá előtt hat hónappal tartoznak a felek új becslést tartani, amelynek az eredménye

Rendelésszerűen készült
felöltők
40 koronától
angol sacco-öltönyök
50 koronától
kezdve kaphatók első-
rangú kivitelben

Deutsch F. Károly és Társánál
Budapest, IV., Ferencziek-tere 2

szolgál a megváltás összegének alapjául. A hat hónap 1910 június 15-én jár le s a tanács most azt javasolja, hogy a város rendelje el a befejező szakbecslést, nehogy a kitűzött terminust elmulasztásuk. A város részéről a tanács a becselő-bizottságba Kájlinger Mihály udvari tanácsost, a mérnök-egylet elnökét ajánlja.

(—) A kiütéses tifusz. A tifuszmegbetegedések száma egyre csökken. Így tegnap és ma új megbetegedés egyáltalán nem fordult elő. A pozitív betegek közül gyógyultan távozott 2 nő és 4 férfi. A megfigyelő osztályra felvettek 3 férfit. A pozitív betegek létszáma ma 20 nő és 21 férfi. Megfigyelés alatt áll 9 nő és 13 férfi.

EGYESÜLETEK.

(—) Az Országos Magyar Zeneegyesület vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta alakuló közgyűlését Siposs Antal királyi tanácsos, veneigazgató elnöklése mellett az „Otthon” írók és hírlapírók disztermében. Elnök az ülést megnyitván, Fodor Pál titkár ismertette az egyesület célját, majd az alapszabályokat olvasta fel, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott. Erre az elnök kimendotta az egyesület megalakulását. Ezután egyhangul lelkesedéssel megválasztották az elnökséget, a tisztikart, a választmányt és a tiszteletbeli tagokat. Diszelnök: gróf Zichy Géza, elnök: Siposs Antal, tiszteleti elnök: dr. Bárczy István székesfővárosi polgármester, dr. Prohászka Ottokár püspök, Rákosi Jenő főrendiházi tag, központi ügyvezető elnök: Vendéghegyi Géza egyszerszínű országos karnagy. Központon kívüli országos társelnök: dr. Angyal Armand (Győr), Farkas Ödön (Koloszvár), Lekly Gyula (Kassa), Pogatschnigg Guidó (Temesvár), Meiszner Imre (Eger), központi al-elnök: Bakó László és dr. Hermann Antal, titkár Fodor Pál, jegyző: Vaczulik László, pénztáros: Dötsch Károly, ellenőr: Reményi Lajos, zenemű- és könyvtáros: Kalger László, háznagy: Gótz Rezső, országos tájkarnagy: Bokor József, az egyesület orvosa dr. Rajna Nándor lett. Ezután az egyesület tiszteleti karnagyául Gobby Alajost, tiszteleti tagjául Ábrányi Emilt, Agnózy Károlyt, Hubay Jenőt, Gajary Ödönt és Ság Józsefet választotta meg. Számos üdvözlő távirat és levél felolvasása után az elnökség és tiszteleti tagok lelkes ünneplése mellett a közgyűlés véget ért.

(—) A balneológiai kongresszus. A balneológiai kongresszus vasárnap délelőtt folytatta tanácskozásait. Délelőtt 9 órakor a gazdasági osztály tartott az orvostudományi osztályal együttműködésű rendes ülést dr. Papp Samu elnöklésével.

Az elnök megnyitójában felhívta a megjelent kongresszusi tagokat arra a sajnálatos tényre, hogy a magyar fürdőügy pang és a fürdők igen sok nehézséggel küzdenek. Erre való tekintettel ajánlja, hogy az egyesület törekvései irányuljanak oda, hogy a magyar fürdők is épp oly magas színvonalra emeltessenek, mint amilyenek a külföldiek állanak.

Az ülés első tárgya a „Minő támogatásra számíthatnak a magyar fürdők állam és törvényhozás részéről, tekintve azt a támogatást, amiben a mezőgazdaság, az ipar és kereskedelem részesül?” pályakérdésre beérkezett munkák bírálata volt. A bírálathoz eredményeképpen a 200 korona pályadíjjal dr. Sümei József balatonfüredi fürdőorvos pályamunkáját jutalmazták. Ezután dr. Temesváry Rezső és Várady Gyula terjesztették elő jelentéseiket az országos munkásbetegsegélyező és balesetbiztosító pénztár tagjainak fürdőhelyeken való gyógyítása ügyében. Hankó Vilmos terjesztette elő elő ezután jelentését arról, hogy a magyar fürdők és források milyen módon szerepeljenek a berlini utazási és idegenforgalmi kiállításán.

A gazdasági bizottság ülése után az Országos Balneológiai Egyesület tartotta meg rendes évi közgyűlést Békay Árpád udv. tanácsos egyetemi tanár elnöklésével. A közgyűlés első tárgya Vámosy Zoltán főtitkár jelentése volt. Jelentésében megemlékezett mindenekelőtt azokról az együttes ákeziokról, amelyek a fürdőügy fellendítése érdekében igen szükségesek volnának ugyan, azonban a magyar fürdők tartózkodása folytán nem voltak keresztülvihetőek. A jelentés ezután az orvoskongresszusnak a Balneológiai Egyesülettel való együttműködéséről emlékeztet meg. Fontos része még a jelentésnek az, amelyben jelenti, hogy a kereskedelmi miniszter leirata alapján tárgyalta a francia ötezetemes ásványvízviznetta-adót. Végül megemlékezett az egyesület halottairól és bejelentette, hogy az egyesület tudományos osztályának jelenleg 349, gazdasági osztályának pedig 444 tagja van. A nagy tetszéssel fogadott titkári jelentés után a pénztáros terjesztette elő jelentését. Ezután a hidrológiai kongresszus költségeinek fedezetét állapították meg, majd kiírták az egyesület új pályázatát magyar fürdőkben felvett és azok prospektusában felhasználható legjobb amatőr-felvételekre. Végül elfogadta az egyesület az osztrák-

balneologusoknak 1910. október 7-től 10-ig Salzburgban tartandó kongresszusára való meghívást. Békay Árpád elnök záró- és köszönő szavaival a kongresszus véget ért.

(—) A Fehér Kereszt Országos Lelenezház Egyesület vasárnap délelőtt tartotta Széll Kálmán elnöklésével közgyűlését. A dr. Bánóczy József előterjesztette titkári jelentést egyhangulag elfogadták. Gróf Almásy Dénes királyi költségési rendezte be a tétényi árvaházat s az ő munkálkodásának köszönhető, hogy az egyesületbe pártoló tagokul beléptek gróf Wenckheim Dénes és dr. Prohászka Ottokár püspök. Agilitásának az egyesület még 23 rendes tagot köszön. Gróf Edelsheim-Gyulay Lipót 10.000 koronát adományozott az egyesületnek, gróf Andrássy Gyula pedig ezer koronás kamatmentes kölcsönt adott az egyesületnek kórház felépítésére és berendezésére. A tejkonyha létesítésére gróf Andrássy Gyula még 70.000 koronát adományozott. A tétényi árvaházat ez évben alakították s mert az előirányzott huszezer korona nem volt elég az építkezés befejezésére, gróf Edelsheim-Gyulay Lipót még 10 ezer koronát adott.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Wekerle Sándor az ügyészségen. A koalíciós kormány volt miniszterelnöke, dr. Wekerle Sándor ma Selley Barnabás királyi főügyési helyettesnél, a budapesti ügyészség vezetőjénél járt. Abban a sajtópörben, melyet a koalíciós kormány Habár Mihály szerkesztő ellen indított, az ügyészség most gyűjti a bizonyító anyagot, hogy a vádlott vádaskodására ráczáfoljon. Wekerle Sándor a kormány bizonyítékainak egy részét régebben már közölte az ügyészséggel, a többi pedig ma adta át az ügyészség vezetőjének.

§ Az ügyvédek nyugdíjintézetének közgyűlése. Az Országos Ügyvédi Gyám- és Nyugdíjintézet vasárnap délelőtt tíz órakor tartotta első évi közgyűlését Szivák Imre elnöklésével az ügyvédi kamara disztermében. Szivák Imre jelenti dr. Szöhner Lajos igazgatósági tag halálát és azt, hogy Hlatky Endre igazgatósági tag lemondott. Indítványára Szöhner érdemeit jegyzőkönyvileg örökítik meg. Az igazgatóságba pótlólag Csetényi Imrét és dr. Farkas Zsigmondot választották. A napirend első pontjaként a közgyűlés az igazgatóság jelentését tárgyalta. Az első év eredményei minden tekintetben kielégítőek, mert megtakarítást jelentenek az előirányzott összegekkel szemben. Ez év tanulságai bebizonyították, hogy a törvényhozás az egyedül helyes uton jár el, midőn a nyugdíjintézeti tagságot kényszerbefizetés elvére fektette. Az intézet tagjainak száma a múlt év végéig 6383. A jelentés részletesen kiterjeszkedik annak a változtatásnak a megindoklására, hogy ezentel a rendes évi tagdíjak 4 százalékos kamatait befizetik a költségvetés tételei közé. A jelentés részletesen számol ezután be a kifizetett segélyekről és a pénztár forgalmáról, majd megállapítja az ezidei pénztári forgalomból, hogy a matematikai számítás, amelynek alapján megállapították a nyugdíjárulékot, teljesen reális alapokon nyugszik. Jövőben a tökégyűjtés lesz az intézet legfőbb célja. Az intézet készpénzét mindenkor jövedelmező és pedig kizárólag magyar értékpapirokba fektetik. Az évi jelentés fölött vita indult meg, amelynek első szónoka Sinder Kálmán (Zalaegerszeg) szerint törvénytelen az igazgatóság indítványa, hogy a tagdíjak után már minden év január 1-je után számíthassanak kamatokat. Az igazgatóság indítványát több felszólalás után a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Egyhangulag elfogadták a felügyelő-bizottság jelentését is. A be-terjesztett zárószámadások szerint az egyesület pénztári forgalma volt az első évben a 10.182.391 korona 85 fillér kiadás és ugyanannyi bevétel. Az intézet értékpapírállományának összege 10.184.362 korona és 50 fillér. Megyery Pál (Debreczen) indítványára köszönetet mondanak az igazgatóságnak, amelynek nevében dr. Nagy Dezső válaszolt. Kiemeli, hogy a nyugdíjintézet egyedül álló alkotás és hogy az minden minta nélkül így gyönyörűen funkcionált, ez dicsősége a magyar értelemnek. Az 1910. évi költségvetést 58.500 kor. bevételben és ugyanannyi kiadásban állapították meg. A fel nem használható bevételek ezenkívül 570.000 koronát tesznek ki. A költségvetést egyhangulag elfogadták és áttértek az indítványok tárgyalására. Nagyobb vitát provokált dr. Köpf János indítványa, aki azt kívánja, hogy az ügyvédi kamarákat mentesítsék a kamarai névjegyzékből törölt tagok járulékaik fizetése alól. Dr. Gyöngyössy József előadó az igazgatóság véleményeként elmondja, hogy az indítvány elfogadhatatlan. Több tag felszólalása után a közgyűlés szótöbbséggel az igazgatóság elutasító javaslatát mellett foglalt állást. Ilyen értelemben intézték el dr. Blum János és társai, továbbá Mikecz Ödön és Sós Pál szentesi ügyvédek által benyújtott indítványokat is.

SPORT.

Bécsi versenyek.

— Ötödik nap. —

A Marchfeldi díj kimenetele volt a legnagyobb szenzáció a nap folyamán. Két olyan ló foglalta le az első helyet, melyek még szombaton indulóknak sem voltak jelezve s ami legmeglepőbb, a győzelem a Springer-istálló vezető-lovác: Granville-é lett, míg Gouvernante a vert mezőnyben huzódott meg s azután már csak a startfavorit Dicső következett, amely épp utolsóként haladt át a célon. Icaria a második helyet foglalta le a Dinom-Dánom előtt. A verseny lefolyása ez: Icaria kap leghamarább lábba s hosszakkal vezet Granville előtt, a szétnyult mezőnyt Dicső zárja be. Néhány száz méter után Granville megy előre s innen fogva a mezőnyből egy ló sem lehet rá veszélyes s végül játszva nyeri a versenyt. Az utolsó méterekben Dinom-Dánom intéz támadást, de még Icaria sem tudja beérni s harmadiknak érkezik be. Ridolfi negyedik.

A stewardok Winkfieldet a Marchfeldi díj startjánál történt keresztezés miatt két napra, keddra és csütörtökre eltoltatták a lovaglástól, Pretznert pedig 50 korona pénzbírsággal sújtották, mert az Eladóverseny után, mielőtt a bírői páholy előtt elment volna, leszállt lováról.

Részletes eredmény a következő:

I. Laxenburgi díj. Díj 3000 korona. Táv 1000 méter. 1. Hg. Hohenlohe-Oehringen stpk. Ikkal 51 k. (Hewitt). 2. Mr. Adrien pm. Fejedelem 52½ k. (Fries). 3. Br. Springer G. pm. Lucumon 52½ k. (Carlslake). Futottak még: Vesd el magad, Bezigue. Küzdelem után félhosszal nyerve, három hoszzal harmadik. Tot.: 10:87, 20:48, 33.

III. Magus-verseny. Díj 5000 korona. Táv 2000 méter. 1. Br. Springer G. 3é. pm. Carabas 49 k. (Fergusson). 2. Mautner V. 4é. pm. Kaiseruhlan 60½ k. (Korb). 3. Petanovits J. 5é. pher. Topper 59 k. (Hewitt). Futottak még: Dezentor. Könnyen három hoszzal nyerve, öt hoszzal harmadik. Tot.: 10:38, 20:42, 35.

III. Marchfeldi díj. Díj 20.000 korona. Táv 1300 méter. 1. Br. Springer G. 3é. pm. Granville 49 k. (Winkfeld). 2. Hg. Hohenlohe-Oehringen 3é. pk. Icaria 47½ k. (Korb). 3. Geist G. 6é. stpm. Dinom-Dánom 64 k. (Hewitt). 4. Gr. Arco-Zinneberg M. 5é. stpk. Ridolfi 60 k. (Pretzner). Futottak még: Dicső, Nix, Gouvernante, Könnyen három hoszzal nyerve, két hoszzal harmadik. Tot.: 10:27, 20:52, 41, 42.

IV. Eladóverseny. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Negropontes Gy. 4é. stpk. Raspberry 55½ k. (Carlslake). 2. Dávid E. 3é. pm. Bogár 45 k. (Guttman). 3. Mr. Adrien 4é. pk. Reine 54 k. (Schuster). Futottak még: Piroskirály, Rugány, Ladoga, Temeraire, Edison, Gardone, Dumb bell, Blue Peter, Galloway. Küzdelem után nyakhoszzal nyerve, nyakhoszzal harmadik. Tot.: 10:32, 20:32, 86, 96.

V. Patience-handicap. Díj 5000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gr. Lamberg H. lov. tábornok 4é. ek. Krikerl 59½ k. (Winkfeld). 2. Mr. Lincoln 5é. pm. Pagony 57 k. (Janek). 3. Br. Uchritz Zs. 4é. sher. Me Lyn 44 k. (Izményi). Futottak még: Sonnwendstein, Palatinszki, Tengelicze, Palikám, Golf, Forroniere, Goldregen, Avar, Sapristi, Piroška. Biztosan félhosszal nyerve, egy hoszzal harmadik. Tot.: 10:41, 20:33, 45, 69.

VI. Tribünen akadályverseny. Díj 6000 korona. Táv 3200 méter. 1. Mattausch H. sm. Le Bréart 63½ k. (Sparkes). 2. Gr. Wenckheim L. pm. Lotus 67½ k. (Fejes). 3. Mautner V. szk. Tiny Queen 64½ k. (Dillon). Küzdelem után félhosszal nyerve, rossz harmadik. Tot.: 10:47.

VII. Handicap. Díj 3000 korona. Táv 1200 méter. 1. Egyedi L. 3é. pm. Tintoretto 48½ k. (Broadwood). 2. Br. Springer G. 4é. pm. Rabagas 62 k. (Carlslake). 3. Mautner V. 3é. pher. Mikado 58 k. (Korb). Futottak még: Szomszéd, Jurgis, Deux Armoires, Kis betyár, Osman, Hanum, Columbus, Bella donna. Biztosan egy hoszzal nyerve, ötégyed hoszzal harmadik. Tot.: 10:67, 20:54, 79, 64.

— Hatodik nap. —

Legjobb díjazása a hároméves Kanczák versenyének a Cobenzli-díj-nak van. A 2000 méteres versenyre tizenhárom jóképességű ló van nevezve s ezek java részét startnál is fogjuk látni holnap. Érdekes találkozás lesz, ha Friponna (melyről igen jó véleménnyel van istállója), továbbá Indiscrétion, Málnika és Fortuna részt vesznek a ver-

semiben, látott forma után *Fortuna*-nak játszva kétséget nyerni a versenyt, de már annyi napról-napra történő formaváltozást láttunk az idei bécsi meetingon, hogy tamáskodni vagyunk kénytelenek bírta is. A távra való tekintettel is inkább *Málinka* mellé állunk szavazatunkkal, mely első startjánál nekünk igen tetszetősnek tűnt fel. Utána *Fripone-t*, majd *Fortuna-t* várjuk. A többi futamokban tipjeink szolgálnak utmutatásul,

Jelöltjeink:

- I. *Kalina* — *Fejedelem* — *Ammergo*
- II. *Virgilius* — *Nagy ur* — *Kopie*.
- III. *Málinka* — *Fripone* — *Fortuna*.
- IV. *Kétes* — *Isa* — *Téte-de-Chien*.
- V. *Arno* — *Motolla* — *Locarno*.
- VI. *Floridsdorf* — *Alabárd*.
- VII. *Kulwi* — *Pampuska* — *False*.

Budapesti ügetőversenyek.

— Negyedik nap. —

A Késsé borus idő dacára hatalmas tábor vonult ki az Erzsébet királyné-uti pályára. A versenyek mindegyike nagyon szép volt, sajnos, hogy éppen a nap főszáma képez ez alól kivételt, melyben csak négy közepes hároméves vett részt. *Lizzie* lett a favorit, sokan azonban *Kirkwood III*-at is fogadták. Mind a kettőnek meg kellett azonban hajolnia *Galeote* előtt, mely egész uton fölényben volt társaival szemben s végül könnyen nyerte a versenyt. A publikum — dacára annak, hogy elhanyagolt ló volt a győztes — szimpátiával fogadta a népszerű dressz győzelmét. Sportszempontról tekintve legértékesebb verseny a *Totalisateur-díj* volt. Két amerikaival vette fel a harcot három belföldi. A fogadók vak bizalommal voltak *Judge Lee* iránt s a szürke meg is felelt a várakozásnak, mert gyönyörű stílusban nyerte a versenyt *Jubilar* ellen, melyet azonban diszkvalifikáltak s így második *Rabló P.* lett, mely fokozatos javuláson megy át napról-napra, amire elég bizonyíték tegnapi 1 perc 26.3 másodperces ideje.

Részletes eredmény a következő:

- I. **Szent Ábrahám díj.** Díj 2000 korona. 1. Pusztaberényi ménés *Memphis* (Capovilla). 2. Gordon. 3. Siess. E. U. Futottak még: *Vendel*, *Róza*, *Quéta*, *Garibaldi*. Tot.: 10:16, 20:25, 37, 37.
- II. **Szolnoki díj.** Díj 2700 korona. 1. Brunner és társa *Junta* (Armstrong). 2. Ferencz. 3. *Liebling*. Futottak még: *Demokrat*, *Lucza*, *Maxl*, *Demission*. Tot.: 10:67, 20:38, 54, 54.
- III. **Vasárnapi verseny.** Díj 1800 korona. 1. *Sharovai ménés Nicotin* (Ryerson). 2. *Busy Bee*. 3. *Bleho*. Futottak még: *Tétlen*, *Karneval*, *Wunderbua*, *Onyx*, *Flush Royal*, *Brácsos S.*, *Pumi*. Tot.: 10:31, 20:33, 42, 48.
- IV. **Gr. Desseffy- emlékvérseny.** Díj 10.000 korona. 1. *Vencsellői ménés Galeote* (Brown). 2. *Kirkwood III*. 3. *Lizzie*. Futottak még: *Magicza*. Tot.: 10:75, 20:39, 34.
- V. **Dehreczeni díj.** Díj 2400 korona. 1. *Riedl O. Kremlin* (Wöss). 2. *Fatme*. 3. *Ella*. Futottak még: *Pogány*, *Vanda*, *Lexington*, *King Thesee*, *Victor*, *Erin*. Tot.: 10:28, 20:29, 32, 34.
- VI. **Totalisateur-díj.** Díj 3300 korona. 1. *Riedl O. Judge Lee* (Wöss). 2. *Rabló P.* 3. *Cresceus*. Futottak még: *Jubilar*, *Genteel H.* Tot.: 10:17, 20:25, 51.
- VII. **Kettesfogatu nrkoesis-verseny.** Díj 3000 korona. 1. *Br. Sennyey I. Iqui-Nora* (tul.). 2. *Dobogó-Pajkos*. 3. *Ledér-Száreg*. Futottak még: *Baba-Buvár S.* Tot.: 10:22, 20:24, 32.
- VIII. **Kettesfogatu bérkoesis-verseny.** Díj 600 korona. 1. *Feiser-fogat*. 2. *Beer-fogat*. 3. *Kovács-fogat*. Indult nyolcz fogat. Tot.: 10:15, 20:34, 31, 88.

— Ötödik nap. —

Főszámát a napnak az elnöki díj képezi. Előreláthatólag csak három-négy ló fog benne indulni, melyek a következők: *Giza* (Ryerson), *Feniks* (Switzer), *Lucza* (Sennyey G.), *Flieg' davon* (Tappan). A verseny rövid távjára való tekintettel *Flieg' davon* aligha fog leverőre találni. A *Homoki díj*-ban hároméves belföldi ügetők állanak starthoz. Előreláthatólag népes mezőnyből *Quintus* fog kikerülni mint győztes *Danilo* és a folyton javuló *Memphis* előtt.

Jelöltjeink:

- I. *Gordon* — *Hullám* — *Siess E. U.*
- II. *Regent* — *Brácsos S.* — *Wunderbua*.
- III. *Quintus* — *Danilo* — *Memphis*.
- IV. *Flieg' davon*.

V. *Glozette* — *Rózi H.* — *Rizroz*.
VI. *Ella* — *Sharovai ménés* — *Victor*.
VII. *Vonzó-Téves* — *Pardon-Fodrász*.

() A vasárnapi mérkőzések. Nemzetközi. Ferencvárosi TC.—Rapid 5:1. A nem valami nagy tudású osztrák csapat ellen az FTC. legjobb védőjátékosa, Weinber és Bródy nélkül állott ki, akiknek helyettesítői nagyon agilisak voltak ugyan, de még nem nőttek fel a csapat színvonalához. Abban reménykedtünk, hogy a közepes osztrák csapat ellen szép játékot produkálva fölényesen győz az FTC. Ez utóbbi megtörtént ugyan, de a mérkőzés nem volt szép, különösen a csatársorban esalódtunk, melynek balszélén Borbás nem mutatott oly formát, mint amilyent tőle méltán elvártunk. Alig volt egy-két sikerült lerohanása és ezt természetesen Schloesser is megsínylette. A bécsiek váratlanul felül jól játszottak, az FTC. ellenkezőleg és hozzá némi pechel is. A mérkőzés Izsó László (BTC.) vezette. — *Tajniki mérkőzések.* MTK.—Török 3:3. A vezető helyen álló Testgyakorlók, a tegnapi mérkőzés vége felé, midőn 3:1 arányban vezettek, a biztos győzelem reményében elbizakodottan és könnyelműen dolgoztak, ennek köszönhetik a rájuk nézve veszteségszámba menő eldöntetlen eredményt. — BTC.—NSC. 3:1. A szépen javuló BTC. biztos győzelmet aratott, melyet ellenfele egy pillanatra sem veszélyeztetett. — *A MAC. Bécsben.* Az osztrák főváros legerősebb csapatával mérkőzött tegnap a MAC. Szakadó esőben folyt le ez a match, melyben a MAC. mindvégig jobb volt. Két kifogástalan goalt lőtt a MAC., de a bíró mindkettőt érvénytelenítette. A WAC. egyetlen goalját is szakadó esőnek és sáros pályának köszönheti. — *II. oszt. bajnokság.* URAK.—MAFC. 1:0 (0:0). BEAC.—KAOE. 1:0. — *III. oszt. bajnokság.* BLIE.—Egyetértés 5:1 (3:1). VAC.—Litogr. 1:0 (0:0). Nemzeti TC.—Guttenberg TC. 2:1. A Nemzetiek szép és fair játékkal biztosan győztek, jellehet a Guttenberg erőszakos játékával szemben csak óvatosan dolgozhattak. Balassa (KAE.) bíró 3 Guttenberg csapatbeli játékost ki is állított. — *Magyar kupa.* Kassán: UTE.—Kassai AC. 3:2 (1:0, 2:2). Az UTE. csak a meghosszabbított játékidőben tudott győzni. — *Széchenyi vándordíj.* UTE. II.—BAK. II. 3:1 (1:0). — *Vidéki matchek.* Pozsonyban: PTE.—Slovan SC. 6:2. Székesfehérvár: Csepeli AC.—SZTC. 11:0 (4:0). — *Külföldi eredmények.* Bécsben: DFC.—I. Vienna 5:1. WSC.—Cricketter 3:3 (3:2). Floridsdorf—Viktória 3:0 (2:0). Prágában: Slavia—Pardubitz 4:1 (2:1).

() Magyarország birkózó-bajnokságai. A régi országház üléstermében tartotta meg a magyar atletikai szövetség Magyarország birkózó bajnokságait. A versenyek eredménye a következő:

Könnyűsúly. Bajnok: *Radvány József* (B. A. K.), a döntőben 1 óra 18 p. 15 mp. alatt győz Sugár ellen. A II. és III. helyért *Sugár* és *Grozsku* esütörtökön fognak küzdeni a Postások tornatermében.

Középsúly. Bajnok: *Előd József* (M. T. K.) 2. *Varga Béla*. Előd 38 p. 45 mp. alatt győzött ellene. 3. *Maróthy József* (Csepel).

Nehézsúly. Bajnok: *Fischer Tibor* (M. T. K.) *Sterk* (Fiume) ellen 4 p., *Hudák* (Törökvés) ellen 7 p. 23 mp. alatt győzött. 2. *Hudák János* (Törökvés), 3. *Schwartz* (B. A. K.)

Nyiltter.

En rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Most jelent meg!

HEMOPATIA

A vérgyógyítás és eredményei.
Érdekes, tanulságos népszerű orvosi könyv.
Ára füzve 1K., diszkötésben 1K.60 fill.

Kapható minden könyvkereskedésben és a szerzőnél: dr. Kovács Izsó orvos.
Budapest, V., Váci-körút 18. sz.

A FODOR-féle zeneiskola

keddre (április 19-ére) hirdettet

első nyilvános hangversenyét

szerdán, f. hó 20-án es. 1/8 órakor tartja meg a ROYAL nagytermében.

Révfülpön

a Balaton zalai partján, egy a vasuti, mint a gőzhajó állomás közelében egy teljesen felszerelt nyaraló öt szobával és tartozékaival kiadandó. Tudakozódás Révfülpön a vendéglősnél, vagy Budapesten IV. ker., Molnár-utca 24. a házmesternél

KÖZGAZDASÁG.

A Viktória gőzmalom — a Hengermalom ellen. Az áprilisi határidőre kötött buzaügyletek lebonyolítása körül érdekes harc folyik két fővárosi malom között. A Hengermalomnak ugyanis már régebb idő óta nagy hausse-érdekltsége van a budapesti határidős piacon és az áprilisi terminus kezdete óta berendezkedett arra, hogy a szállításra bejelentett buzamennyiséget effective át is veszi, persze abból a feltevésből indulva ki, hogy a szállítóknak csak kevés megfelelő anyag áll majd rendelkezésükre, úgy, hogy könnyen győzhetik az átvételeket és ezáltal az áprilisi buza kurzusát még inkább emelheti. E kombináció azonban a látszó szerint ezideig nem sikerült, mert sokkal több buza kerül felmondásra, mint erre számítani lehetett volna és így ma — általános meglepetésre — nem kevesebb mint 72 ezer mázsa szokványbuzát jelentettek be szállításra. A legérdekesebb része a nagy bejelentésnek azonban az, hogy e mennyiségből 33 ezer mázsat *Deutsch Vilmos* gabonacég neve alatt a *Viktóriamalom* szolgáltatja, még pedig abból a szerb buzából, melyet a malom még októberben 15 koronás áruk mellett vett át. A mai felmondásokból a Hengermalomra 47 ezer mázsa jutott és így a Viktória-malomnak egész buza-szállítása a Hengermalom kezébe kerül. Kereskedői körökben nem jó szemmel nézik a két malom közötti harcot. Azt mondják s nagyon helyesen, hogy a malmoknak — melyek buzájukat 3 havi hitelre veszik — nem tőzsdei manipuláció a hivatásuk. Végre is a budapesti piac állandóan 70—80 millió koronával van a malmoknál érdekelve és ha rendes őrlési üzemi helyett csak tőzsdei manővereket lát, akkor könnyen megrendül a bizalom a malmoknak adott nagy összegű hitele iránt.

A Városi Villamos részvényeinek emelkedése. A Városi Villamos Vasut részvényei a mai tőzsdén 361.50 kor-ról 378.75 koronáig emelkedtek s mindjárt hozzátehetjük azt is, hogy az emelkedésnek okait az „Egyetértés” vasárnapi számában részletesen megírta. Hírünk pénzügyi körökben nagy fel-tűnést okozott s hogy milyen jól voltak informálva, a legelőkeltebben igazolja az a nagy harc, amely ma a részvények megszerzése körül folyt.

A Dunántúli és a Zalavölgyi Hév. új elnöke.

Ismeretes, hogy azok az ellentétek, amelyek a *Sárvár-Türje*, illetve a *Rum-Türje* vonalak megépítése körül fölmerültek, *Szajbély Gyula* udv. tanácsosnak, a Dunántúli és Zalavölgyi HÉV. elnökségéről való lemondásával jártak. A lemondást a két vasuttársaságnak április 9-én tartott közgyűlése tudomásul is vette és *Szajbély* helyébe gróf *Batthyány Lajos*, Ikenvár urát választotta meg. Ezzel a választással a Dunántúli és a Zalavölgyi vasutnál az a párt került többségbe, amely a tervezett vonalak minél gyorsabban való megépítése mellett foglalt állást. Ez az oka annak, hogy *Batthyány* megválasztása úgy Zala, mint Vas- és Sopron vármegyékben is igen nagy örömet és megnyugvást keltett, mert ebben a választásban az érdekeltek körök a közgazdasági szempontból eddig úgy elhanyagolt vidékek fölvirágzásának biztosítékát látják. Maga gróf *Batthyány* tudja legjobban, hogy milyen nagy áldás lesz a tervezett vonalak megépítése, azért biztosra vehető, hogy a közgyűlésen hangoztatott építési programját valóban meg is valósítja. Támogatja őt ebben *Lajos bájos herceg* is, aki nagyterjedelmű sopronmegyei birtokainál fogva elsősorban is érdekelve van a *sárvár-türjei* vonalnál, amelynek építési költségeihez 100.000 koronával járul hozzá. *Szajbély* elejtése is jórészt *Lajos bájos herceg* megnyilatkozott ellenszenvének eredménye, aki nem tudta *Szajbélynek* megbocsátani azt, hogy a *sárvár-türjei* vonal építését annyi idő óta huzta-halasztotta. Ez az elnökválság egyébként megingatta *Stein* mérnök- és építési-vállalkozó po-

zióját is, aki t. i. a Dunántúli HÉV. eddigi vonalait építette. Ugy értesülünk, hogy habár a közgazgatási bejárás az előzetes terveket rendben találta és jóváhagyta, az építkezés megkezdése mégis némi halasztást szenved s úgy lehet, hogy tényleg csak a jövő tavasszal kezdődik meg. Ezzel szemben, mint igen jó forrásból értesülünk, gróf Batthyány-nak, az új elnöknek, eltökélt szándéka az, hogy ha csak legyőzhetlen akadályok nem merülnek föl, a traszirozási munkálatokat még az őszi befjezteti. Ez az érintett vidékek szegény lakosságára nézve valóságos áldás is lenne, mert a legutóbbi évek rossz termése után ez a nép valóban rászorult új kereseti forrásokra.

A Pesti Hazai Takarékpénztár új kibocsátásainak tőzsdéi jegyzése. Ismeretes, hogy a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület Párisban 25 millió korona értékű kötvényt helyezett el, amelyeknek a budapesti tőzsdén való jegyzését is kérte. Mint értesülünk, a tőzsdetanács *hónapi* ülésének egyetlen tárgya lesz e kérelem, melyet — kétség sem fér hozzá — tanács teljesíteni fog.

A diósgyőri vasgyárat mégis eladták. Már volt hír arról, hogy a kormány a diósgyőri vasgyárat eladta. Ezt a hírt félhivatalosan megczáfolták. Most igen jó helyről arról értesülünk, hogy a kormány a diósgyőri vasgyárat mégis eladta, még pedig a — Skoda-gyárnak. Ez a gyár fog — amirt azt az Egyetértés már hónapokkal ezelőtt részletesen megírta — Magyarországon ágyugyárat létesíteni. Az eladás pedig a honvédelmi miniszter kivánságára történt. A Skoda-gyár ugyanis 3 és fél millió korona alaptőkével ágyugyárat épít, amely eleinte 400 munkást öhajjt foglalkoztatni. A gyár kis-kaliberű aczélagyúk és mindenféle lövedékek és felszerelések gyártását fogja felkarolni. A felállítandó ágyugyárban jelentékeny részesedést vállalt a Magyar Általános Hitelbank, a Weisz Manfréd cég, továbbá kisebb mértékben a Deutsch Ig. és fia cég. A gyár kezdetben mindennemű aczélagyúkat, lövegeket és felszereléseket fog előállítani. Csakis a legnagyobb partvédő ütegek gyártását halasztotta későbbre, minthogy ezekből rendes körülmények között csak 2—3 szükséges évenként és ezeknek a nagy ágyúknak a gyártásához nagyobb előmunkálatok és berendezések szükségesek. Az új ágyugyárnak a közös hadsereg, de különösen a tengerészet szükségletéből a Magyarországot megillető kvóta biztosítottatik, de a gyár ugy lesz berendezve és felszerelve, hogy nagyobb mennyiségű külföldi megrendeléseket is vállalhat. A gyárat, amint a megállapodások véglegesen be lesznek fejezve, a *győr—királyhídi vasútvonal mentén tervezik felállítani*, ahol megfelelő, mintegy 30 holdnyi területet keresnek. Az ágyugyár részére szükséges nyersvasat pedig a — diósgyőri vasbánya fogja szolgáltatni.

Fürst László arzékképleplezése a Csarnokban. Vasárnap délelőtt leplezték le nagy ünnepség keretében a Magyar Kereskedelmi Csarnokban maróthi Fürst László arzékképlet abból az alkalmából, hogy most van tizedik évfordulója annak, hogy az alelnöki állást betölti. Az ünnepségen pénzügyi, kereskedelmi és ipari világunk sok kitünősége jelent meg. *Székkács* Antal méltattá lelkes szavakban azokat az érdemeket, amelyeket az ünnepelel nemcsak a Csarnok, hanem az összereszkedelelem és ipar érdekeinek előmozdítása körül kifejtett. *Székkács* beszéde közben hullott le a lepel a jól sikerült képről, amely *Szenes* Fülöp alkotása. Felszólalt *Lers* Vilmos miniszteri tanácsos a kereskedelmi miniszter nevében. *Lánczy* Leó főrendiházi tag a Budapesti kereskedelmi és iparkamara nevében üdvözölte az ünnepelet. Felszólalt még *Kunz* József az Omke, *Brachfeld* Sándor a Fővárosi Kereskedők Egyesülete, *Auer* Róbert a kereskedelmi utazók nevében. Majd *Fürst* László meleg szavakban köszöntö meg az ünnepelet, végül *Jellinek* Henrik mondott köszönetet a megjelenteknek.

Egy nagy tőzsdéjatekos visszavonulása. Báró *Springer* Gusztáv nagybirtokos, aki egyuttal a budapesti értéktőzsdének egyik legnagyobb játékos volt, amint értesülünk, visszavonul az értéktőzsdéről s ezután kizárólag a gabonátőzsdén fog operálni. Báró *Springer* Gusztáv tagja volt annak az

ismert „magas csoport”-nak is, aki mostanában vezető szerepet visz az értéktőzsdén, s egyike volt azoknak, akiknek a kezdeményezésére indult meg annak idején a Harez a Közúti vasút társaság és a Rimamurányi Ellen. A csoport mindenesetre egy agilis, igen vagyonos tagot veszített.

Kinevezés a „Fonciére”-nél. A „Fonciére” Pesti biztosító-intézet igazgatósága a budapesti vezérigazgató Horovitz Gyula titkár helyettes-vezértitkárrá és Gárdonyi Mór cégjegyzőt titkárrá nevezte ki.

Új alakulás a Pénzüntézetek Országos Szövetsége ellen. Emlékeztet az az údáz harez, amelyet dr. *Hantos* Elemér, a Pénzüntézetek Országos Szövetségének volt főtitkára indított a kulisszák mögött elnöke, *Mándy* Lajos nyug. min. tanácsos ellen. Az a harez, amely hosszú időn át megbénította a szövetség munkásságát, dr. *Hantos* Elemér bukásával végződött; le kellett mondania a szövetségben viselt főtitkári állásáról. *Hantos* azonban nem tudott megnyugodni bukásában. Tovább folytatta a harezot *Mándy* ellen. Legújabb „slágere” az volt, hogy néhány kisebb vidéki pénzüntézetet sikerült megnyernie a maga céljaira s ezekkel, mint már jeleztük, vasárnap megalakította a Pénzüntézetek Országos Szövetsége, helyesebben: *Mándy* Lajos ellen a *Pénzüntézetek Országos Egyesületét*. Az egyesület megalakítására néhány vidéki pénzüntézet képviselője utazott föl Budapestre, hol a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében maga dr. *Hantos* Elemér nyitotta meg a tanácskozást. Az ő indítványára alapszabályt, a Magyar Telepítő és Parcellező Bank igazgatóját választották meg a közgyűlés elnökéül, *Eber* Antal megnyitó beszédeben foglalkozott a pénzüntézetek ellen fölmerült panaszokkal s azt állította, hogy „nem volt a pénzüntézeteknek olyan szervezett érdekképviselete, amely elég erős lett volna ezen támadásokkal szembeállítani és kifejezésre juttatni azt a jelentőséget, amelyet a mi közgazdasági életünk leghatalmasabb tényezője bír.” Hát ez az állítás — köztudomás szerjnt — legalább is túlzás. Mert hiszen *Eber* Antalnak igen jól kell tudnia azt, hogy ugyanezek elérésére alakult a Magyarországi Pénzüntézetek Országos Szövetsége is, amely hivatásának igen jól megfelelt mindaddig, míg a szövetség volt főtitkára mindenáron a saját elnökét nem akarja kibuktatni s ezzel a személyi harezal kötötte le egész munkabírását, míg a szövetség ügyeit teljesen elhanyagolta. Most már azonban — megszűnven a személyi torzalkodás — a szövetség teljes erővel láthat alapszabályszerű hivatásához. De magán ezen a gyűlésen is esakhamar kitűnt, hogy az egész alakulás abban kulminál, hogy annak ügyvezető igazgatója — *Hantos* Elemér legyen. Az igazgatóságot megválasztotta a közgyűlés. De már itt feltűnt, hogy *abban egyetlenegy vezető fővárosi intézet sincs képviselve*. Sőt *Schmidt* József, az Országos Központi Takarékpénztár igazgatója, az új alakulás első elnökjelöltje meg sem jelent a közgyűlésen, tiltakozva megválasztása ellen. A Magyar Általános Hitelbank képviselője megjelent ugyan a közgyűlésen, de amint észrevette azt, hogy az egész alakulásnak *Mándy* Lajos ellen való tendenciája van, távozott onnét. Ennek a hangulatváltozásnak oka pedig az, hogy *Lukács* László pénzügyminiszter, akiről *Hantos*ék azt híresztelték, hogy pártolja az új alakulást, *Hantos*ék ellen nyilatkozott, mire természetesen a súlylyal bíró intézetek is mind elfordultak tőle. Ebből magyarázható az, hogy az új alakulás igazgatósága egy öt tagú bizottságot küldött ki, amelynek feladata volna a régi szövetséggel való egyesülés megbeszélése. Itt légett ki aztán az egész mozgalom lólába: hogy t. i. a fuzió feltétlenül dr. *Hantos* Elemérnek a főtitkári székbe való visszahelyezését követeli. Miután pedig erre sem *Mándy*, sem a szövetség igazgatósága nem kapható, az egész alakulás, melytől a vezető szereppel bíró pénzüntézetek már eleve tartózkodtak, elvesztette súlyát, úgy hogy hosszú életet nem jósolhatunk neki.

A Ferencz József kereskedelmi kórház közgyűlése. A Ferencz József kereskedelmi kórház betegsegítő pénztára vasárnap tartotta évi rendes közgyűlést. Az alelnök megható szavakban emlékezett meg *Hüttl* Fivadarról, a pénztár elhunyt elnökéről, annak nagy emberi erőnyeiről, az intézet iránt való határtalan szeretetéről és buzgalomáról, amelylyel sikert siker után tudott e virágzó jébköny intézetnek biztosítani. A közgyűlés állva hallgatta végig az alelnök szavait és elhatározta, hogy azokat jegyzőkönyvbe iktatja. A napirend során az igazgatóság évi jelentését, amely az intézet folytonos gyarapodását tünteti fel, valamint a számadásokat és az 1910. évi költségvetést a közgyűlés egyhangulag megállapította s az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak a felmentvényt megadta. A jelentés szerint a pénztárnak a múlt év végén 27530 tagja volt, úgy, hogy működési köre a kereskedelmi alkalmazottaknak most már esaknem egész tömegére kiterjed. A számadások 832.630 korona 73 fillér bevételt és 757016 korona 03 fillér kiadást mutatnak fel. A kezelési felesleg tehát 75.640 korona 70 fillér, amelyből 10.000 koronát a pénztári tartalékalapra és 65.640 korona 70 fillért a kórházi alapszámúllára helyeznek el. A pénztár betegeit 71 orvos látja el, ezek között 19 szakorvos. Ebben a hónapban nyílt meg a központi rendelőintézet is, ahol reggeli 9 órától délután 2 óráig a különböző szakmákban szakorvosok fognak rendelni. A Dunafürdő az idén már kibővítyve fog rendelkezésre állani, még pedig nevesek a férfi, hanem a női tagok is.

A „Hermes” tőkeemelése. A „Hermes” magyar általános váltóüzlet részvénytársaság ma baranyavári *Ullmann* Adolf elnöklete alatt tartott rendkívüli közgyűlést az alaptőkének 5000 darab, egyenként 200 korona névértékű új részvény kibocsátása által két millió koronáról három millió koronára való felemelését határozta el. Az új részvények, melyek a f. évi július hó 1-ével kezdődő üzletévtől kezdve élveznek osztalékjogosultságot, a régi részvényeseknek az őket alapszabályszerűen megillető elővételi jog alapján fel fognak ajánlatni és a közgyűlés határozata szerint minden két régi részvény alapján egy új részvény vehető át, 320 koronás árfán. f. é. június hó 30-ig járó 5 százalékos kamattörlesztés levonása mellett. Egyuttal az igazgatóság új tagjává szegedi *Lukács* József udvari tanácsost, a Magyar Általános Hitelbank igazgatóját, dr. *Stein* Emilt, dr. zólyomi *Wagner* Ödönt és *Weninger* Vinczét választották meg.

A munkásbiztosítás és a kisiparosok. Az Országos Munkásbiztosító Pénztár legutóbbi közgyűlésen elfogadott alapszabályaiban elhatározta, hogy a járulékokat az eddigi hat helyett a hétnek hat napján fogja beszedetni a jelentkező defizit fedezésére céljából. Az ipartestületek országos szövetsége ezt a határozatot, amely a kisiparosok törvényes tehertörlésének barokt felemelését jelentené, az összes ipartestületek nevében megfellebbezte és az állami munkásbiztosítási hivatal a felebbezésnek tényleg helyt is adott. Az erről szóló tegnap kelet leirat kijelenti, hogy a járulékelemelés ügyét mindaddig függőben tartja, amíg a kellő adatgyűjtés teljesen nyilvánvalóvá teszi azt a kérdést, vajjon a járulékelemelésre egyáltalában és milyen mértékben van szükség.

Automobil-trust. Londoni jelentés szerint az automobil trust minden valószínűség szerint létre fog jönni. A legnagyobb automobil-cégek 31 millió márká alaptőkével fogják megalapítani a társaságot.

Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

Kétszázszáz koronát nyert: 44072.			
Tízszáz koronát nyert: 46610.			
Kétszáz koronát nyertek: 4248 5108 9041 12231			
41899	47487	50930	54529 59094 60173 65860 66265
75311	97518.		
Ezer koronát nyertek: 5567 15432 16425 22354			
23066	25364	31585	34582 38644 50199 51203 53458
58119	58855	64129	64313 71826 75645 78995 81429
95426	102412	105471.	
Ötszáz koronát nyertek: 3516 4556 4721 7381			
10327	11138	12050	13854 22398 25027 25539 26910
26939	27772	34104	35844 36690 38025 39668 40455
40761	43834	46190	49330 50392 54026 54149 57134
65441	66442	69667	75236 77530 79370 90995 105337.

Kiss szerencséseje Nagy! Az osztálysorsjáték mai húzásán a 10.000 koronás főnyereményt a 46610 számú 8/8 osztálysorsjeggyel *Kiss* Károly és Társa bankrészvénytársaság (Budapest, Kossuth Lajos-utca 13. sz.) szerencsés vevői nyerték.

Sorsolás. A Magyar Jelzőlog-Hitelbank kamatozatlan nyereménykönyvének sorsolása f. hó 25-én délután fél 4 órakor fog a bank helyiségeiben kir. közjegyző jelenlétében megtartatni.

Felelős szerkesztő:

FURJESZ LAJOS,

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: **ERDŐS ARKAD.**

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

Használati utasítás a vattódi áldás gyomorhajosok
nak és az élektörülésben szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra nap le-
josen rúdosza/ezszi.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

Bécs, április 18. (Oszták értékek zárata. 4.2 száze- tékos papír-járadék 94.55, 4 százalékos oszták arany- járadék 117.7, 1860-as sorsjegy 171.25. Oszták hitel- sorsjegy —. Angol-oszták bankrészevény 315.—. Bécsi Bankverein 540.50. Oszták magyar bank 1783.—. Déli vasut 119.75. Dunagőzhajózási társ. 1128.— Dohány- részv. 412.—. Cs. k. arany (vert) 1138.— Német bankv. 117.52. Osztr. Lloyd 58.75 4.2 száz ezüst jár. 94.00— 98.60. Osztr. koronajáradék 94.45, 1864-es sorsj. 331.50 Oszták hitelintézeti részvény 665.15. Union-Bank 595.25 Oszták Länderbank 494.50, Oszták-magyar államvasut 743.50, Elbevölgyi vasut —, Alpési részvény 74.40. 20 frankos 19.11. Londoni váltóár 240.70, Lipótkohó 535.50, Török sorsjegy 246.70.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, április 18. Zárlat. (Saját tudósítónktól.) Zárlatkor jegyeztetik: 4.2 százalékos papír-járadék —, 4 százalékos oszták aranyjáradék 100.20, oszták hitelrészvény —, Déli vasut 21.50, orosz bankjegyek 216.55, 4 százalékos új orosz kölcsön 90.20, Disconto, Commandit 187.80, Dinamittruzst 185.20, Harpeni 177.70. Unifikált török járadék 95.—, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék 92.80, Oszták-magyar államvasut —. Bécsi váltóár 260.50, Olasz járadék —, Alt. villamos- sági Edison 166.60, Gelsenkircheni 207.10. Laurakohó 213.20.

Frankfurt, április 18. Zárlat. 4.2 száz-os papír-járadék —, 4 száz-os oszt. ar-jár. 100.20, Magy. ar-jár. 95.65, Osztr. hitelint. részv. 209.—, Oszták-magyar államvasut 159.90, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 264.57, Bécsi Bank- verein 137.40, Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.—, 4.2 százalékos ezüstjáradék 92.60, Oszták koronajáradék —, Magyar korona- járadék 92.70, Oszták-magyar bank 127.60, Déli vasut részvény 21.50, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.25, Párisi váltóár 811.50, Union bankrészev. 149.25 Alpési részv. —.

Hamburg, április 18. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüst járadék 95.40, 1860. sorsjegy 174.—, Déli vasut 21.35, 4 százalékos aranyjáradék 99.75, Oszták hitelrészvény 208.90, Oszták-magyar államvasut 159.25, Olasz jára- dék 104.40, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 95.40.

London, április 18. Angol consol 81 1/2.

Páris, április 16. (Zárlat.) 3 százalékos francia já- radék 98.80, Osztr. aranyjáradék 100.80 Magyar arany- járadék 98.80, 5 százalékos boigár kötvény 1896. évről 507. 3 3/4 százalékos Olasz járadék 105.20 Déli vasuti elsőbbségi kötv. 290.—, 5 százalékos marokkói jára- dék 525.—, 4 százalékos 1890. román köles, 95.80. 4 százalékos amott. román jár. 1905. 94.75, 5 százalékos orosz járadék 106.55, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 100.55, 4 százalékos spanyol jár. 96.42 4 százalékos unifikált török jár. 94.20. Török sorsjegy 230.—. Török dohányrészvény 431.— Oszták földhitel- intézet 1379. Osztr. Länderbank —. Magyar jelzálog- bank 308.—, Banque de Paris 1813, Banque Ottomane 723.—, Oszták-magyar államvasut —, Déli vasut — Meridionalvasut 706.—, Hartman gépgyár 587.— Rio Tinto 19.37, Sucrerie d'Égypte 74.—, Tula 366. Uríkányi közsén 301, Chartered 49.0, De Beers 485.— East Rand 137.50, Jagersfontein 235.50, Trans. Land Comp. 86.25, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 1 3/8, Váltó Bécsre (rövid) 104.81 Váltó Belgiumra (rövid) 5/8, Olasz arany- váltó rövid 3/4, Váltó Svájcra (rövid) 1/4, Csekk Londonra 252.50. Magánkamatláb 2 1/4.

Üzleti tudósítások.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és közbiztosítási igaz- gatósága.) Április 18. Előző napi eladatlan maradvány 481 drb sertés, 89 drb süldő. Mai felhajtás 608 darab sertés, összesen 1089 drb sertés, 89 drb süldő. Eladott 837 drb sertés, 15 drb süldő. Mai maradvány 252 drb sertés, 74 drb süldő.

Következő árak jegyeztettek: Zsírsertés; Oreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlylevonással 156—162 fillér, II-odrendű 280—350 kilogrammon életsúly- levonással 150—156 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlylevonással 164—180 fillérig, fiatal közép 220—300 klg.-ig életsúlylevonással 172—182 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 168—182. Húsertés, beföldi süldő 140 fillérig. Árak minden le- vonás nélkül kilogrammonként, életsúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Budapesti juhvásár.

Április 18. Felhajtott 501 drb juh. — Árjegyzé- sek: Elsőrendű ürü 58—64 fillérig kg.-kint vagy 40—60 K-ig páronként. Középművelő ürü 56 fillér kg.- kint, vagy 44—45 K-ig páronként. Anyajuhok 30 K-ig páronként. Az irányzat élénk volt, az árak 1—2 fillé- rrel kg.-kint emelkedtek.

Bécsi marhavásár.

St.-Marx, április 18. Összfelhajtás 5428 drb ökör. És pedig 4612 drb, hizott ökör és 816 drb kiesontozni való marha. Árjegyzékek: I. rendű magyar hizott ök- rökért 74—80 kor. kivételesen 82 korona I. rendű tarka ökrökért 90—96 korona, kivételesen 98 korona életsúly- ban, métermázsánként levonás nélkül. Az árak 3—4 koronával csökkentek. Irányzat lanya.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 17. —

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Kádár László Levente és Markos Olivér jogszegőket a budape- sti büntetőtörvényszék mellé pártfogó tisztviselőkké, Zsobrovsky Andre lipótvári országos fegyintézeti gond- nokot eddigi alkalmazása helyén ország. fegyintézeti el- lenőrre;

a pozsonyi főügyész Munkási Péter igazolványos altisztet, budapesti ügyészégi díjnokot a rózsahegyi ügyészséghez irnokká;

a székesfehérvári országos javítóintézet igazgatója Südi Ferenc volt esendört zárkaórré nevezte ki. Névmagyarosítások. A belügyminiszter Weisz Dávid budapesti lakos Vadászra, Bubelka János budape- sti lakos Bokorra, Geróts József pécsi lakos saját, valamint Geróts Ferenc, Anna, József, Pál, Lajos, Imre, Sarolta és Magdaléna nevű kiskorú gyermekei családi nevének Kertészre kért átváltoztatását meg- engedte.

Pályázatok. A székelvudvarhelyi törvényszék- nél III. osztályú hivataloszlói állásra május 31-ig; a soproni országos fegyintézetnél igazgatói állásra 4 hét alatt; a tomsati postamasteri állásra április 29-ig; a máramrosszigi törvényszéknel jegyzői állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

A kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvényél, csukor- betegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása. Főraktár Budapestben: ÉDESKUTY L.-nél.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban tegnap — a délkeleti határmező- ket, meg az északi hegyes vidék nagyobb részét ki- véve — országsherte volt eső, mely számos helyen zivatarral járt és mennyisége helyenként a nyugati és keleti megyékben, meg a Délvidéken 10 és 20 mm. között ingadozott (Nagykanizsán 27, Óradnán 28 mm.). Aknaszlatináról jégesőt is je- lentettek. A nyugati részeken élénk szél keletkez- tet. A hőmérséklet többnyire lényegtelenül válto- zott és maximuma Aknaszlatinán, meg Ungváron 27 fok C., minimuma Kolozsvárott 5 fok C. volt.

Prognózis a következő huszonnégy órára:

Megelőnkül szelekkel átmenetileg hűvösebb idő várható, még sok helyütt esővel, esetleg ziva- tarral.

Table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér- séklet max. min.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE. Table with columns: Mai záró árfolyam, Mai záró árfolyam, Mai záró árfolyam, mai záró árfolyam. Sub-sections include: Államadósság, Záloglevelek, eladósságok, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalmok, Sparvállalatok, Közeledési vállalatok, Sorjegyek, Pénznekem és váltók.

SZINHÁZAK.

Kedd, 1910. április hó 19-én.

NEMZETI SZINHÁZ.

Faust.
Tragédia 6 szakaszban. Irtá: Goethe. Fordította Dóczi Lajos.
Személyek:
Faust Odry
Margit Váradi A.
Mephisto Pethes
A gonosz szellem Jászai M.
A boszorkány Fái Sz.
Mértna Nagy I.
Lidi Y. Molnár R.
Az Ur Somlay
Bálint Latabár
Az öreg paraszt Hajdu
Wagner Rajnai
Frosch Rózsabogyi
Brander Nádai B.
Altmayr Horváth J.
Sibél

Kezdeté 7/8 óraker.

KIRALY SZINHÁZ.

Luxemburg grófja.
Operett 3 felvonásban. Irtá: Lehár Ferencz.
Személyek:
Luxemburg grófja Károly
Buzi herceg Rátkai
Stia grófné Erdői B.
Erissard Armand Kovács
Vermont Juliette Váradi I.
Didier Angéla Petráss S.
Mencsikoff Szegej Sárosi
Pavlovics Pavel Tóth
Pelegrin Sáfány
Managers Ligeti
Báronó Sári R.
Saville, Palotay
Boulanger, festő Balazs
Marhan Egri
Sidonie Csáti
Aurelie Csizséráné
Coralie Selyemné

Kezdeté 7/8 óraker.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Az álarcos bál.
Dalmű 5 felv. Zenéjét szerzette: Verdi. Szöveget olaszból fordította Föhlm Gusztáv.
Személyek:
Richard gr. Lunardi Giovanni
René Szemere
Amália Sebe k Sara
Ulrika Fodor A.
Oskar Sandor E.
Samuel Kornai R.
Tom Kárpát
Silvano Hegedűs
Főbíró Kertész Ö.

Kezdeté 7 óraker.

VIGSZINHÁZ.

Az obsitos.
Énekes színdarab 3 felv. Irtá: Bakonyi Károly. Zenéjét szerzette Kálmán Imre.
Személyek:
Nemzetes asszony Haraszthy
Malcsi Varsányi I.
Márton Vendrei
Jóska Tányai
Andris Hegedűs
Szászorszép Tapolczay
Piroska Kornai B.
Tihamér Sarkadi
Bálint Balassa
Óreg paraszt Tihanyi
Csákcsudó Kiss I.
Bezirk Szerényi
Hetes Győző
Legény Bárdi

Kezdeté 7/8 óraker.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitüntetve.
Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső FOGORVOSI INTÉZETE
Áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**
Fájós fogak meggyógyítása Szájpadlásánálküli műfogak, aranyhítek, koronák.
Tartós fogtömések. Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése.
Foghúzóak (altatásban is.)
Jótállás mellett mérsékelt szabott áron.
Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

NAGY ENDRE CABARETJA MODERN SZINPAD
Andrássy-ut 69. Telefon 93-16
Minden este **Kis József dalai.**
Eldadják: Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Sajó Géza.
— A választás nagy napja. (Aktuális tréfa). — A vajda Eberich G. Gusztávól. — Péter majom.
Főlépnek: Nagy Endre, Medgyaszay Vilma, Ferenczy Károly, Németh Juliska, Sajó, Pallai Rózsi, Bárony, Huszár, Boldizsár, Vidor Ferike, Papp János
Jegyek előre válthatók a cabaret pénztáránál, Andrássy-ut 69.
Kezdeté 9/4 óraker.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE
Teréz-körut 28. Telefon 52-88.
Kezdeté 9/4-óraker. Artistikus vezetők: Kőváry Gyula és H. Heidelberg Albert.
A bécsi Fiedermaus Cabaret kiválóbb tagjainak vendég-játéka. — Conferencier: Robert Blum.
Ein feiner Trick! (Bohózat). — Mela Schwarz m. v. — Napoleon und sein Chauffeur. (Historikus esemény). — Szóló-számmal: Laura v. Zeller, Leo Valberg, Cav. Ferrari d'Albaredi, Heinz Hannu, Keleti Juliska, Balogh Böske, Kőváry Gyula, Váradi Elza, Csizsér Arthur, Deák, Kormos. — Apump. Színészvizsga. — Új kuplók. — Helyarok: 3, 4, 5, 6 kor.

ROYAL ORFEUM
ERZSÉBET-KÖRUT 31 TELEFON 110-22
Minden este 8 óraker.
REKORD-MŰSOR
The Aeroplane-Ladies
BROS. LEIGH. TERRIBLES. IRENE SIGNNY.
A legkacagatatóbb bohózatok:
A fogorvos Muki bácsi A jámbor Toncsi
stb. stb.
A hány szám, annyi sláger!
Éjjeli 12 óraker a ragyogó tükörteremben **ROYAL-CABARET**. — Ének- és táncelőadás. — Keringő-verseny. — Színgyzeno reggeli 5 óráig.

Milliók és milliók kinlódznak

meleg és nedves időben a viszketési bőrbajban, sömörben és fagyási fájdalmakból eredő mindennemű, kisebeseésekben szenvedők. Ilyenkor kiujulnak a régi bőrbántalmak, ekzemák és idült sebek. Akik elejét akarják venni az ilyen kellemetlen és fájdalmas betegségeknek, akik bőrhámítás, bőrrepedezés és bármilyen régi bőrbajból származó kellemetlenségektől teljesen meg akarnak szabadulni, azok saját érdekükben rendeljenek egy eredeti doboz

Erényi Ichthiol-Salicyl-t

Használható: az arcon, hajközötti bőrbaj és kiütéseknél, ótvar, végbél és a láb között gyakran előforduló feldörzsölések, kisebeseések és viszketési bántalmaknál, melegség által képződött kipállott égető fájdalmaknál.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
a legjobb desinficiáló, hűsítő, erősen szárító szer.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
kizárólagos (specifikum) ellenszer és azonnali fájdalomcsillapító hámorhoidás bántalmaknál; az aranyér ellen legbiztosabb szer.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
A végbél-daganatot lohasztja, visszafejlődését gyorsítja, tüzességét elveszi, fájdalmát megszünteti.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
az összes bőrbajok kezelhetők feltűnő eredménnyel, anélkül, hogy bármennemű utókellemetlenségek előadnák magukat.

Orvosi nyilatkozatok szerint:
összes sebeknél, kútegeknél, ótvárnál, nedves és száraz sömörnél, viszketegségi bőrbajoknál, ahol az összes szárító, gyógyító és desinficiáló szerekkel (zink, karbol, dermazol, jodoform, xerofon, sublimát, praecipitat, salicyl, ichthiol stb.) nem lehet eredményeket felmutatni, ott a valódi „Erényi-Ichthiol-Salicyl“ összeállítás kitűnőnek és értékesnek minősítettett.

Egyedüli készítő:
Erényi Béla
Diana-gyógyszertára
Budapest, Károly-körut 5.
Eredeti nagy doboz ára 3 kor. :: (Postai rendelések utánvét mellett aznap eszközöltetnek.)

Fővárosi Orfeum
VI. Hegyesztó-utca 17. WALDBRANDT IMRE, igazgató.
Ma
Olga Desmond
a berlini „szépség-esték“ híressége különleges tánczaival.
ERNESTO BELLINI
a telepátikus fenomén,
továbbá 10 attrakció.
Az előadás kezdete 8 óraker.

STEINHARDT MULATÓ
Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.
Kezdeté 7/8 óraker. Kezdeté 7/8 óraker.
Naponta szenzációs műsor!
11 óraker! Talán a fodrász! 11 óraker!
Önálló vánterület!
Bohózatok. Irták: Glinger és Taussig. fordította Steinhardt.
10 óraker 10 óraker
Nemzetközi női birokverseny!
Továbbá: Steinhardt és Hunyady Emil új kuplékkal és több elsőrendű külföldi számok. — Vasárnap délután mérsékelt helyaru előadás birokversenyyel egybekötve.
Jegyek: 10-1-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. és özv. Kontimé dohánykülönlegességi áruházában, Andrássy-ut 29. — Előadás után a remek teliherben reggel 5-ig színgyzeno és kabaret. Belépő díj nincs.

TELEFON: 58-83
VÁLASZTÁS ZÁSZLÓK BIZTOSÍTÁSSAL
VAGY E NÉLKÜL

INTERURBAN TELEFON 58-83.
Választás biztosítással.
1. A képviselőjelölt voz a versenyóg árai mellett tetszés szerinti összegben **százlót**.
2. Ha a jelöltet nem választják meg, ugy a lefizetett összeg felét visszatéríttem.
3. Nem térítetik meg a fele összeg: Megválasztás, pótválasztás vagy visszalépés esetén.
— Megrendelési lapot csak jelöltek kapnak. —
LINHART festő zászlógyára
BUDAPEST, Hunyady-utca 27. szám.
Biztosítás nélkül 20 százalék engedmény.

SZÍNHÁZAK.

Kedd, 1910. április 19-én.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csáko és kalap.

Vígjáték 4 felvonásban. Írták: Füssler és Roda-Roda. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek

Vincenza nagyherceg Z. Molnár
A zrieslandi herceg Vándori
Lützenburg gróf Gere
A hadtestparancsnok Németh
Leuckfeld Szirmai
Az ezredes Förrai R.
Minka, a leányuk Tóth I.
Az őrnagy Réthel
Az őrnagyé Berá P.
Mirkovics kapitány Kurri
Kenderesi Törzs
Turek Csizsér
Zimmermann Czobor
Rimanski Papp
Riedel főhadnagy Partos
Jäger főhadnagy Sebestyén
Pálcsák Tarnai
Az ezredorvos Vágó
A zászlós Pethő
Koruga Körmenyi
Kunicsék Boross
A rendőrkapitány Papir
Hechendorf Dobi
Gratignac grófnő Orley F.
Lili, a leánya Báthori G.
Von Landiesenné Mészáros G.
Korcsmárosné Hubai A.
Az öreg Orstein Sáfány
Waclawick Karádi

Kezdetre 1/8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Orosz-japán háború.

Kezdetre 1/8 órákor.

Fővárosi Városi Igéti Színház.

Az erdészleány.

Operette 3 felvonásban. Szövegét írta: Buchbinder Bernát. Zenéjét szerzelte: Jarno György.

Személyek

H. József császár Thury
Leoben Godofréd Andorffy
Erdész Jutka Küry K.
Földessy Ferencz Pilszky
Óthegraven Láng E.
Minka cigányleány Kalocsayné
Walpurgi, szabo Szalay
Rautern báró Keller
Kolonitzky gróf Szerdahelyi
Sternfeld gróf Kalocsay
Lange János Bihari
Kleinán báróné Radó G.
Frank grófné Markus L.

Kezdetre 1/8 órákor.

APOLLO-PROJEKTOGRÁF

Vépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

Kolumbusz Kristóf.
A megbélyegzett.
Nílusi partvidék.
Ideges vállrögzetés.
Végzetes kimerülés.
A hős paripa
Idomított kutyák.
Aragoni Izabella.
Mikor Lehmann ur sportol.
Előadások hétköznapokon d. u. 8 órákor, vasár- és ünnepnapokon d. u. 8 órákor kezdődnek.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége Róvay-utca 18. szám.
Telefon: 14-22. Telefon: 14-22.
Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Az előadás kezdete 1/8 órákor.

11 órákor! Ma! Ujdonság!

'Oh diese Zimmerherren'

Bohózat. Írta: Hirschfeld Lajos. Rendező: Trebitsch S.
Ezt megelőzi 9 1/2 órákor

Tárgyalás éjfélkor

Bohózat. Írta: Cagliostro. Rendező: Werner Manó.
Jegyek kaphatók a nappali pénztárnál d. e. 9-11-ig és d. u. 3-6-ig. „Lyra” jegyirodában Andrassy-ut 15 és Soprony nagytársaságban Rákóczi-ut 1. — 12 óra után az első emeleti CASINO DE PARIS-ban a viláig legelső ének- és táncszámok fellepte.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstszerkezet, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.

(Főpostával szemben.)

Tátra Mulató

Király-utca 77. sz. Telefon: 15-10.

EGÉSZEN ÚJ MŰSOR.

Minden szám itt Budapesten először.

La Gaerita et son celebre danseur, Willy Frank szalonhumorista. Ada Mirskaya orosz románcz-énekesnő. Lola Mai diseuse. Rita D'Alve excentrique. Steidl-duett, Henriette Dalmore operette diva. Janda Magda hangszerművész. — Schmidt Berthold egész új műsorral. HALLEY-ÜSTÖKÖS eredeti bohózat Schmidtől.

Kezdetre 8 órákor. Pénztár-nyitás 5 órákor.

EDISON MOZGÓFÉNYKÉP VÁLLALAT R. T.

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 21.

Telefon 64-20.

Minden villanyvilágításra berendezett lakásban és helyiségben tartható

Telefon 64-20.

Házi mozgófénykép előadás

Egy előadás díja K 50 A legkedveltebb otthoni szórakozás :: Megrendelhető telefon útján is

Alkalmi vételt

ajánl szép és finom

butorok, szőnyegek, csillárok

a legnagyobb alkalmi lakásberendezési áruház

VI., Lázár-utca 3.

(BAZILIKA KÖZELÉBEN.)

Jegyeseknek fontos! Vételkényszer nélkül mindenkinek megtekinteni ajánlatos

FORTUNA

zászlógyár

Budapest,

VI., Király-utca 8.

választási zászlókat és jelvényeket

a leggyorsabban, jutányos árak mellett. A választások kiírása előtt feladott rendelések kedvezményben részesülnek.

Alapítattott 1881. Alapítattott 1881.

Elsőrendű zongorák

Kovács Gyula

zongoratermeiben,
Bpest, V., Gresham-palota.
Ferencz József-tér 7.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belék, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezelőségénél Munkácson.

CIRKUSZ BEKETOW

Városliget, Telefon 107-46.

Ma este 8 órákor

a nyári idény első nagy műsora:

The KAUFMANN

kerékpárosport. 12 személy.

Milliárdosok, fejedelmek!

nem részesültek még oly fenomén szórakozásban, hogy a kontinens legnagyobb művészeit, mint Carnio, Boaci, Scotti, Albani, Slezák, Takács, Kurz Zelma, Galvany M., Melba N., Patti A., Calvé E., stb. ének-művészetét egy hangverseny keretében élvezhették volna.

Pedig ebben a fejedelmi szórakozásban minden nagyobb anyagi áldozat nélkül bárkinek lehet része, ha fenti művészek brilliáns felvételeit egy „Eufon” koncertgépén meghallgatja. Az „Eufon” a technika legtekélyesebb vívmánya, mely a hangot mellékzörej nélkül mentesen, erősebben és tisztábban reprodukálja, mintha azt a hangversenyteremben hallanók. Tánccszenét legjobban pótolja. Főelárusítás:

„MUSICA” részvénytársaság

zongora-eladási és kölcsönző-telepén

(igazgató: STERNBERG DEZSŐ)

Budapest, VI., Teréz-körút 1. sz.

Az amerikai „Columbia” művészlemezek főelárusítása.

Kedvező részvételtetési feltételek!

Telefon: 4-81. Telefon: 4-81.

Heti műsor:

1910. április hó	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Várszínház	Vígyszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania	Fővárosi Városi Igéti Színház	
20 Szerda	Papillon, a kőfaragó	Don Juan	—	Theodore és társa	A koncert	Luxemburg grófia	Hollandia	A pesti zsidó	
21 Csütörtök	Amihez minden asszony ért	Varázsfuvola	—	Az ördög	Csáko és kalap	Luxemburg grófia	Levegő meghódítása	A bohóc	
22 Péntek	Papillon, a kőfaragó	Nürnbergi baba	—	Theodore és társa	Csáko és kalap	Luxemburg grófia	Hollandia	A pesti zsidó	
23 Szombat	{d. n. este	Szentivánéji álom	Elektra	—	Az obsitos	A kaméliás hölgy	Luxemburg grófia	Shakespeare-estély	Bőregér
24 Vasárnap	{d. n. este	A botrány	Az istenek alkonya	—	A kis cukros	A kuruzsló	Jánoska	—	Sárga csó
	Papillon, a kőfaragó			Theodore és társa	A koncert	Luxemburg grófia		Bőregér	

Meggyógyít a villamosság!

Akiket hosszas betegkedés meggyógyított, akik a legkülönbözőbb módon próbáltak egészszüküket visszaszerzeni de hiába hozták a legnagyobb aldozatokat, ne feledjék, hogy a gyalván villamosságban oly eszközre rendelkezünk melylyel az általános ideggyengeség, rheuma, tofás, ártalmatlanság, ésszomorság, hűdészteri állapotok, neuralgia, ideges emésztési zavarok, mindennemű gyengeségi állapotok és a legkülönbözőbb női bajok ellen eredményesen küzdhetünk.

Ezen gyógyindot egy igen érdekes könyvben leltuk és e könyvet mindenkinek, aki hozzánk fordul

Ingyen könyv

Ingyen és bérmentve

zart hirtékben, minden kötelezettség nélkül elküldjük. Soha Magyarországon ilyen tanulságos, értékes könyvet teljesen ingyen még nem ajánlottak fel a közönségnek.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet

Budapest, Semmelweis-utca 4., félem. 10 C.

Rendelőórák: hétköznapokon 10-12 és 3-6-ig, vasár- és ünnepeken 11-1-ig.

Szelvény egy ingyen könyvre.

910. IV/19.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet
Budapest, IV., Semmelweis-utca 4., félem. 10 C.
Kérem részre díjtalanul, portómentesen és zárt borítékban elküldeni a „Modern Villamos Gyógyászat” című művet.

Név: _____
Cím: _____

Nők részére külön női könyv.

ÖNBÉREKL

egy ócska zongorát vagy pianinót és

KIDOB

havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjait, végre pénzt kiadta, zongorája nincsen.

HA FIZET

havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányu, legmodernebb árcsökkentésű kereszthúros új zongorát vagy pianinót, nem ír alá váltót, nem állít kezest, nem kötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdona lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság

(igazgató: Sternberg Dezső.)

zongora eladási és kölcsönzési telepén.

Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.

Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Neustein Fülöp cukrozott hashajtó labdacskái

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)
E pilulák használatánál minden tekintetben többre bicsüldendők; mentek minden ártalmas anyagból, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használhatók, gyöngéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák, a

székszorulás

legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsőjük miatt még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fillér, egy teleres, mely 8 dobozt, tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor. 2 kor. 45 fill. előleges befizetése mellett egy teleres bérmentve küldtük.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk! Kérjük határozottan NEUSTEIN FÜLÖP hashajtó-labdacsot. Valódi csak ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjeggyel, piros-fekete nyomtatásban „SZENT LIPÓT” és „Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva. A keresk. törvényszéki legvédelem alatt álló Neustein Fülöp hashajtó-labdacsokhoz címzett gyógyszerértára, Bécs, I., Plankeng. 6. Kapható: Budapest, Török J. gyógyszerértára, Király-utca 12. és Andrássy-ut 23.

TAKARITSUNK MEG PÉNZT

ÁRFOLYAMÉRTÉKŰ SORSJEGYEK VÉTELÉRE
Ezek bármikor eladhatók vagy elzalogosíthatók.

HAVONTA 10 korona 6 sorsjegyre. **20 HUZÁSA** HAVONTA 10 korona 6 sorsjegyre.
van évenként a következő 6 darab eredeti sorsjegyek:

- 1 darab Konvertált jelzalog-sorsjegy
- 1 „ Pesti Hazai Takarékpénztár-sorsjegy
- 1 „ Olasz Vörös Kereszt-sorsjegy
- 1 „ Budapesti Bazilika-sorsjegy
- 1 „ Józsvi Egyesületi-sorsjegy
- 1 „ Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy.

LEGKÖZELEBBI HUZÁSOK:
Április 25-én: Konvertált jelzalog-sorsjegy
Május 1-én: Olasz Vörös Kereszt-sorsjegy
Május 15-én: Józsvi egyesületi sorsjegy
Június 6-án: Hazai Takarékpénztár-sorsjegy.

Évenként több millió K nyeremény sorsoltatik ki. Legnagyobb főnyeremény: **EGYMILLIÓ KOR.**
Fenti 6 darab sorsjegy nálunk 50 havi 10 koronás részletfizetésre kapható. Már az első 10 koronának lefizetése vagy postautalványon való beküldése ellenében beküldjük a sorsjegyek számaival ellátott, törvényesen kiállított részleteket, tehát már az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső minden nyeremény a részlet tulajdonosát illeti. Huzás után sorsolási lapot küldünk. A törlesztések befejeztével kiszolgáltatjuk. **Minden sorsjegy okvetlen kisorsoltatik.**

KONVERTÁLT JELZÁLOG-SORSJEGYEKET
Évenként 6 HUZÁS. Legnagyobb főnyeremény: Egy millió korona, nálunk 27 havi 6 koronás RÉSZLETFIZETÉSRE kapható darabonként. Már az első részlet lefizetése után az egyedüli játékos a vevő illeti.

NEMZETI PÉNZVÁLTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, IV., Váci-utca 22. szám.

TITKOS BETEGSÉGEK.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltehetően sok az olyan ember, akinek vére és testnedvei meg vannak fertőzve és aki fiatalkori könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Ezen szörnyű állapotban csak úgy lehet gyökeresen segíteni, ha az illető olyan lelkiismeretes, specialista orvoshoz fordul, aki jó tanácsokat tud adni a neki öltet vonatkozólag és az esetleg már meglévő bajokon is tud segíteni, akkor majt megszünik a titkos betegségek létezése is.

Ilyen magas tiszti hivatásu dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos híri intézete (Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.), ahol a legnagyobb titoktartás mellett, a mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül alaposan és gyorsan kigyógyítják már sok év óta még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujakóros seket, lügszó-, hólyag-, ideg- és háterinczibajokat, az onfertőzés és szifilis utóbjait, magömlést, olgyengült férherőt (impotenciát), kezdődő címezavart, aranyeret, sérveket, vérhajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. Ha valaki bármi oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő titoktartó választ (a levele csak válaszlevegelyt kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet a szükséges specialis gyógyszerekről is gondoskodik. Rendelés naponta d. e. 10-12-ig d. u. 3-5 óráig, (vasárnap déli 12-ig.)
Cím: dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Rákóczi-ut 10.

Tiszta alumíniumedények alkalmi beszerzése.

Polgári konyhának megfelelő összeállítás! Nehéz minőség! Nem versenyárú!

4 drb fazék 1 1/4, 1 3/4, 2 1/4, 3 1/4 liter	K 18.30
12 14 16 18 cm.	
6 drb kondér 1/2, 3/4, 1 1/2, 1 3/4, 2 1/2 lit. K	19.20
12 14 16 18 20 cm.	
6 drb fedő 12, 14, 16, 18, 20 cm.	K 7.20
1 „ pecsenyesütő, hossza 25 cm.	8.80
1 „ attóró szűrő, 14 cm.	4.25
1 „ rantotta sütő, 16 cm.	2.70
1 „ palacsinta sütő, 22 cm.	4.45
1 „ merő kanál, 9 cm.	1.70
1 „ habzó kanál, 8 cm.	1.55
1 „ tejforraló, 18 cm.	5.80
1 „ fánk sütő, 4 szemes	5.80
1 „ levestűrő, 14 cm.	5.30
23 darab	Kor. 85.05
30% csoportengedmény	25.55
	Kor. 59.50

BARHÓ FERENCZ FIAI vasári nagykereskedés
Alapítva 1832-ben.
konyhafelszerelés és háztartási cikkek osztályában
Budapest, IV., Váci-utca 37. sz.
(Merkur-palota.)

Sürgöny Bécsből!

A mi „Caesar” zsebbeli gyújtó szerzőnkünk bevezetése alkalmából elhatároztuk, hogy minden más reklám mellőzésével 15,000 darabot ezen páratlan gyújtókészülből forgalomba hozunk azaz a következő leszállított áron kaphatók: 1 drb 2 kor. helyett csak 3 kor., 3 drb 4.50 kor., 6 drb 8 kor., 12 drb 14 kor. utánvétel. Ezen reklámkiadvány elfogásával az árak ismét a nevértékre emelkednek. „Caesar” a világ legjobb zsebbeli gyújtókészülete. Egy nyomásra azonnal fény és tűz támad. Soha cserben nem hagy! Nem villamos telep. Kicsorélhető tüzkő s ezért évekig éltart.
Cím: Oest-Üng. Union Unterneh-mung für pat. Erfindungen
Wien, V. Wiedener Hauptstrasse 104.

Heveny vagy idült bujakór-bántalmak

ur gyorválykór, borbajok, rheuma, (Izzag, fekélyek stb) s romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint migrigda-anat, rheumatizmus, a száj, gége gonvédesel, ágagatok, onostesis, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örököt bujakóros bántalmak esetében, a legmegrozzottabb s minden gyógykezeléssel dazoló betegségből biztos és gyókeres gyógyulást nyújtanak.

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.
Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert és már számos kitüntetésben részesült.
Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 11 — kor. Minta és egy nagy doboznak 62 darab tartalommal 11 — kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.
Raktár: Török József gyógyszerértára Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 23. szám.

ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSULAT KIADÓHIVATALA (BUDAPEST, VII., RÁKÓCZY-UT 54.)

MESÉK A LEGNAGYOBB MAGYARRÓL

kis fiának és a haza minden gyermekének elmeséll ::
GAÁL MÓZES.

„MESÉK A LEGNAGYOBB MAGYARRÓL” czimen Gaál Mózes a gyermek és a nép számára megírta 15 mesébe foglalva Szechenyi István egész reformatori működését. A Mühlbeck Károly festőművész eredeti rajzaival illusztrált mesekönyv köve — — — — — 1 K 50 f.

BENEDEK ELEK SZÉCHENYI ISTVÁN

czimű munkája Szechenyi egész működésére és korának eseményeire magas színvonalu, de amellet élvezetes olvasmány alakjában terjeszkedik ki. Ára izléses, csinos kötésben — — — — — 1 K 50 f.
Tanítványoknak tömegesebb megrendelésnél 10 példányra egy ingyempéldányt adunk és bérmentve szállítjuk.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYGYÜRÜK, HÁZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN ÉKSZERESZ-ES MŰVESZ

szelvényben szereshetők be.

BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOTT FORDITOK. ÁRJEGYZÉK 20 00 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Nálam BUTOR

minden hitelképes, tisztességesen gondolkodó egyén

szükségletét a következő fizetési feltételekkel szeresheti be: 100 koronáig havi részlet 8 korona, 200 koronáig 10 korona, 300 koronáig 15 kor., 500 koronáig 20 kor., 600 koronáig 25 korona, 800 koronáig 30 korona, 1000 koronáig 40 kor. stb. Előlegül 20 százalék fizetendő.

SÁNDOR IGNÁCZ

butorkereskedő, V., Bank-utca 7. (volt Sétány-utca), Bazilika templom közelében, Váci-körút mellett. — Butoralbumot 1 korona, bélyeg ellenében küldök. Telefon 104-94

Tiszta és erős hang. Állandó újdonságok.

Legjobb két oldalú hanglemez

Katalógus ingyen kapható minden kereskedőnél.

Beszerzési forrás:

„Favorite“ Schallplatten-Fabrik G. m. b. H. HANNOVER, Linden 69.

UJ IDŐK

szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap. Szerkeszti: Herczeg Ferencz

Ami értékes a magyar irodalom műhelyéből kikerül, mindazt az UJ IDŐK munkatársai közt a szerkesztő Herczeg Ferencz kivül ott találani a toll, a rajz és eset jaya reprezentálót. Regény, novella, vers, társadalmi és művészeti cikkek minden, ami megjelenik hasábjain, az irodalmi finomság jegyében készül. Illusztratív része csupa ötlet, mindig szórakoztató. Nincs közérdekű esemény, amelyről eredeti fölvetésekkel ne adna számot. Ennek révén kedvelt ismerős immár tizenöt év óta a magyar uri familiákban.

Előfizetési ára negyedévenként 4 korona

Mutatószámot kéresemre ingyen küld a kiadóhivatal:

Budapest, VI., Andrásy-ut 10.

A kerékpárvilágot már 35 év óta uraló eredeti angol Helical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, 5 és 7 évi förtállással, minden árfelemelés nélkül szigorúan az eredeti gyári áron havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszokat és csészéket óriási forgalmunk következtében mélyen leszállított nagyban eredeti gyári áron szállítunk vidékre is bárholva.

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők Budapest, VIII., József-körút 41. szám. Fióküzletek: Baross-tér 4., és Budán II., Margit-körút 6. szám. Diszárjegyzékünk 1000 kóppel kerékpár és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

30 koronaért

készülnek saját műhelyemben mértek után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetelekből, László Sándor férfiszabómester Budapest, Erzsébet-körút I. sz., I. em. Vécikre posztóminták bérmentve, helyben szabásomat kívánatra házhoz küldöm. 28592

KWIZDA-FÉLE FLUID

Rég bevált aromikus beőrzés az inak és izmok erősítésére és edzésre. Turisták, kerékpárosok, vadászok és lovasok által sikerrel használva elő- és utóerősítésre nagyobb terak után.

Egész üveg ára K 2.- Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid

Valódián kapható a gyógyszerárakban. — Főraktár: Tóth József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utca 12., Andrásy-ut 26.

KÖLTŐK ÉS ÍRÓK.

A vállalat legújabb kötete:

Kisfaludy Sándor

Írta CSÁSZÁR ELEMÉR.

A Himfy költőjének regényes pályáját a legújabb kutatások által felderített adatok világításában mutatja be, költészetének részletes és tartalmas elemzésével.

Egy-egy kötet ára díszes kartonkötésben 2 kor. 50 fill.

Eddig megjelentek:

- Arany János. Szimyei Ferenczről.
- Csokonai. Ferenczi Zoltántól.
- Dante. Radó Antaltól.
- Hóméros. Csengeri Jánostól.
- Kazinczy Ferencz. Véczy Jánostól.
- Mikszáth. Várdai Bélától.
- Alfred de Musset. Könyv Györgytől.
- Petrarca. Katona Lajostól.

Kaphatók:

Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nél Budapest, VI. ker., Andrásy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Villam- és légszesz-csillárok

Petroleum függőlámpák és csillárok

Billenő- és asztali lámpák

Remek kivitelben, jutányos árak mellett csekély havi részletfizetés ellenében kaphatók.

Aufrecht és Goldschmied

Nagyáruháza :: Budapest, VII., Rákóczi-ut 30

hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges... betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges... betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban...

Alma! Levele van. Körte.

Butor új és keveset használt, egyszerű és finom kivitelben, bámulatos olcsósággal...

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekét képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi...

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirás magyar és német tanfolyamaira...

Rizike gomba, gomba, hus, főzelék, gyümölcs-konzervek, gyümölcsök, szörpök, szeppességi csemegékről...

Szabók részére mindennemű zsinór, gomb és szabó-kellék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi...

Koporsó asztalosok részére mindennemű koporsók díszítése, összes temetkezési cikkek képes árjegyzéket kívánatra ingyen küldi...

Rózsa, szegfű, magastörzsű rózsa, csak ajdonságok, 2 éves korával, 10 drb. 20-30 K. Magastörzsű rózsa, csak 3 éves korával, csak régebbi legjobb fajták...

Cukorborsót, gombát, karfiolt, uborkonyát, salátát, hónapos rotket és zöld hagymácskát...

Rekedtség, biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle czugorka. 60 filléért mindenütt kapható.

Lógszesz és villamos csillárok, legelőnyösebben szereshetők be Kulcsár Sándor bronzárú- és csillárgyárában...

Fűszerüzlet, forgalmas helyen, iskolával szemben, gyarak között, berendezéssel együtt...

Pénzt, legszolidabb feltételek mellett előlegezünk mindenféle tárgyra és árukra...

20,000 rózsafa, magastörzsű, kapható Novák János rózsatelepen Székelyhid, Árjegyzék bérmentve.

Temetkezési vállalkozók, intézetek, egyetek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi...

Asztalosok, új jövedelmi forrását leíró képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi...

Parlamentfi gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar német levelezés-oktatás...

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon, Budapest, Ferenctiek-tere 3. lételek. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek...

25 koronáért készílnék saját műhelyemben márték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férfifütyök vagy felöltők...

Réz és vasbutor, a legolcsóbb gyári árban, rézagy 30 frt. Gyermek- és 10 frt. Angol vasagy acél szőronnyal 20 frt. Összezsukó vasagy 3 matraczal 8.25 legjobb minőségben...

Rekord hangversenyfilmek legjobbak a világon! 25 cm. mindkét oldalán bejátszva db. K 3.20 10 db. vásárlásnál K 2.40...

henger K 1.30, csakis únavétel SCHMUTZER TESTVÉREK gramofon és hanglemez nagyraktárban Budapest, József-körút 26/g. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogcédulákat, veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem.

A gyermekáldást, 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmegtakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi...

100.000, Most került forgalomba Zilbermann Ágnes szakácskönyveinek 100.000-ik példánya. Ez bizonyítja legjobban a könyv jószágát, hasznavehetőségét...

VALÓ, di francia különlegességek (óvszerek) csakis P. Bergueran Pils leg híresebb párisi gyárostól legelőnyösebben beszerezhetők. Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körút 50.

Védjegy Dió-kivonat az ősz hajnak festésére. Regóta kipróbált tökéletesen ártalmatlan a díonak zöld néjből készített hajfestőszert mely a korán őszült hajnak 15 perc alatt eredeti szőke, barna, fekete vagy gesztenyeszínét visszaadja...

Kézimunka, hímzésekhez, butorhoz, függönyökhöz, lakásberendezéshez, zsinórok, rojtok, bojtok képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi...

Zálogcédulát, brillánsokat, aranyat, ezüstöt, ékszereket és jelölőket veszek és eladok. Kértesz ékszerész Budapest, VII. ker., Király-utca 85. szám.

BUTOROK, háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések, réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök, valódi angol bőrgarnitúrák eladása s vétele Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. I. em.

Falusi otthonban, könnyű mellékjövédelmet ad a fa-faragás házi ipara. Most ideért meg: A FA-FARAGÁS mint házi művészet.

KARDOS ÁRPÁD, Műveit bővebb kiadás. A szövegbe nyomott számos ábrával. Ára 1 kor. 20 fill. Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál Budapest, VI. Andrásy-út 21. valamint minden könyvkereskedésben.

Pótvizsgálatra, javítóra, póterettségre, bármilyen vizsgálatra előkészít: „Szünidő Tanfolyam” Garay-z. 5. II. 12/a.

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók.

Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon 62-80. Alapított 1886-ban.

Pénzt rögtön, butorra, zongorára, varógépre, kerékpárra, könyvekre és kereskedelmi árukra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bízományba beraktározza Tauber VI. ker., Eötvös-utca 6/B. TELEFON 84-32.

6 első díjjal kitüntetve! Kállai Lajos, gépjármű BUDAPEST, VI., Gyár-utca 28. sz. Teljes jótállás kitűnő cséplésért! A gazdaközönségnek legjobban ajánlatnak a valódi Kállai Lajos-féle villamos benzín-locomobil, cséplő-készletek kettős tisztító szerkezettel. Egyedül létező újdonság! Ezen motorok mindenkor üzemben láthatók VI. ker., Gyár-utca 28. szám. Gépezet nélkül könnyen kezelhetők. Gőzgépek cserébe vétetnek. Külön gazdasági géposztály. Árjegyzék ingyen.

BUTOR, részletfizetésre vagy meghatározott időre, az old árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosítással szolgál LISZT ISTVÁN BUDAPEST, most Kristóf-ter 8. I. em. (Váci-utca mellett) butor-raktárban. Telefon 171-38. Több mint 500 koppel ellátott árjegyzékünk barkinek 60 fill. ellen franko elküldjük.

Soványág, Az egyedüli eredménytől kísért háziszert a dr. William Hartley tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótallat. Vészségesség, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kitéve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Készülő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-út 11, II/1. Telefon 156-80.

Ajtók és ablakok, régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kerkerítések, keramillapok, kehheimi lapok olcsón kaphatók. Kelemen Mór épület-bontó vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72-74. Flók-üzlet Visegrádi-u. 27.

CSIZ-FÜRDŐ, A kontinens legerősebb jodbróm gyógyfürdője, nagy radioaktivitással. Meglehető gyógyredőnyök a miagyek megbetegedései, vérébajok és mindazon alkati betegségek-nél, hol a jó mint speciofium jó alkalmazása. Ivó, fürdő, izasztó hidegvizkurák, szén-savas fürdők. Megnyitás május 1-én. Kényelmes előrendű berházak, szanatórium, gyógyszer-tár, zongora, lawn-tennisz, tombolák, kirándulások. Vasutállomás, posta, távirda helyben. Hivatalos orvos Kállós Jenő dr. Államhivatalnok, katonatisztek elő-utóidejében 50% kedvezményben részesülnek. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. Csizi gyógyviz otthoni használatra kitűnően bevált, megrendelhető a fürdőigazgatóságnál és Edesky L. főeljárásnál Budapesten.

Hajfestő-fésű, egyszerű fésülés által fest ősz vagy vörös haját valódi szőke, barnára vagy fekete-re! Teljesen ártalmatlan! Evékig használatos! — Ezek használatban Egy darab ára 5 korona. SCHÜLLER, Wien, III/E. Krieglbergasse 6. Számol elismerő-és köszönőlevél.

NAGY LÁSZLÓ, A GYERMEK ERDEKLŐDÉSÉNEK LÉLEKTANA. Ára 3 korona. Kapható LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r. t.-nál, Budapest, VI., Andrásy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Zálogcédulákat, veszek. Elzálogosított brillánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. Singer Jakob ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Isabella-utca sarkán. 27653.

VALÓBI FRANCZIA GUMMIÉK HALHÓLYAGOK, tucija 1,75, 2, 3, 10 Kr. 3 drb. legfinomabb mintái. K. STERYL törvény-védett legfinomabb GUMMI-KÜLÖNLEGESÉG, csak ezegyenl kapható NEUMAYER LIPÓT BUDAPEST, VI. V. SZ. KÖRÚT 37. AUSAUFENHÄZ.